

f 8,95/179 Bfr.

CD-i

Onafhankelijk tijdschrift
over de wereld van CD-i

Youp van 't Hek

"Het gaat goed met mij,
echt héél goed"

FILMS • MUZIEK • GAMES • SPECIAL INTEREST • KINDEREN

Bkkkkkkkkkoem....

master Labyrinth
3dimensionaal dolen

Bolshoi Ballet
Witte zwanen, zwarte zwanen

Schwarzenegger, Costner & Hauer
Camera loopt, actie!

Rene Froger

AWOY!

Enter the digital future

Beurs & Congres voor
Interactieve
Multimedia

InterAct!

8 t/m 11
november 1995

Your highway to
a future in new media

Featuring

Openingstijden: 10.00 -17.00 uur

Toegangsprijs (inclusief catalogus):

bij voorregistratie f 25,- (tot 18 oktober);

ter plaatse f 35,-

Amsterdam

INTERACTIE
BON

JA, ik wil **InterAct!** bezoeken. Stuur mij een voorregistratiekaart.

JA, ik ben geïnteresseerd in het **InterAct!** congres. Stuur mij het congresprogramma.

Bedrijfsnaam: _____

Contactpersoon: _____

Adres: _____

Postcode: _____

Plaats: _____

STUUR OF FAX DEZE BON NAAR:

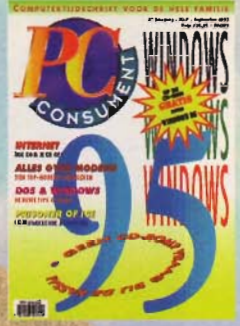
ExpoMasters bv, Provincialeweg 4a, 4013 CL Kapel-Avezaath, Telefoon: 0344-66 21 50, Fax: 0344-66 15 46

Voor meer informatie over **InterAct!** kunt u ook interactief terecht op de WWW-server: <http://www.riv.nl/interact!>

Philipscdi.com

VIJF REDENEREN OM U TE ABONNEREN

PC Consument

- ☞ Het leukste computerblad van Nederland
- ☞ Het duidelijkste computerblad van Nederland
- ☞ Elk nummer is voorzien van een CD-ROM boordevol programma's
- ☞ U bespaart per jaar een kleine f 60,- (of f 124,- in twee jaar)
- ☞ U krijgt een fantastisch welkomstgeschenk

Word Abonnee voor 1 JAAR (f 90,-) en kies uit twee fantastische cadeaus!

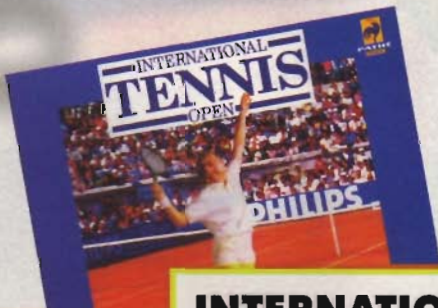
InfoCentral™

NOVELL

Novell's INFO-CENTRAL, je persoonlijke agenda, planner, mailer telefonist, database en nog veel meer (t.w.v. f 145,-).

CD-SPEED

Het programma voor de veeleisende CD-ROM-drive bezitter. Dit versnellingsprogramma maakt uw CD-ROM-speler tot 6 keer sneller (t.w.v. f 89,-).

INTERNATIONAL TENNIS OPEN

Een flitsende sportgame tussen u en uw computer of tussen u en uw buurman. Het programma is een grafisch hoogstandje met 'levende' tennissers (t.w.v. f 129,95).

Word Abonnee voor 2 JAAR (f 175,-) en u ontvangt een topgame!

Ja, ik word abonnee van PC Consument voor 1 of 2 jaar*:

Naam: **M/V**

Adres: **Postcode:**

Plaats: **Telefoon:**

Handtekening:

* Aankruisen wat gewenst is: 1 jaar of 2 jaar
Bij een abonnement voor 1 jaar: CD-SPEED of INFO-CENTRAL

Stuur de BON naar: PC Consument, Antwoordnummer 1228, 2000 VG Haarlem (postzegel niet nodig)

philipscdi.com

Wijze van betaling Nederland:

Girobetaalkaart Eurocheque

Eenmalige machtiging:

Banknummer/Gironummer:

Wijze van betaling België:

Ik heb mijn abonnementsgeld overgemaakt op rekeningnummer 230-0292065-18, ten name van de Generale Bank NV in Turnhout, ter attentie van PC Consument.

Redactioneel

Op het CD-i-front heeft men tijdens de vakantie niet stilgezeten. De schijfjes stromen binnen en het wordt voor de redactie steeds moeilijker te bepalen welke we wel en welke niet gaan bespreken. Dus hebben we in dit nummer volop keuzes moeten maken, want voor we het wisten, zaten we toch op 11 pagina's filmrecensies en hadden we nog niet alles besproken. Gelukkig worden wij in ons werk geholpen door onze lezers: de rubriek Tips & Trucs zouden we, zonder te overdrijven, kunnen omdopen in 'Lezers helpen Lezers'. Wij krijgen zoveel vragen en tips binnen dat onze spelredacteur wel het halve blad met zijn overzichten en 'walk-throughs' kan vullen. We moeten keuzes maken, ook uit het nieuws. Wij vernamen, vlak voordat wij dit blad naar de drukker brachten, uit Berlijn het allernieuwste: met een CD-i-speler volledig interactief Internet op.

En opeens kregen we de gelegenheid exclusief en uitgebreid met Rene Froger te babbelen over zijn Video CD.

Dan heb je geen keuze.

Sybrand Frietema de Vries

SF

INHOUD

RENE FROGER

Drie keer de Rotterdamse Kuip vol krijgen; Rene Froger is de enige Nederlandse artiest die het voor elkaar kreeg. In een exclusief interview ontdekten we dat de keizer van het Nederlandse entertainment een gewone Amsterdamse jongen is. Zonder kaspone en met een gouden stem. De enige 'Froog' aan het woord vanaf

Pagina 12

WILD AT HEART

Meester-regisseur David Lynch won in 1990 de Gouden Palm met de spetterende roadmovie Wild at Heart. De schepper van het onnavolgbare Twin Peaks overdonderde met deze ijzersterke film publiek en critici. De 'cult' meester aan het werk op

Pagina 18

Postbus 3389, 2001 DJ Haarlem, Telefoon redactie: 023-360160 Telefax: 023-359627.

REDACTIE EN MEDEWERKERS: Sybrand Frietema de Vries (Hoofdredactie), Foeke Collet (Eindredactie), Lucas Bonekamp, Boudewijn Büch, Rom Helweg, Louis Huyskes, René Janssen, Lennie Pardoel, Klaas Smit, Rob Smit. **VORMGEVING:** Ernst Bernson (Art Director), Carola Hoff, Rob Koetsier, Margo Witte, Joachim Mahn, Dries de Boers. **SECRETARIAAT:** Wilma Boekel. **FOTOGRAFIE:** Hans van Dormolen. **BOEKHOUDING:** Esther Boekel. **UITGEVER:** Wouter Hendrikse. **DIRECTIE:** A.W. Elfers. **ABONNEMENTEN:** CD-i Magazine, Postbus 22855, 1100 DJ Amsterdam Zuid-Oost, Telefoon: 06-8212252 (20 cent per minuut). CD-i Magazine komt 11 maal per jaar uit. Een jaar-abonnement kan op elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij u het abonnement schriftelijk opzegt, uiterlijk twee maanden voor de vervaldatum. **ADVERTENTIES:** Retra PubliciteitsService, Sander Retra, Marlou den Drijver, Postbus 333, 2040 AH Zandvoort, Telefoon: 02507-18480, Telefax: 02507-16002. Advertenties kunnen zonder opgave van redenen geweigerd worden. **PREPRESS EN DRUK:** Nederlands Drukkerij Bedrijf, Zoeterwoude. **DISTRIBUTIE NEDERLAND:** BetaPress, Gilze. **DISTRIBUTIE BELGIË:** ImaPress.

CD-i Magazine is een uitgave van het Haarlems Uitgeef Bedrijf BV Zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever mag niets uit deze uitgave op enigerlei wijze worden overgenomen.

YOUP VAN 'T HEK

Youp van 't Hek davert op zelfmoordsnelheid terug naar zijn jeugd, op zoek naar het geheim van de bunker van boer Buitendijk. Grap en grimmige ernst leiden hand in hand naar de vraag waar alles om draait. De maestro van het theater met 'Ergens in de Verte' op

Pagina 22

MATTMO

Onze hoofdredacteur bracht een bezoek aan de ontwerpstudio MattMo, omdat hij wilde weten wie er verantwoordelijk waren voor de aparte vormgeving van de CD-i Lingo. Met Matthijs en Monique sprak hij over de kunst van het interactief vormgeven. Hoe maak je eigenlijk een CD-i? Les 1: doe pittige uitspraken over het medium in een interview op

Pagina 43

LEREN IS PEANUTS

Makkelijker kunnen we het niet maken, wel leuker. Met Snoopy doen kinderen aardrijkskunde en rekenen voor hun lol. In het vrolijkste klaslokaal ter wereld kun je tevens kleuren, vliegen en strips bekijken. Natuurlijk zijn ook Charlie Brown, Woodstock, Lucy en alle anderen van de partij op

Pagina 24

FILMS: HET GROTE WERK

Steeds meer films verschijnen op Video CD en wij zetten de grootste krakers onder deze nieuwkomers voor je op een rijtje. Holland's Glorie met Ruger Hauer, Drama en actie met Kevin Costner, de bizarre Addams Family, spierbundel Schwarzenegger en nog veel meer klassiekers vanaf

Pagina 52

KINGDOM

Dool door de sprookjesachtige fantasy-wereld van Kingdom - The Far Reaches. In dit prachtige adventure-spel moet je in drie koninkrijken op zoek naar magische relikwieën om de zwarte magiër Torlock te verslaan. Jij bent de enige die de wereld van het kwaad kan redden. Jouw missie begint op

Pagina 27

- BRIEVEN Pagina 6 • NIEUWS Pagina 8 • EXCLUSIEF INTERVIEW RENE FROGER Pagina 12 • BOLSHOI Pagina 16
- WILD AT HEART Pagina 18 • CRANBERRIES Pagina 20 • YOUP VAN 'T HEK Pagina 22 • SNOOPY Pagina 24
- KINGDOM THE FAR REACHES Pagina 27 • MASTER LABYRINTH Pagina 30 • DRIE OP EEN RIJ Pagina 32
- TIPS & TRUCS Pagina 35 • CD-i IS KINDERSPEL Pagina 38 • IN THE WILD: TIGERS AND LIONS Pagina 40
- INTERVIEW MATTMO Pagina 43 • MUZIEK Pagina 48 • RUTGER HAUER Pagina 52 • FILMS Pagina 54
- PROFESSIONEEL Pagina 62 • BUCH Pagina 66

Brieven

Gedupeerd

Door enigszins 'dom' handelen ben ik als trouwe CD-i-bezitter zwaar gedupeerd. Daar ik vier weken vakantie zou vieren en een collega juist een nieuwe CD-i-speler had aangeschaft, wilde ik zijn verzoek om de spellen een maand aan hem uit te lenen, honoreren. Via de PTT-post verzond ik in een pakket mijn CD-i-spellen en toebehoren van Eindhoven naar Wijchen, Nijmegen, waar de collega werkzaam is.

Dit pakket is echter 'nooit' aangekomen. Na vijf weken met het nodige zoekwerk, heb ik de moed opgegeven. Als één van de allereerste CD-i-bezitters met een verzameling van zo'n 30-tal spellen en informatieve titels, zit je in één klap zonder programma's. Het is een dure leerschool geweest en een waarschuwing voor anderen.

F. Fusers, Budel

Bedankt voor de waarschuwing, en sterkte met het opnieuw opbouwen van uw spellenverzameling.

To boldly go . . .

Als Star Trek-fan van het eerste uur zweer ik bij de digitale kwaliteit van de avonturen van admiraal Kirk en de zijnen op Video CD. Nummer twee, drie en zes staan intussen bij mij in de kast (als ze tenminste niet in de CD-i-speler zitten), maar ik wacht met smart op de films die ik mis. Heeft u enig idee of ze nog op Video CD gaan verschijnen (het zal toch wel!), en wanneer dit gaat gebeuren? Als verslaafd Trekkie kan ik niet rusten voordat ik alles compleet heb.

J. de Mos, Alkmaar

Goed nieuws voor u en alle andere Trekkies. U vraagt, wij leveren! Als u dit leest liggen The Motion Picture (I), The Voyage Home (IV) en The Final Frontier (V) in de winkel, en als wij uw brief mogen geloven in no time bij u in de CD-i-speler. Alsof dat nog niet genoeg is zijn wij nu al druk bezig met een uitgebreide Star Trek-special die u in het volgende nummer van CD-i Magazine kunt verwachten. Nog even geduld en u heeft alles wat u wilt weten over de Enterprise en haar bemanning op een rijtje. Als toetje kunnen we nog melden dat er op dit moment hard gewerkt wordt om binnen afzienbare tijd het (tot nu toe) laatste deel, Star Trek: Generations, op Video CD te zetten. Niet slecht, hè? At Warp Speed richting de winkel!

Heigoeie codes

Hoofdstuk Brieven, laatste zin "Blijf schrijven.". Dat doe ik dan maar. Er zijn twee redenen waarom ik abonnee van uw blad ben. De eerste is om bij te blijven over wat er uitkomt en reeds uit is op CD-i. Wat Büch er trouwens bij moet is mij een raadsel. Ik kijk naar zijn reisverhalen, koop zijn boeken, maar in het CD-i-blad lijkt het op vulling-intellectualisme. De tweede reden betreft de hints, tips en codes van spellen. Wanneer staat er nu eens in uw blad dat de lezers blij zijn met de Tips & Trucs, in plaats van gezeur over teveel aanwijzingen. Je wordt er toch doodziek van als je steeds opnieuw moet beginnen (ik ben geen kind, die spellen zijn voor mij voor de asbak). Door de tips en codes kan ik eindelijk Lital Devil verder spelen en is Dimo's Quest nu pas echt leuk. Mijn abonnement bij u is door de codes de dubbele prijs waard. Zo is het toevallig ook weer. U zou eens een enquête onder uw lezers moeten houden over dit onderwerp.

Wat betreft de besprekingen van spellen: Hoe komt u hieraan? Flashback (nummer 4), Master Labyrinth (nummer 1) en Microcosm (ander blad); Bij V & D, Bijenkorf, Free Record Shop en Philips Directie Personeel zijn deze titels niet eens bekend.

H. de Wit, Voorburg (65 jaar)

Brieven

Wij zijn blij dat u uw abonnementsgeld goed besteed vindt. Wat de hints, tips en codes van de spellen betreft, is een enquête voor ons niet echt nodig. We worden maandelijks overspoeld met brieven van 'vastzitters' en oplossingen van mensen die wel verder zijn gekomen. We weten dus al dat de pagina's Tips & Trucs door (het overgrote deel van) de lezers worden gewaardeerd. Maar bedankt voor uw compliment en het is mooi dat de rubriek u bevalt. Andere lezers beginnen echter liever achterin het blad en verslinden Büch. Wij proberen een blad te maken dat veel mensen aanspreekt, en iedereen zal hierbij beslist zijn favouiriete en iets minder geslaagde pagina's hebben.

Tevens proberen wij de lezers zo goed mogelijk op de

hoogte te houden van alle spellen. Door middel van Previews gaan we in op titels die 'eraan zitten te komen'. Door allerlei redenen kan het uitkomen van een spel soms echter flinke vertraging oplopen of zelfs onbepaald uitgesteld worden. Microcosm hoort tot de laatste categorie en, omdat we er niet zeker van waren dat het op korte termijn uitkwam, hebben we het dan ook helemaal niet besproken. Gelukkig liggen Flashback en Master Labyrinth nu in de winkel. Master Labyrinth bespreken we in dit nummer en Flashback in het volgende. Veel plezier!

Où sont les CD-i'tjes?

Ik woon in Luxemburg en hier zijn weinig CD-i's te koop en degene die hier al verschijnen zijn meestal in het Frans. Nu is mijn vraag of er in Nederland een bedrijf is waar je CD-i's kunt bestellen, en die dan opgestuurd kan krijgen? Ga zo verder met uw blad en alvast mijn hartelijke dank.

Martin Brouwer, Medernach, Luxemburg

Elk land kent z'n eigen selectie van CD-i-titels. Dat heeft te maken met de taal, de cultuur en soms ook met de rechten die op een titel rusten. Winkels maken uit die titels weer een keuze, vandaar dat niet alles overal te krijgen is. In Nederland krijgen we een steeds ruimere keuze, waaronder ook veel geïmporteerde, niet ondertitelde, films op Video CD. Het aantal plekken waar CD-i's verkocht worden (en het assortiment) groeit gestaag. Misschien dat een winkel bereid is, u de titels op te sturen. Tot die tijd succes met uw verzameling.

De redactie ontvangt veel lezersbrieven. Daar zijn we blij mee. Door die hoeveelheid is het helaas niet mogelijk alle brieven te publiceren. Onze games-redactie probeert aan de hand van vragen en tips antwoorden te geven op veelgestelde vragen. Vragen of opmerkingen over de abonnementen kunnen gesteld worden aan de abonnementenregistratie; adres en telefoonnummer zijn voorin het blad te vinden. De redactie behoudt zich het recht voor brieven te selecteren en te redigeren. Blijf schrijven!

NIEUWS

Nederlands Film Festival / CD-i festival

Op woensdag 20 september opent de film 'Antonia', met Willeke van Ammelrooy in de hoofdrol, het Nederlands Film Festival 1995. In de dagen daarna gaan in drie Utrechtse filmzalen en een tent een groot aantal films in première. Philips is dit jaar één van de hoofdsponsors en heeft haar naam gegeven aan het slotgala. En, met een reden.

Het derde CD-i festival

Dat CD-i, of liever gezegd Video CD, steeds meer met speelfilm geassocieerd wordt, is duidelijk. Dit jaar is dan ook het derde CD-i festival geïntegreerd in het Filmfestival. Het CD-i festival vindt plaats op dinsdag 26 september in Utrecht. Diverse sprekers zullen zich buigen over het thema 'What's new in CD-i?'. Daarnaast zal een overzicht gepresenteerd worden met de belangrijkste titels van het afgelopen jaar. Ook wordt dan een speciaal voor deze gelegenheid vervaardigde CD-i uitgebracht: '100 jaar film'. Op deze schijf staan de winnaars van de Gouden Kalveren van de vorige jaren, met scènes uit veel Nederlandse speelfilms. De vormgevers

van MattMo, die elders in dit nummer aan het woord komen, tekenden voor het ontwerp. De vrolijke plaatjes op deze pagina zijn voorproefjes van deze CD-i. Of en hoe deze disc te verkrijgen is, is op dit moment bij ons nog niet bekend.

Awards

Geen festival zonder prijzen, in de CD-i-wereld 'Awards' genoemd. De meeste awards zullen worden uitgereikt tijdens het feestelijke avondprogramma. Twee awards, de eerste prijs van de Awards en de CD-i-publieksprijs (de Gold Club Award), worden uitgereikt op de slotavond van het Nederlands Film Festival, tegelijkertijd met de Gouden Kalveren. De AVRO zal het slotgala live uitzenden.

We, the jury

Abonnees van ons blad kunnen deelnemen aan de jury. U vindt in het blad een losse antwoordkaart. Die kunt u gebruiken om mee te doen; elders in dit blad wordt uitgelegd hoe dat werkt. Als u meedoet, maakt u kans om op het grote slotfeest aanwezig te zijn en de sfeer van een echt filmfeest mee te maken. Tot diep in nacht...

NIEUWS

Laatste nieuws

Berlijn, 25 augustus 1995, van onze Berlijnse correspondent.
John Hawkins, Executive Vice President Philips Media had op de International Funk Ausstellung in Berlijn groot nieuws: er komt een nieuwe uitbreiding op het CD-i-systeem. Het CD-i-systeem is in de loop der jaren al uitgebreid met Photo CD, Digitale Video in interactieve titels en Video CD. Nu wordt CD-i verrijkt met Internet.

Nog meer interactiviteit

Philips geeft gebruikers binnenkort de mogelijkheid de benodigde kabels en software aan te schaffen, en zo een CD-i aan te sluiten op een (standaard) modem. Daarmee kan de gebruiker direct Internet op gaan en over het World Wide Web surfen. Het pakket zal worden aangeboden, is inclusief entreegeld en een aantal maanden abonnement bij een zogenaamde 'Internet-provider'. Met een speciale CD-i-disc en een telefoonaansluiting wordt het dan simpel om de enorme interactieve mogelijkheden van Internet in de huiskamer te halen. Waaronder E-mail, elektronische post.

Gebruiksvriendelijk

John Hawkins vertelde tijdens de zeer druk bezochte persconferentie dat Philips gelooft in een gebruiksvriendelijke toegang tot Internet. "Internet via de computer is een ingewikkeld proces, terwijl juist de mogelijkheden van Internet liggen in het entertainment-vlak, dus op TV", aldus Hawkins. Philips zal de 'Internet function' in oktober introduceren in Engeland. Andere landen zullen snel volgen.

World Wide Wat..?

Voor velen onder jullie zal Internet-provider, WWW-surfen en E-mail allemaal abracadabra zijn. Lezers, weest gerust. Hier op de uitgeverij hebben wij een aantal specialisten rondlopen, die te zijner tijd in heldere taal kunnen uitleggen wat hier de bedoeling van is. En dat is heel wat, gelooft u ons.

Kort nieuws

Infogrammes

Philips Media heeft een belang van 20% genomen in het Franse softwarehuis Infogrammes. Infogrammes is één van de grootste spelletjesmakers in Europa voor CD-i en CD-ROM. En één van de beste, als u het ons zou vragen. Asterix, besproken in ons juli/augustus nummer, is het laatste spel dat is uitgekomen. Andere CD-i-titels zijn: Chaos Control, Kether en International Tennis Open.

Met het verworven belang door Philips, lijkt de hoop gerechtvaardigd dat de continuïteit van mooie nieuwe spellen gewaarborgd is. Het gerucht gaat dat ze druk bezig zijn met een spannend Smurfenspel.

Earth, Star Date 950821

Vanuit Amerika bereikt ons het bericht dat de Star Trek-filmserie op Video CD gecompleteerd gaat worden met de release van 'Star Trek: Generations', tegelijkertijd met de uitgave van de VHS-band. Juist de Star Trek-films met het imposante Dolby Surround-geluid van ruimteschepen op 'warp speed', ontploffingen en titelmuziek zijn een genot om op Video CD te zien. In Nederland zijn de meeste titels nu uitgebracht. Het wordt tijd dat we ons aanmelden aan boord van de U.S.S. Enterprise.

Star Trek-fans over de hele wereld

Volgens Emile Petrone, senior vice president of entertainment acquisitions van Philips Media, is de Star Trek-serie een perfecte keuze voor Video CD. 'Star Trek-fans, en die zijn er over de hele wereld, zijn geïnteresseerd in nieuwe technologieën. Het idee om deze films vanaf CD te zien, is op dit

NIEUWS

moment het nieuwste van het nieuwste. Met Video CD zoeken wij ook naar nieuwe uitdagingen, net als de bemanning van Star Fleet.'

De bemanning staat klaar

Ook in Nederland is de Star Trek-rage voorzichtig aan het doorzetten. In ons volgende nummer gaan we ons eens flink uitleven. De bemanning van CD-i Magazine heeft zich ingescheept en zit nu nachten aan de buis gekluisterd met alle Star Trek-films. "Warp Speed ahead, Mister Sulu!"

Uitslag Prijsvraag Antwerpse Zoo

We hebben het u wel moeilijk gemaakt. De vragen bleken geen probleem voor de inzenders, de leukste slagzinnen werden bedacht, maar het insturen hadden we niet echt eenvoudig gemaakt. Een communicatiefoutje met de drukkerij zorgde ervoor dat de bon niet de juiste achterkant had. Bij deze onze excuses. Gelukkig bleek dat voor de meeste inzenders geen bezwaar; met schaar, plakband en lijmpot werd de bon weer in elkaar gezet. Het doet ons deugd dat we zulke creatieve lezers hebben. En de creatiefste was wat ons betreft Kim Timmers uit Schiedam, die de slagzin 'Met CD-i heeft televisie weer zin.' uit haar hoed toverde. De winnaars krijgen binnenkort twee kaarten voor de Antwerpse Zoo thuisgestuurd.

Dit zijn de winnaars:

A. van der Beek, Amsterdam
Tristan Clarysse, Kortrijk
Rudy Derkx, Turnhout
Piet Dijkhuizen, Honselersdijk
J. de Jonge, Zwolle
J.M. Kiel, Rotterdam
G. Klein, Veenendaal
Kleinhesselink, Aalten

Linda Lenssen, Lottum
J. Melckenbeek, Dendermonde
Eduard Metz, Hilversum
A. Noort, Oegstgeest
E.J. de Nijs, Hillegom
M. Ojman, Maassluis
Ronald Overdorp, Amsterdam
R. Sneller, Bergen op Zoom
D. v.d. Staal, Hellevoetsluis
L. Starre, Ermelo
Ch. Steik, Bergen op Zoom
C. van Straten, Rijswijk
Kim Timmers, Schiedam
W. de Vries, Rotterdam
Fabian Wildenboer, Best
N. Witteveen, Leeuwarden
H. Wouters, Uden

Gefeliciteerd!

Overzicht van de Engelse top 10

per 12 augustus 1995

GALLUP WEEKLY REPORT

Deze week	Vorige week	Titel
1	1	Thunder in Paradise
2	3	Chaos Control
3	2	Burn:Cycle
4	5	Palm Springs Open
5	-	Surf City
6	7	Voyeur
7	-	Solar System
8	10	Lemmings
9	9	Ceaser's World of Gambling
10	-	Cluedo
10	-	The Pleasures of Sex

© Elspa 1995

(ingezonden mededeling)

GOLD CLUB PAGINA

Kies uw favoriete CD-i-titel en maak kans op de meest fantastische filmavond van uw leven!

GOLD CLUB AWARD

Op 29 september is het zover: dan vindt in het Beatrixgebouw in Utrecht de gala-avond plaats die het Nederlands Film Festival afsluit. Daar is de jaarlijkse uitreiking van de Gouden Kalveren 1995 en de uitreiking van de Gold Club Award voor de beste CD-i-titel 1995! Actrices, acteurs, regisseurs, producenten, kortom iedereen die iemand is in de filmwereld, is aanwezig. En misschien u ook...

U kiest de beste!

Dit jaar zal een publieksjury de beste CD-i-titel kiezen. Die jury bent u. Als u uw keuze kenbaar maakt, maakt u kans op twee toegangskarten voor de feestavond van het festival op 29 september.

Wat moet u doen?

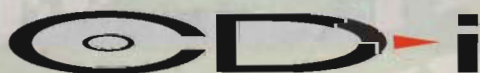
Op de antwoordkaart, die abonnees bij dit blad vinden, kunt u aangeven welke titel van het afgelopen jaar u het beste vond. U vult verder uw persoonlijke gegevens in. Een notaris trekt uit de inzendingen drie gelukkigen.

De spelregels

- ✓ U kunt kiezen uit alle CD-i's uit de Philips TitelCatalogus, die dit jaar zijn uitgebracht. Video CD's zijn uitgesloten van competitie.
- ✓ Elke deelnemer mag één titel opgeven.
- ✓ Alleen volledig ingevulde kaarten tellen mee.
- ✓ Inzenden vóór 13 september.
- ✓ Winnaars krijgen uiterlijk 22 september bericht.
- ✓ Over de uitslag kan niet worden gecorrespondeerd.

LET OP!
UTTERSTE INZEND-
DATUM 13 SEPTEMBER.

*Vul de kaart snel in en stuur hem op.
Alvast bedankt en ... misschien tot ziens op het Filmfestival!*

PHILIPS

Philipscdi.com

Exclusief

*Dagelijks nog met de voetjes op
het kouwe zeil*

Op bezoek bij

Rene Froger

"Als iedereen voor iedere minuut kapsones een gulden zou moeten betalen, zou niemand meer kapsones hebben, zei mijn vader altijd." Rene Froger is de eerste Nederlandse artiest die de Kuip in Rotterdam heeft volgekregen, en wel drie keer. Van iedere CD die hij uitbrengt worden er zo'n 250.000 exemplaren verkocht. Iedereen kent "Froog", zoals hij zichzelf placht te noemen, als een - nog steeds - vrolijke Amsterdamse knul met een gouden stem. Zijn mega-concert in het Rotterdamse Ahoy is geregistreerd en de Video CD is nu te koop in de winkel. Reden genoeg voor CD-i Magazine om audiëntie te vragen bij de keizer van het Nederlands entertainment. "Kan het morgen? Kunnen we meteen even lullen."

Rom Helweg

We komen met z'n drieën aan in Hilversum bij een groot pand. Sybrand, ikzelf en onze chauffeur, een vriend van mij die ik de gelukkigste dag van zijn leven heb bezorgd door hem mee te nemen naar het interview met zijn idool. "De linker ingang" had Rene ons meegegeven. Een klein bordje met Rene Froger Producties BV prijkt naast de deur. We komen binnen in een keurig kantoorgedeelte waar Rene Froger met zijn secretaresse staat te praten. "Ga maar alvast naar hiernaast, ik kom zo." In zijn eigen kantoor ligt de tafel bezaaid met foto's van het concert in de Kuip. Ook de foto's aan de muur laten ons zien dat we met een groot artiest te maken hebben. Iemand, die dan ook zelf toegeeft dat hij best een paar dromen in vervulling heeft zien gaan.

Nuchter

"Het is gewoon keihard werken, en nu misschien wel meer dan ooit. Ik ben altijd erg nuchter gebleven. Dat heb ik waarschijnlijk van mijn familie. Je staat gewoon

ben we bijvoorbeeld in een tournee twee keer een sterfgeval in de families van de crewleden gehad. Daar krijg je dan ook mee te maken."

Persoon, artiest en zakelijk?

"Ik heb in principe met twee personages te maken. 'Froger de artiest' en 'Froger als persoon'. Die twee probeer ik een beetje gescheiden te houden." Op de vraag of er ook nog een Froger als zakenman is, geeft hij niet direct antwoord. "Ik heb een hoop adviseurs om me heen, die mijn zaken goed in het oog houden." Alleen al het feit dat, met de mensen die meegaan op tournee meegerekend, er zo'n zestig mensen aan het project Froger werken, zegt wat het zakelijke gedeelte betreft genoeg.

"Dan stond ik te zingen met de microfoon in de ene hand en met de andere hand bier door te geven."

iedere morgen met je blote voetjes op de kouwe vloer. Zoals mijn vader zei: "Maakt niet uit wat je doet, iedereen gaat naar de WC." Rene Froger is een echt familielid en moet er erg zijn best voor doen om gewoon af en toe eens een potje te klaverjassen of te tennissen met zijn vrienden of familie. "Daarom heb ik vanaf het begin al als regel gesteld dat ik nooit op zondag werk. Als je dat niet doet, is het einde zoek."

Zalige jeugd

"Ik heb een zalige jeugd gehad. Ik heb een muzikale opvoeding gehad, maar ook sportief. Ik heb natuurlijk ook moeten werken in het café van mijn vader. Dan stond ik te zingen met de microfoon in de ene hand en met de andere hand bier door te geven. Maar daar heb ik erg veel mensenkennis opgedaan. Soms zat je hele avonden met maar twee klanten aan de bar, en dan ga je niet in een hoekje de krant zitten lezen. Je wordt een beetje psycholoog. Wanneer iemand dan net door zijn vrouw is verlaten, stuur je hem ook niet zomaar naar huis. Aan die ervaring heb je een heleboel wanneer je met zo veel mensen in aanraking komt als ik nu. Zo heb-

ben erin en een camera op wieltjes. Nou als je daar een goed filmpje mee kan maken, dan heb je je sporen wel verdiend." "Hij weet wat ik wil en begrijpt waar ik tijdens een optreden naartoe ga. Wat dat betreft ben ik voor een 'normale' regisseur een hel. Afgezien van een ballad, die ik meestal op een kruk begin, weet je nooit waar ik op het podium te vinden ben." Rolf Meter heeft de registratie op een 'filmische' manier vastgelegd. "Wel op

Rolf Meter

De Video CD is geregisseerd door Rolf Meter, bekend van de Hennie Huisman Shows. "Met Rolf kan ik lezen en schrijven. Ik ken hem van het maken van een filmpje voor TDK. Dat hebben we gemaakt in een studio die niet groter was dan deze kamer met een heuse büh-

Video, maar het beeld is wat zachter gemaakt. Dat vind ik ook zo bij foto's. Soms zijn gewone kleurenfoto's te hard, dan moet je gewoon kiezen voor zwart-wit, dat zegt vaak veel meer." Uit de stapel op zijn bureau laat hij inderdaad wat prachtige voorbeelden zien.

Moment van bezinning

Aan het begin van een optreden slaat Froger een kruis. "Dat is meer bedoeld als een moment van bezinning. Even alles op een rijtje krijgen. Ik weet van mezelf dat het niet genoeg is om van tevoren tegen mezelf te zeggen: 'zo, en vanavond ben ik goed'. Ik ben niet aan een god ge-

**"Ik luister heel erg kritisch naar mezelf.
Je laat altijd een nummer twee dagen rusten,
voordat je er naar gaat luisteren,
en dan kan het gebeuren dat het helemaal over moet."**

bonden, hoewel ik van iedereen accepteer dat zij misschien hun eigen god hebben. Ik wens iedereen wel toe: 'moge uw god met u zijn' aan het eind van een optreden."

Veel veranderd

Er is veel veranderd sinds Froger voor het eerst op de televisie kwam. Winter in America werd meteen een tophit, maar het leek er wel op dat we weer te maken hadden met een zogenaamde eendagsvlieg. Nu, een aantal jaren later, blijkt dat allesbehalve het geval geweest te zijn. Nog steeds verkopen de platenzaken de CD's van Froger alsof het Michael Jackson betreft. "Om aan de top te komen is de weg hard, maar het is nog veel harder werken om aan de top te blijven!", zegt hij. "Wanneer je een goede start maakt, is het heel moeilijk om iedere keer een hogere grens te leggen. Je eist toch van jezelf dat je steeds weer een beetje beter produkt aflevert." Wanneer Froger nu op het podium staat zie je een rasentertainer, die alle kneepjes van het vak onder de knie heeft.

Leren van de fouten

"Ik heb nooit les gehad in de dingen die ik op een podium doe. Ik heb er waarschijnlijk gewoon gevoel voor." Heeft Rene Froger voorbeelden? "Ja, maar dat zijn er wel een stuk of dertig. Ik kan bijvoorbeeld inspiratie putten uit een presentator, of een cabaretier. Ik kijk dan niet alleen naar de dingen die ik goed vind, maar vooral ook naar de dingen die ik niet goed vind. Wanneer je iemand een fout ziet maken, sla je dat onbewust toch een beetje op, zo van: 'die fout moet ik zelf niet maken!' Ik leer meer van kritiek die mensen op me leveren dan van alle complimentjes die ik krijg. Ik krijg stapels brieven van mensen die het fantastisch vinden wat ik doe, tot brieven van het koningshuis aan toe. Toch leer ik meer van de mensen die me kritiek geven."

Het maken van een nummer

"Ik luister heel erg kritisch naar mezelf. Je laat altijd een nummer twee dagen rusten, voordat je er naar gaat luisteren, en dan kan het gebeuren dat het helemaal over moet." "We schrijven de nummers in principe met z'n drieën: Marcel Schimscheimer, John van Katwijk en ik. We beginnen altijd met een voorbespreking over het concept van de nummers. Marcel zet dan via zijn keyboards een basis op de band, en dan wordt de toonhoogte bepaald. Vervolgens zing ik het in. Pas dan

komen de instrumenten zoals de blazers erbij. Het werkt veel prettiger wanneer het nummer om mijn zang wordt heengebouwd in plaats van andersom. Dan zou je met de zang rekening moeten houden met bijvoorbeeld de 'blazers-licks' die al op de band staan."

Toekomst?

Op de vraag wat, na alle reeds behaalde successen, zijn plannen voor de toekomst zijn wil Rene Froger niet antwoorden. "Niemand zal ooit van mij te horen krijgen wat mijn plannen voor de toekomst zijn. Daar ben ik misschien bijgelovig in, maar jullie horen het wel wanneer het zover is." Voorlopig is het alleen nog maar Lee Towers geweest die in Las Vegas heeft opgetreden, wie weet...

Er is maar één Froger

Bij Rene Froger is het niet echt moeilijk om het gesprek gaande te houden. "Ik help je wel aan je vragen hoor!" Toch kreeg ik hem eventjes stil. *Hoe beschouw je jezelf als artiest?* "Wat een **** vraag!" Even pauze. "Ik denk dat ik een all-rounder ben met heel wat muzikale vermogens. Ik ben heel kritisch, en ik denk dat ik vooral een heel eigen produkt maak. Schoenmaker, hou je bij je leest." Vaak wordt Froger in het rijtje van Marco Borsato en Gordon geplaatst. "Dat is alleen maar omdat we alledrie zingen en beroemd zijn. Er is maar één Borsato, één Gordon en één Rene Froger."

Commercieel

"Ik heb nooit concessies hoeven doen wat betreft mijn smaak aan de commercie van mijn nummers. Wel is het zo, dat ik in principe een team van mensen achter me heb staan dat precies weet hoe het publiek mij het liefst hoort." "Natuurlijk draait het vooral om de verkoop van de albums. Wanneer je daarop alleen maar gefreak van je eigen wensen zet, verkoopt het niet. Je moet altijd rekening houden met wat het publiek wil horen. Ik heb ooit eens geprobeerd eigen nummers te schrijven, maar Marcel en John zijn daar veel beter in."

Engelstalig

Zou je nog wel eens wat in het Nederlands willen doen? "Nee, ik zing het liefst in het Engels, en als ik zo'n tweehonderdvijftigduizend

exemplaren van mijn Engelse CD's verkoop, waarom zou ik dan in het Nederlands gaan zingen?" *Nou, Een Eigen Huis was een superhit!* "Ja, dat deed ik omdat ik graag aan dat soort projecten meewerk. Het geld ging naar Stichting Colombine. Iedereen dacht dat Froog nou wel met een Nederlandse CD uit zou komen, maar er lag alweer een Engelse CD klaar, die erg goed verkocht."

Marathon

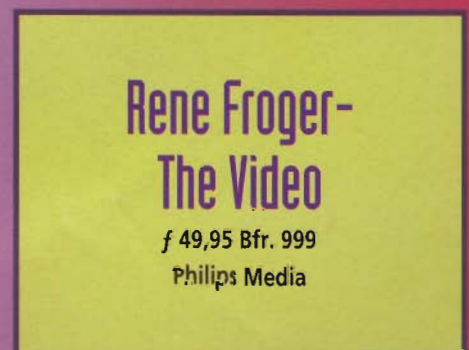
Wanneer we stiekem in zijn agenda van de komende maanden kijken, zien we daar ook New York tussen staan. *Hoe zit dat? Ga je in New York optreden?* "Nee, dat is de Marathon. Dat wil ik ooit eens hebben meegemaakt, dus dan maar in één keer goed. Ik heb echter in de afgelopen maanden helemaal geen tijd gehad om te trainen, misschien in twee maanden in totaal vijftien kilometer gelopen. Waarschijnlijk doe ik volgend jaar Boston wel." Alsof het niks is.

Onduidelijk

Rene Froger had tot voor kort zelf nog geen CD-i-speler. "Ik had wel een laserdisc-speler. Daarmee heb ik geprobeerd de disc af te spelen, maar dat lukte niet. CD-i-speler gekocht, maar daar zeiden ze dan weer bij, dat ik daar een VideoCartridge bij moest kopen. Ik vind dat eerlijk gezegd een beetje onduidelijk hoe dat is aangegeven."

Rene Froger in Ahoy

De Video CD ligt nu in de winkel en ziet er schitterend uit. Met een flitsende registratie van het concert dat op zich al een hele belevenis was, wordt de Video CD afgewisseld met beelden van de voorbereiding van het concert, de repetities en beelden van het Amsterdamse straatleven, waar Rene ons een rondleiding geeft door 'zijn' Amsterdam. Meer dan een uur hits als Kaylee, This is the Moment, For a Date With You en Nobody Else met saxofoniste Candy Dulfer als gastsoliste. Een titel waar je niet genoeg naar kunt kijken, en laten we eerlijk zijn, That's What Video CD Is All About!

Nieuw op Video CD

verschenen is een

volledige opname

van een van de

beroemdste balletten door een van de meest beroemde gezelschappen: Het Zwanenmeer van Tchaikovsky door het ballet en orkest van het Bolshoi Theater uit Moskou. Zelden stonden er zoveel culturele hoogtenpunten op slechts twee Video CD's. Wij gingen er eens rustig voor zitten, sloten af en toe de ogen om van de muziek te genieten, gaven deze weer goed de kost om de pirouettes te bewonderen, en liepen na afloop zowaar met een iets lichtere tred door de stad.

Lucas Bonekamp

Groots en meeslepend

Het was de Russische componist Pjotr Iljitsj Tchaikovsky (1840-1893) al zwaar te moede toen hij in 1876 de muziek voor de balletvoorstelling Het Zwanenmeer schreef. Zo groots en meeslepend als hij zijn muziek schreef, zo zwaarmoedig ging hij door het leven. In zijn vele opera's, symfonische werken en balletten klinken felle gevoelsuitbarstingen door. Hij onderging het leven in lijden en overleed, na een zelfmoordpoging in 1877, aan cholera in 1893. Echter niet zonder een indrukwekkend oeuvre achter te laten waarvan zijn balletten De Notenkraker en Het Zwanenmeer voor velen de hoogtenpunten vormen.

Er was eens...

Het verhaal dat Het Zwanenmeer vertelt is even mooi als eenvoudig. In een eeuwige strijd tussen goed en kwaad wordt de jonge prins Siegfried (Yuri Vasyuchenko) heen en weer geslingerd. Hij verliest zijn hart aan de mooie Odette (Alla Mikhalchenko). Deze wordt echter met haar gezelschap van jonge dames door de kwade Rothbart (Aleksandr Vetrov) in een zwaan veranderd. Uit jaloezie natuurlijk. Siegfried lijkt ontroostbaar en ook de verleidende dansen van jonge schonen uit alle windstreken kunnen hem niet van zijn verlangen naar Odette afbrengen. Totdat Odile (wederom Alla Mikhalchenko) ten tonele verschijnt. Odile is als zwarte zwaan de femme fatale in het verhaal. Siegfried valt voor haar charmes en vraagt haar ten huwelijk. Op dat moment ontvlamt echter bij Siegfried

Het spro

de witte en de

de herinnering aan Odette en Rothbart, die zijn plan in duigen ziet vallen, is ten einde raad. Siegfried en Odette lijken te worden herenigd, ware het niet dat Rothbart tussenbeide komt. Echte liefde overwint echter alles. Rothbart sterft en Siegfried en Odette leven nog lang en gelukkig...

Het Grote Theater

De Video CD toont ons een opname uit 1989 van een voorstelling van Het Zwanenmeer door het balletgezelschap en het orkest van het Bolshoi

Theater in Moskou. Dit 'Grote Theater' (bolshoi betekent groot) is, samen met het Mariinski-theater in St. Petersburg, de erflater van het traditionele, romantische ballet zoals dat zich in de 17e en 18e eeuw in Frankrijk ontwikkelde. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de voorstelling zoals de Video CD deze laat zien, bijna geheel in de originele choreografie van de Fransman Marius Petipa uitgevoerd wordt. Traditioneel ballet, maar dan wel van een indrukwekkende schoonheid en klasse. Een voorstelling die ook zeer gewaardeerd wordt door het publiek. Vanaf het moment dat het voordoek met de hamers en sikkels terzijde schuift, wordt er enthousiast geapplaudiseerd. In de voormalige Sovjet Unie konden de 'proletariërs aller landen' dan ook voor een appel en een ei naar binnen.

Staatsgreep

Rusland en ballet zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Componisten als Tchaikovsky, Strawinsky en Prokofiev schreven grote balletten, choreografen als Diaghilev en Balanchine arrangeerden de passen en dansers als Vlassova en Noerejev brachten tienduizenden in vervoering. En toen Gorbatsjov dacht in zijn datsja aan de Krim van zijn welverdiende rust te genieten, Jeltsin de tanks in Moskou beklom en de hele wereld de adem inhield, toonde de Russische staatstelevisie Het Zwanenmeer. Als U denkt dat dat een slecht idee is, heeft U Het Zwanenmeer nog niet gezien.

Bolshoi -
Swan Lake

Video CD

Engels

f49,95 Bfr.999

CD Vision

okje van zwarte zwaan

REVIEWS

Een man staat op de trap van een prachtig oud gebouw. Hij zwaait nog een keer naar zijn geliefde. Er stapt iemand op hem af die een gesprekje met hem aanknoopt. Aan de toon te horen is er niets aan de hand, totdat de vreemde hem vertelt dat hij opdracht heeft gekregen hem te vermoorden. Zijn geliefde gilt: "Hij heeft een mes!" De man reageert razendsnel en even later ligt zijn belager met bebloed hoofd op de grond. Dood. De opening van de film is een feit, maar waar leidt dit heen? *Wild At Heart* is een film die je van de ene naar de andere verrassing voert.

Rain Helweg

Steeds meer films van het 'cult'-genre komen uit op Video CD. Een trend die alleen maar toegejuicht kan worden. Wat vroeger voorbehouden was aan filmzalen in het zogenaamde B-circuit, trekt tegenwoordig volle zalen in de grote theaters, en enorme wachtlijsten bij de videotheek. Quentin Tarantino wordt in filmkringen beschouwd als de grootste filmer van het moment. We mogen echter zijn grote leermeester niet uit het oog verliezen: David Lynch. Van zijn hand komt de erotische thriller *Blue Velvet*, de immer mysterieuze serie *Twin Peaks*, maar vooral *Wild At Heart*, een Roadmovie pur sang.

Sailor & Lula

Sailor is verliefd op Lula, en Lula is verliefd op Sailor. Dat is door de hele film heen duidelijk. Een stel vol passie, met alletwee een heel eigen levensverhaal, maar onafscheidelijk voor de rest van hun leven. Dit tot groot ongenoegen van de moeder van Lula, Marietta. Marietta wilde Sailor laten vermoorden, maar hij was zijn moordenaar te snel af. Het was welliswaar zelfverdediging, maar toch moest hij twee jaar naar de gevangenis wegens doodslag. Wanneer Lula hem uit de gevangenis op komt halen, zijn ze zich er terdege van bewust dat ze gevaar lopen, wanneer ze samen blijven. En terecht.

Moord

Marietta is inmiddels druk doende om via al haar criminele connecties Sailor te laten vermoorden. Nou snijdt ze zichzelf daarmee behoorlijk in de vingers, want die connecties hebben onderling ook niet zo'n beste verstandhouding. Sailor is intussen op weg met Lula, die hem heeft gezworen altijd bij hem te blijven. Ondanks zijn voorwaardelijke vrijlating reist het tweetal de staatsgrens over, op zoek naar het geluk, en een plaats waar ze voor eeuwig bij elkaar kunnen blijven.

Roadmovie

Op een nacht, tijdens hun reis zien ze een meisje voor een auto liggen. Ze is net aangereden en bloedt dood in hun armen. Wat tot dan toe een reis vol passie, vrolijkheid en onbezonnenheid was, krijgt vanaf dan een steeds grimmiger karakter. Zou het een teken zijn? Je weet het pas wanneer je de volle 124 minuten hebt gezien.

Wild At Heart is een zogenaamde roadmovie. Een film die wordt overheerst door een reis, en dan nog meestal door het zuiden van de Verenigde Staten, zoals we dat ook kennen uit *Thelma & Louise*, *True Romance*, *Paris Texas* en de oude kraker *Easy Rider*. Je

David Wild

'This whole world

voelt als het ware de zon op je voorhoofd branden en de wind door je haren gaan. Net op het moment dat je lekker in je cabriolet achterover wilt hangen gebeurt er weer iets, waardoor je direct overeind zit. Vooral door de manier waarop de flashbacks en andere scènes zijn gemonteerd, weet je af en toe niet waar je in het verhaal zit.

Intercutting

Die manier van het zogenaamde 'intercutting' - het tussendoor knippen van andere gebeurtenissen - is een specialiteit van Lynch. Hij gebruikt deze 'intercuts' niet alleen om een actie aan te geven die elders plaats vindt, maar ook gewoon om een speciale sfeer te creëren. Zeker ben je er in ieder geval nooit van. Wat eerst niet meer dan een dramatisch beeld van een brand lijkt, blijkt later een essentieel deel van het verhaal te zijn.

Wizard Of Oz

In *Wild At Heart* verwijst Lynch naar een aantal van zijn favoriete onderwerpen. *The Wizard of Oz* is daar één van. Hij beschouwt deze film uit 1934 als misschien wel de eerste roadmovie. Niet alleen de sprookjesachtigheid van de speurtocht naar goede raad komt terug, maar ook daadwerkelijk de goede en slechte heksen, de ontmoetingen met vreemde personages en zelfs de Yellow Brick Road heeft zijn plaats gekregen in *Wild At Heart*; iedere weg waarop Lula en Sailor rijden heeft gele strepen.

Cast

De cast mag ronduit uitzonderlijk genoemd worden. Nicolas Cage (Sailor) is geknipt voor de rol. Een blitskikker met eenvoudige normen en waarden. Sailor heeft maar drie dingen die hij echt belangrijk vindt: Lula, zijn geliefde; zijn slangenleren jasje, dat voor hem symbool is voor vrijheid en individualiteit; en muziek. Naast het feit dat hij slechts kan dansen op heavy metal, is zijn idool 'E'; natuurlijk Elvis. Lula wordt gespeeld door Laura Dern, die we kennen als verstokte archeologe uit *Jurassic Park*. Van alle keurigheid uit die film is hier niets meer te bespeuren. Vooral niet wanneer ze Sailor smeekt haar naar het hotel terug te brengen, want ze is "heter dan het asfalt van Georgia".

Verder zien we Lynch zijn ex-geliefde Isabella Rossellini, Harry Dean Stanton, Willem Dafoe en is er een piepklein rolletje voor Sheryllyn Fenn. Zij mocht het meisje spelen dat sterft aan het auto-ongeluk, terwijl ze furore heeft gemaakt in de film van de dochter van David Lynch, *Boxing Helena* en, niet te vergeten, Audrey Horne speelde in *Twin Peaks*. Het is opvallend om te zien dat Lynch in

staat is geweest deze acteurs in hun rol te krijgen. Veelal absoluut anders dan je zou verwachten, maar tekenend voor hun kwaliteit en die van de regisseur.

De meester aan het werk

Wild At Heart is een film waarbij de liefhebbers smullen van ieder beeld, en waarbij de 'nieuwkomers' verbaasd zullen staan van zoveel kwaliteit binnen twee uur film. Een vergelijking met films als *True Romance* en *Pulp Fiction* is niet ondenkbaar, maar we weten wel wie hier de meester is. Wanneer je de film in huis hebt, wat we absoluut aanraden, let dan eens op de vertaling, die ontegenzeggelijk door een liefhebber is gemaakt.

David Lynch

David werd in 1946 geboren in Missoula, Massachussets USA, net zo'n dorpje als we kennen uit zijn films, maar als kind heeft hij half Amerika gezien.

*Lynch heeft verschillende Art Schools gevolgd, waaronder een school in een nogal gewelddadige wijk van Philadelphia. Toen hij 21 werd, trouwde hij en kreeg een dochter, de toekomstige regisseur Jennifer Chambers Lynch, die verantwoordelijk was voor de dramatische film *Boxing Helena*.*

*Hij debuteerde met een aantal korte films waarna hij de - op Philadelphia geïnspireerde - film *Eraserhead* maakte. Na vijf jaar werken aan deze film, waarvan hij de schrijver, de regisseur, de editor en nog wat was, bleek dat de film zo verschrikkelijk 'weird' was, dat niemand hem uit wilde brengen. Dankzij de inspanningen van Ben Barenholtz werd het toch een cultfilm, en kon Lynch doorbreken met andere films.*

*In 1980 kreeg Lynch echte bekendheid met *Elephant Man*, een zeer gevoelige 'remake' van de versie uit 1930. Deze film was een unieke samenwerking tussen Lynch en Mel Brooks, die zich van een zeer integere kant liet zien. Na het commerciële drama van zijn film *Dune* (1986) herstelde de populariteit van Lynch zich middels de film *Blue Velvet*, die critici en publiek verstomd deed staan. Met de televisieserie *Twin Peaks* heeft Lynch zich pas echt onsterfelijk gemaakt. *Wild At Heart* won in 1990 in Cannes de gouden palm voor de beste film.*

**Wild at
Heart**

Nederlands
ondertiteld
270 0537
f 49,95
Philips Media

Lynch's at Heart

wild at heart and weird on top'

CD-i zet deuren en

Back Stage bij The Cranberries

Op dit moment is alle commotie rondom de band The Cranberries wat verstomd. Maar nog geen half jaar geleden was dat wel anders. Diverse malen per dag schalde toen hun top tien hit 'Zombie' door alle luidsprekers. Radio 3 DJ's en MTV VJ's waren helemaal weg van dit nummer. En platenzaken konden de CD 'No Need To Argue' bijna niet aanslepen.

Klaas Smit

Vind jij ook dat The Cranberries al te lang uit het popnieuws zijn verdwenen? Dat ze hoog nodig weer eens in de spotlights moeten staan, waar ze per slot van rekening thuishoren? Gelukkig is Philips Media dat met je eens; binnenkort kunnen we namelijk een zeer bijzondere CD-i van the Cranberries verwachten.

CD-i èn CD-ROM

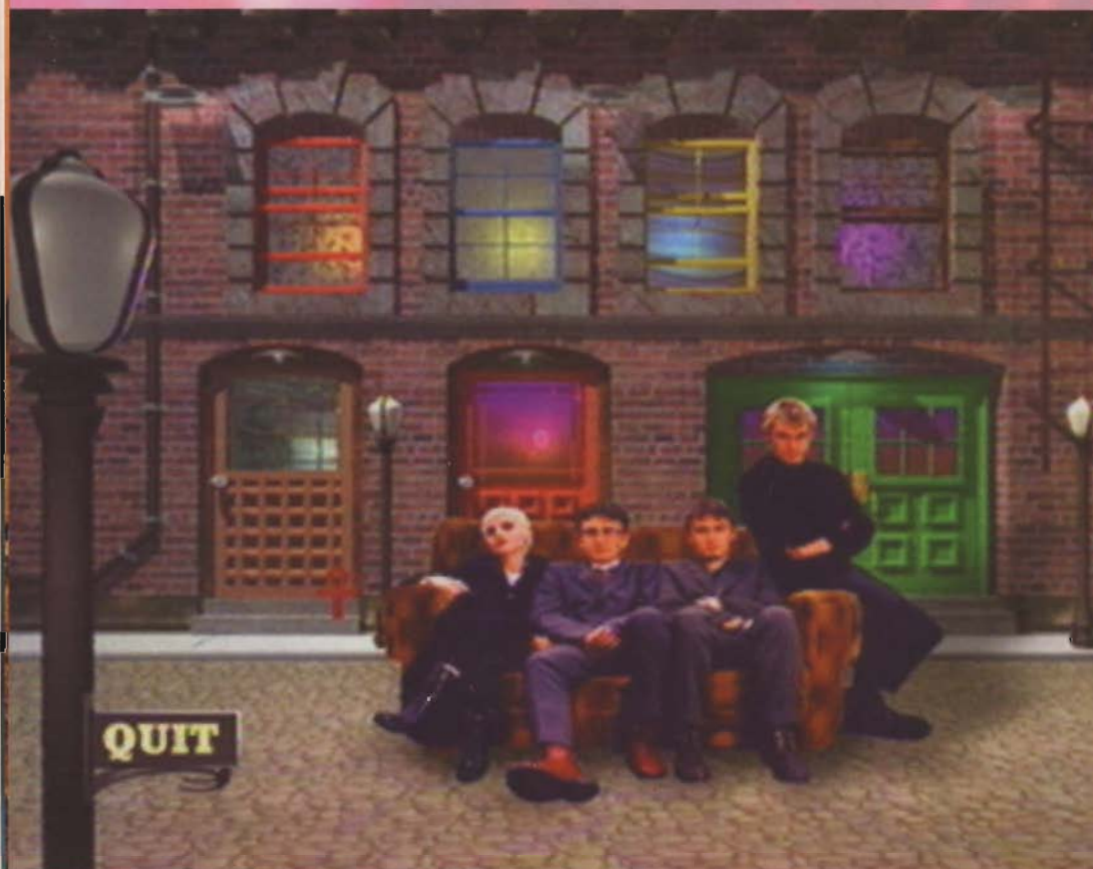
De CD-i is niet alleen bijzonder wat betreft zijn inhoud, maar vooral wat betreft het platform. Je kunt de schijf in je CD-i-speler stoppen en afspelen. Tot zover niets nieuws. Maar de CD-i is eveneens CD-ROM, zodat je hem ook in je PC of Macintosh kunt stoppen en op je studeerkamer rustig in je eentje kunt bekijken en beluisteren.

Op zich is dit al een prestatie, één schijfje, twee platforms. De vraag is wel: beïnvloedt het nu de kwaliteit van wat er op de schijf staat? Wat mij betreft kan ik daar "ja" op antwoorden. Veel PC's zijn wel uitgerust met een grafische kaart, maar niet met een video-

kaart. Het gevolg is dat bewegende filmbeelden - waaraan je ook nog wilt kunnen zien wat ze voorstellen - behoorlijk klein gehouden moeten worden. Ook op je TV, via je CD-i-speler, zijn de filmpjes niet schermvullend. En dat is jammer, want op TV wil je juist dat je hele scherm gevuld is met de filmbeelden; je zit er niet zo dicht op als bij je computer. Er is slechts één concertopname die je op je TV full screen kunt bekijken. Op de CD-ROM blijft dat een postzegeltje. De makers hebben dus een keuze moeten maken.

Ramen en deuren

De titel van de CD-i is Doors and Windows. Een beetje vreemd vond ik dat, totdat je het beginscherm te zien krijgt. Alle informatie, muziek, interviews, optredens, etc zit verborgen achter een raam of

een deur. In een oud-Ierse straat, met van die mooie ouderwetse lantaarnpalen, staat een statig pand. De eerste verdieping telt vier, ook weer ouderwetse, schuiframen. De begane grond heeft drie deuren. Die leiden naar een pub, een studio en een hotelkamer. Kortom, drie ruimtes waar je veel komt als muzikant. Voor het gebouw, buiten dus, staat een bank met daarop de bandleden.

Ramen open

En wie The Cranberries een beetje kent, weet dat ze iets met die bank hebben. Of zoals ze zelf zeggen: "Het is onze bank. Het is een comfortabele bank, ja een zeer comfortabele bank." Iedereen die de muziek CD 'No Need To Argue' al in huis heeft, kent de bank van The Cranberries; ze zijn er duidelijk aan gehecht. De juiste nostalgische toon is gezet.

Bandleden aan 't woord

Dolores, Mike, Noel en Feargal vormen gevierden The Cranberries. In elke ruimte waar je komt zitten ze op hun bank, steeds in dezelfde volgorde. Klik je op één van de bandleden, dan vertelt hij of zij een kort verhaaltje. Wanneer je buiten bent en je klikt op een raam, dan krijg je de meest vreemde uitspraken te horen. Dolores vertelt over de spanning voor een optreden. Mike beschrijft het gevoel wanneer hij op het podium staat. Noel vindt de foto die van hem genomen is verschrikkelijk en Feargal zegt dat-ie van Guinness houdt. Zo zitten er nog veel meer losse, onafhankelijke uitspraken achter de ramen. Beetje vreemd, maar wel leuk. Als je een paar keer achter elkaar op Feargal drukt en hij herhaaldelijk zegt dat-ie van Guinness houdt, dan denk je dat hij nergens anders mee bezig is dan met bier. Je zou haast vergeten dat hij de bassist is van de band, die zorgt voor de fantastische en zo karakteristieke 'loopjes' van de nummers.

Kamers

Zoals gezegd zijn er drie ruimtes. In de kroeg vinden we een bar, het woord 'The Cranberries' in neon, twee foto's achter de bar en verschillende prenten aan de muur. Op al die prenten staat de band afgebeeld. Op de foto's staan de andere kamers. Door er op te klikken komt je in die ruimte. Doe je helemaal niets in de kroeg, dan gaan de bandleden heen en

weer lopen en beginnen ze een conversatie met elkaar. Klik je op het toneel, dan kun je de live uitvoering van 'Zombie' bekijken en besluisteren. Via de studio kun je korte filmpjes bekijken en in de hotelkamer ligt een fotoalbum op tafel met de geschiedenis van de band en haar leden tot nu toe.

Preview versie

'Dreams' (live), 'So Cold In Ireland', 'Away', 'I don't Need' en 'Zombie' in een speciale mix-uitvoering zijn in deze preview versie de nummers die je kunt beluisteren. Helaas, je kunt ze alleen maar horen; er zijn geen videofilmpjes van. Ook mis ik de prachtige ballad 'Linger' en hun meest recente hit 'Ode To My Family'.

Ondanks deze kritiek is de opzet van de CD-i die ik mocht bekijken erg leuk. De CD-i zal een waardevolle aanvulling zijn op de muziek CD's die The Cranberries hebben volgespeeld, al was het alleen maar voor de vijf niet eerder uitgebrachte songs. De CD-i is een kijkje achter de schermen. Alle deuren en ramen worden voor je geopend en dat door een band die zegt nooit mensen 'back stage' toe te laten. Een unieke kans dus.

Youp van 't Hek:

'Golfen is knikkeren voor mensen die niet willen bukken.'

'Ergens in de verte'

Nu te vinden op CD-i

Rouwkamermafia's, korte termijnlullen, scharrelframbozen, herfstpartijen ('veel eikels'), het Mieke Telkamp-syndroom, uit je kist heumen, je vrouw poetsen, Demjamjuk de Duitse herdershond (met Stahlhelm): Youp van 't Hek davert op zelfmoordsnelheid terug naar zijn jeugd. Op zoek naar zijn boezemvrienden Charly en David. En naar wat er nou eigenlijk in de bunker van Boer Buitendijk zat.

Louis Huyskes

Joseph Jacobus Maria van 't Hek, de zevende uit een gezin met acht kinderen vertelt reeds in de eerste minuten waarom hij ooit een cabaretje is begonnen (Cabaret NAR): om de wereld te verbeteren. Om daar vrolijk aan toe te voegen dat zulks voor hem in ieder geval uitstekend is geslaagd: het gaat erg goed met hem. 'Echt heel lekker!'

'Ergens in de verte' gaat tussen het schateren door over de worsteling met het noodlot. Op zich is dat natuurlijk een onderwerp om hard van weg te lopen. Want daarover hebben veel te dikke, saaie mensen veel te dikke, saaie boeken geschreven. Hoe anders is het verbale geweld van Youp, op Video CD.

Je lacht je de tranen. Letterlijk

Geen lach zonder traan, en andersom. In de Youpiaanse versie van het noodlot zijn grap en grimmige ernst onafscheidelijke maatjes. 'Mijn vrouw vindt mijn grappen over haar niet zo leuk. Maar dan zeg ik: niet zeiken, jij vreet er

'Als je aan de kassa staat van de
supermarkt die leven heet, dan gaat het erom
wat je in je karretje hebt meegenomen.'

ook van. 'Terwijl hij je de tranen laat lachen in het nimmer aflatend verbale kruisvuur, omsingelt Youp het publiek langzaam maar zeker met het verhaal dat hij eigenlijk over wil brengen. Met een beetje heen en weer zappen (leve de afstandsbediening) wordt zelfs bijzonder duidelijk hoe strak en zuiver hij zijn publiek in de tang neemt.

Geen ontsnappen aan

Geen enkele opmerking is toevallig. Geen enkele bothheid verkeerd getimed. Het vrijende stelletje in de hotelkamer naast hem, zijn etters van kinderen, de ladderzatte nacht in het Amstelhotel, de kapitein die het orkest van de zinkende Titanic opdracht geeft om door te spelen: ze blijken gaandeweg allemaal een eigen, bijzondere betekenis te hebben in het verhaal over het gevecht met het leven. Verschrikkelijke dijenkletsers en gevoelige songteksten staan tot die tijd waar mogelijk in genadeloos contrast. De grap over het nut van een fax in het bejaardentehuis van zijn moeder (handig voor Eerste Kerstdag) wordt bijvoorbeeld direct gevolgd door het aangrijpende lied waarin Youp alvast een deal voor zijn oude dag probeert te sluiten met 'Meneer Alzheimer'.

De klopjacht op toen

De rode draad van het verhaal is de wens om terug te keren naar de jeugd en zijn twee boezemvrienden van toen. En naar de vervallen 'bunker van Boer Buitendijk', die als tempel fungeerde waarin de vriendschap tot heilige hoogten werd opgevoerd. Niet zomaar een plekje dus. Vreemd genoeg is Charly deze bunker twintig jaar na dato vergeten. Al beweert zijn broer het tegendeel: Charly zou het nog dagelijks over die bunker hebben. Op zoek naar het geheim van de bunker, zijn vrienden van toen en naar het antwoord op de vraag waarom er zoveel

mensen in trainingspakken rondlopen op deze wereld, rekent Youp van 't Hek op zijn eigen vlotte wijze ook meteen maar even af met alles en iedereen dat beweegt.

Vrouwen en kinderen eerst

Niemand wordt gespaard. Zijn eigen vrouw en kinderen niet, de jeugdliefdes, het publiek, mensen met een hond, bejaarden, golf-fanaten, enfin zelfs het elf-jarige kind op de eerste rij ontkomt niet aan de scherpe humor waarmee onze Youp de medemenselijke ziel aan plakjes snijdt. Op het einde, als de lachspieren definitief naar de fysiotherapeut kunnen, komen alle draadjes, grappen en gedachten in één verrassende wending samen in de bunker van Boer Buitendijk. Geen wending om uit je hoofd te leren (of in CD-i Magazine te zetten), maar wel eentje die je niet gemakkelijk zult vergeten. En dat is mooi voor een cabaretier, want zoals collega Wim Kan ooit zei: 'Als Hollander neem je er toch graag wat van mee.'

Over kwaliteit valt te twisten

Op het hoesje van de Video CD die wij te zien kregen (en waarschijnlijk op allemaal) staat op een sticker met de tekst 'Gezien de technische staat van het originele materiaal is de beeldkwaliteit niet zoals we hadden gewild!' Dat de kwaliteit minder is viel ons niet bijzonder op en, laten we eerlijk zijn, het gaat eerder om wat Youp van 't Hek te zeggen heeft dan om zijn uiterlijk. (Red.)

Youp van 't Hek -
Ergens in de Verte
Humor. Nederlands.
270 00508
f 49,95 Befr. 999
Philips Media

Met Snoopy is leren Peanuts

HET VROLIJKSTE KLASLOKAAL

START

BINNENKORT GEOPEND

In Nederland is Peanuts beter bekend als Snoopy. Het is dat eigenwijze hondje dat meer óp z'n hok ligt dan in z'n hok zit. We kennen hem uit de stripverhalen. In zekere zin straalde hij altijd iets looms uit en was hij moeilijk ergens voor te porren. Hier kan verandering in komen, je kunt hem namelijk op CD-i zoveel je wilt activeren en erintussen nog wat van opsteken ook. De disc zal hoogstwaarschijnlijk de Engelse titel Peanuts krijgen met als ondertitel 'spelen om te leren'.

Wanneer je de CD-i eenmaal ziet, wil je wel leren èn, niet te vergeten, lachen. Want hij is nogal komisch die Snoopy. Vooral als vliegheld op z'n hok (het wordt hier een huis genoemd) al vliegend tussen allerlei obstakels door. Met de afstandsbediening stuur je hem tussen wolken, luchtballonnen, over cactussen en nog veel meer zaken richting finish. Je stuurmanskunst wordt daar onder begeleiding van gezellig motorvliegtuiggeronk op de proef gesteld. Raak je iets dan stort je onder heftig gepruttel neer en moet je opnieuw beginnen. Haal je echter de eindstreep dan wordt Snoopy met groots onthaal verwelkomd. Dit is nog maar één van de leerspellen op Peanuts. Wat is het toch jammer dat de definitieve versie pas eind dit jaar te koop zal zijn. Wij hebben hier een proef-exemplaar en zijn dus aardig bevoorrecht. Omdat-ie zo leuk is kunnen we niet meer wachten met het beschrijven ervan (in de stille hoop dat-ie misschien een maandje eerder uitkomt dan gepland). Het beginmenu van Peanuts biedt een keuze uit vier talen. Wij kiezen

Lennie Pardoel

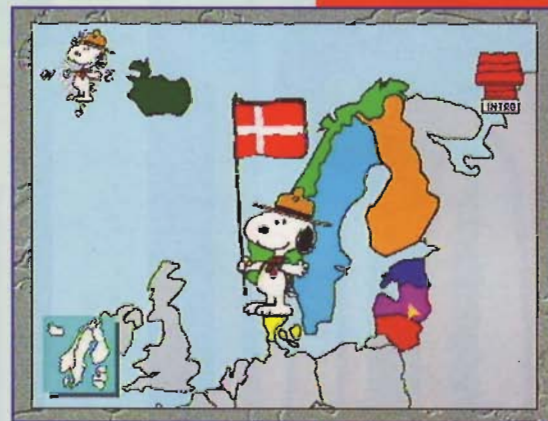
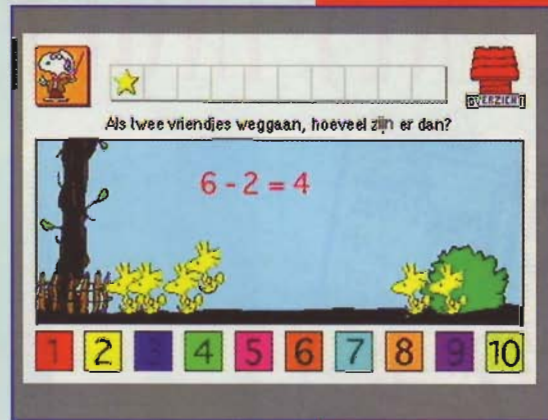
uiteraard voor Nederlands. Maar Frans, Engels en Duits zijn ook mogelijk. Je klikt op een vlag en het programma begint. Er volgen vijf onderwerpen: aardrijkskunde, rekenen, strips, vliegen en kleuren. Meestal is er te kiezen uit moeilijk of makkelijk en soms ook voor gemiddeld. Makkelijk lijkt mij geschikt voor kinderen vanaf vijf jaar, moeilijk voor kinderen vanaf zeven, acht jaar. Volwassenen mogen zelf uitmaken waarvoor ze kiezen.

SLEPEN MET LANDEN

Laten we beginnen met aardrijkskunde, bij mijn dochter van zes favoriet. De makkelijk-categorie noemt zij een makkie (na hiermee zo'n dertig keer gespeeld te hebben; opscheppen kan ze ook). Het is de bedoeling dat je de landen van Europa weer naar de goede plek sleept. Ze liggen in het begin met verschillende kleuren door en over elkaar heen. Wanneer de juiste plaats bereikt is, hoor je en zie je in grote letters de naam van het land. Zijn ten slotte alle landen in positie gesleept dan wapperen hun vlaggen vrolijk.

REKENEN MET GOOI- EN SMIJTWERK

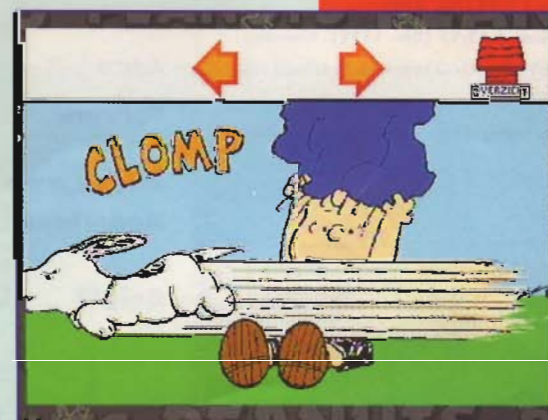
Het is een vrolijke CD-i. Kiezen we voor een ander onderwerp, bijvoorbeeld rekenen, dan gebeuren er ook van allerlei leuke dingen. Woodstock, de kleine vogelvriend van Snoopy, heeft een reeks vriendjes die er precies zo uitzien als hij zelf. Ze zijn op te tellen, af te trekken en bij een juist antwoord springen ze mal op en neer. Heb je het fout dan hoor je een meelevend 'ahh...', maar heb je het goed dan hoor je een enthousiast 'yeh...'. Er is ook voor een gemiddelde categorie te kiezen. Je ziet dan een aantal kegels dat door Snoopy omgerold worden. Goed opletten, want zoveel als er verdwijnen zoveel moet je er melden. In de moeilijke categorie gooit Charley Brown pompoenen van verschillende groottes op een weegschaal. Boven in beeld staat het gewicht van de pompoenen. De grote wegen uiteraard meer dan de kleine. Het is de bedoeling dat de kilogrammen van de pompoenen opgeteld

worden. Doe je dit niet goed dan verschijnt er een rood kruis in de scorelijst. Een gele ster daarentegen is de beloning voor een juist antwoord.

NIET ALLES VERTELLEN

Dat je ermee kunt kleuren wil ik nu alvast wel zeggen, maar dat is ook niet zo'n nieuw aspect. Tegenwoordig heeft elke kinderdisc deze mogelijkheid. Het zoeken naar verborgen acties in de te bekijken en te lezen strips is origineler, te meer omdat er op deze disc een score aan verbonden is. Na het zoeken krijg je achteraf te zien hoeveel procent er van de verrassingen gevonden zijn. Meer zeg ik er niet over. Ik ga nog niet alles vertellen, want als de definitieve versie verschijnt wil ik er nog veel meer over vertellen. De naam van de makers wil ik echter alvast kwijt. De CD-i-programmering is verzorgd door het Amsterdamse bedrijf The Lost Boys. Die naam (een verwijzing naar een andere stripheld, Peter Pan) moeten we dus in de gaten houden, want zij hebben het in hun vingers. Voorlopig moeten we nog tot eind dit jaar wachten op Peanuts.

INTERNET INGEWIKKELD?

KOM NU!

web HET INTERNET MAGAZINE IS UW WEGWIJZER OP DE DIGITALE SNELWEG
ELKE MAAND BOORDEVOL:
PRAKTISCHE TIPS • HEDERE VERHALEN • DE LEUKSTE ADRESSEN • DE BESTE PRAKTIJK VOORBEEDEN

NEEM NU EEN ABONNEMENT EN U ONTVANGT DE EXCLUSIEVE CD-ROM MET DE BELANGRIJKSTE INTERNET PROGRAMMATUUR

WEB HET INTERNET MAGAZINE VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR.
LOSSE NUMMERS KOSTEN f 9,95 (Bfr. 199).
EEN JAARABONNEMENT KOST f 69,95 (Bfr. 1399). BOVEDIEN
ONTVANGT U ALS ABONNEE EEN WELKOMSTGESCHENK IN DE VORM VAN
EEN CD-ROM MET INTERNET-PROGRAMMATUUR. DAARNAAST
KRIJGT U MINIMAAL VIER KEER PER JAAR GRATIS EEN UPDATE. OOK
OP CD-ROM.

Vul de bon in
EN STUUR DEZE INGEVULD NAAR:

WEB MAGAZINE
ANTWOORDNR. 1228
2000 VC HAARLEM

Een postzegel is niet nodig.

Ik wil een abonnement voor f 69,95 (Bfr. 1399)

Naam (M/V)

Adres

Postcode Plaats Telefoon

Wijze van betaling:

Nederland Ik heb een girobetaalkaart/eurocheque bijgesloten
 Eenmalige machtiging; Banknr/Gironr

België Ik heb mijn abonnementsgeld overgemaakt op rekening-
nummer 230-0199985-88, t.n.v. de Generale Bank NV
in Turnhout, t.a.v. WEB Internet BV.

Non-lineair

Maar zoals gezegd lijkt Kingdom ook erg op Dragon's Lair. Dat is ook geen wonder, want een aantal leden van Kingdom's productieteam werkte ook mee aan Dragon's Lair. Net als in Dragon's Lair wordt er gebruik gemaakt van te-

kenfilmbeelden, en moet de speler af en toe op de juiste knop drukken om verder te kunnen komen. Daar houdt verder echter iedere vergelijking op. Kingdom is, in tegenstelling tot Dragon's Lair, namelijk een non-lineair spel. Dat wil zeggen, dat je in principe vrij bent om te gaan en staan waar je wilt. In Dragon's Lair was er maar één juiste weg om te volgen.

Drie magische relikwieën

Kingdom's verhaal begint met de uitroeiing van het ras der Argent Kings door het leger van de zwarte magiër Torlock. Er blijkt echter nog één overlevende te zijn, de jonge Lathan. Hij is de enige die Torlock en zijn al even slechte metgezel koning Drakesblood kan verslaan en er zo voor kan zorgen dat de rechtmatige heerser van Iscar, prinses Grace Delight, de troon weer bestijgt. Daarvoor heeft hij echter wel drie magische relikwieën nodig. Deze

Kingdom: The Far Reaches is een soort kruising tussen een Role Playing Game

(kruip in de huid van) en een aktiespel.

Soms doet het denken aan Dragon's

Lair of Space Ace, maar op andere momenten denk je midden in Tolkien's

'In de Ban van de Ring' te zitten. Fans van die fantasy-serie zullen halverwege

het spel bijvoorbeeld een erg bekend

uitziend rijmpje ontdekken.

René Janssen

Kingdom:

The Far Reaches

Dolen door de domeinen

liggen verspreid over de drie koninkrijken Weigard, Illes en Iscar. Gelukkig krijgt Lathan hulp van de goede tovenaer Daelon, die een aantal spreuken voor hem maakt.

Blinde bedelaar

Het verhaal begint in Daelon's huis, waar je een drietal 'seeing' spreuken krijgt. Deze komen je al snel goed van pas, bij een ontmoeting met een blinde bedelaar. Daelon vraagt je ook meteen aan welke spreuken hij nu moet gaan werken, en biedt je drie mogelijkheden (ga maar gewoon het rijtje af). Je moet daarvoor dus wel een paar keer terugkeren, net zolang totdat je alle spreuken hebt. Daelon vraagt je vervolgens waar je naar toe wilt: je geboortestad Glendoe, de magische watervallen of Eldritch Forest. Glendoe blijkt in dit geval een verstandige keus. Je krijgt nu een animatie te zien, waarin je wordt aangesproken door twee vrouwen. Luister goed naar wat ze zeggen, want ze geven een belangrijke aanwijzing. Helaas zijn alle teksten in dit spel wel in het Engels, dus het is zaak om goed op te letten.

Inventaris

Hoe dan ook, na het aanhoren van de vrouwen kun je drie dingen doen: het spel saven, een voorwerp uit je inventaris gebruiken of naar een nieuwe lokatie gaan. Door een cursor in de vorm van een pijl over het scherm te bewegen, kun je kijken of er op dit scherm iets te doen is. Verandert de cursor in een kruis, dan betekent het dat je een actie kunt ondernemen. Soms is er een voorwerp waar je op kunt klikken, of een weg waar je in kunt lopen. Maar je kunt ook gebruik maken van de menubalk die onder in het beeld verschijnt. Op deze balk zie je je inventaris, zoals de spreuken die je van Daelon hebt gekregen. Later krijg je steeds meer voorwerpen, zodat de keus steeds uitgebreider wordt. Op de menubalk bevinden zich ook de opties Save en Quit. Overigens wordt er maximaal één spel opgeslagen. Wanneer je deze optie opnieuw gebruikt, gaat dat dus over je eerste gesavede spel heen. Je kunt dus niet meer terug als je na het saven een fout hebt gemaakt!

Magisch kristal

Als je niets kunt vinden of kunt doen op het scherm, kun je op knop 2 drukken om een kaart te laten verschijnen. Op die kaart zie je de dichtstbijzijnde lokaties, maar niet de hele wereld van Kingdom (tenzij je één van je travel-spreuken gebruikt). Door op een lokatie te klikken, reis je er naar toe en wordt een nieuwe animatie afgespeeld. Opnieuw krijg je een aanwijzing of een waarschuwing of vraagt iemand je hulp. Als je nu op knop 2 drukt, zul je zien dat de kaart voor een deel andere lokaties laat zien. Niet iedere lokatie is trouwens geschikt om naar toe te reizen,

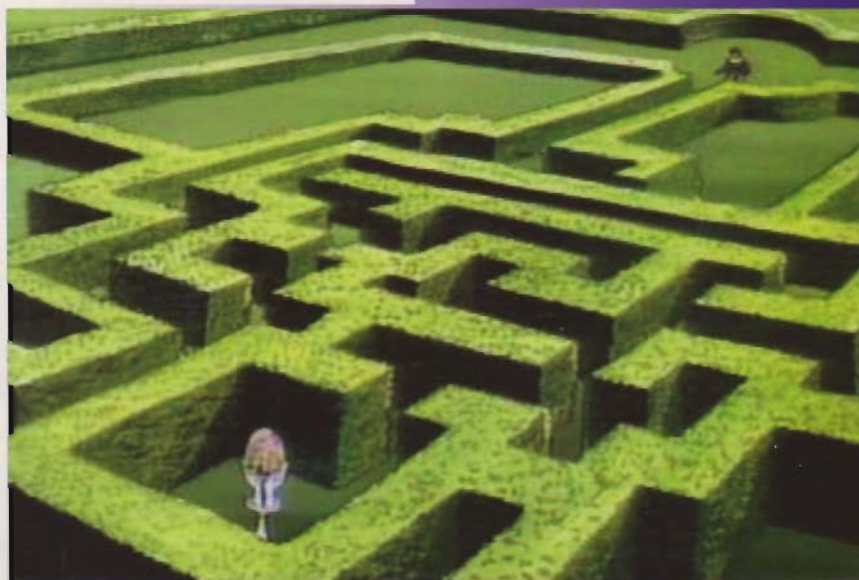
terwijl je andere plaatsen meerdere malen zult bezoeken. Vaak krijg je dan weer dezelfde animatie te zien en na een tijdje ken je de teksten uit je hoofd. Nog vervelender is dat je op bepaalde lokaties direct wordt gedood, of dat er een monster, geest of tovenaars verschijnt zodra je ergens op klikt. Sommige tegenstanders zijn te verslaan door snel op een bepaald voorwerp in je inventaris te drukken. Enkelen zijn bijvoorbeeld te verslaan met behulp van een magisch kristal. Dat is dan ook een van de eerste voorwerpen waar je naar op zoek moet, want anders kom je niet ver.

Ruim dertig lokaties

Het principe van Kingdom klinkt heel simpel. Je loopt een beetje rond, experimenteert wat met voorwerpen en lokaties en uiteindelijk gebeurt er wel iets. Tot op zekere hoogte is dat ook zo. Door gewoon maar wat aan te rommelen kom je namelijk een heel eind. Wie echter het einde van het spel wil halen, moet beschikken over heel wat uithoudingsvermogen. Het 'probleem' is namelijk dat je wel degelijk een bepaalde volgorde moet aanhouden bij het reizen naar de verschillende lokaties. En omdat er in totaal ruim dertig lokaties zijn, valt het niet mee om de goede volgorde te vinden. Dat maakt Kingdom een heel frustrerend spel, maar een beetje RPG-liefhebber is dat waarschijnlijk wel gewend. Verder heb je te maken met een behoorlijk strenge tijdlimiet. Lukt het je niet het spel te voltooien binnen de tijd, dan kun je ook weer van voren af aan beginnen. Hint: breng een bezoek aan de Troglitots bij de Magische Watervallen voor wat extra tijd.

Conclusie

Grafisch is Kingdom een fantastisch spel, dat de kwaliteit van Dragon's Lair en Space Ace benadert. Er zit misschien iets minder animatie in, maar qua speelbaarheid is Kingdom veruit superieur. Zelfs als je het spel al een keer helemaal uitgespeeld hebt (iets dat je waarschijnlijk niet binnen een aantal maanden zal lukken), blijft het de moeite waard om het nog een keer te proberen. Tegen die tijd ben je ten eerste waarschijnlijk vergeten hoe je het ook weer gedaan had, en bovendien bevat het spel enkele 'random' gebeurtenissen, zoals dieven die je inventaris stelen. De puzzels in Kingdom zijn trouwens redelijk ingewikkeld. Er is bijvoorbeeld een lokatie waar je een bepaalde spreuk moet gebruiken om een bord (dat de richting aangeeft naar het koninkrijk Illes) tevoorschijn te toveren. Maar op het betreffende scherm is geen enkele aanwijzing zichtbaar die dat duidelijk maakt, dus het is gewoon een kwestie van geluk als je het doet. Pittig dus, zoals het hoort bij een echte adventure-game.

Kingdom- The Far Reaches

Engels
8100252
f 99,95 (Bfr. 1799)
Philips Media

Schatgraven

Een aantal maanden geleden hebben we al een keer aandacht besteed aan dit van oorsprong Duitse bordspel (Labyrinth der Meister) van

Ravensburger. Helaas hadden we toen nog niet de beschikking over een definitieve versie en ontbrak bovendien de hand-

leiding, zodat we nog niet al te diep in het spel konden duiken. Inmiddels is Het Magische Labyrint, zoals het spel in het Nederlands heet, verkrijgbaar in ons land. Tijd voor een hernieuwde kennismaking dus.

René Janssen

Ondergrondse spelonken

In de ondergrondse spelonken van een eeuwenoude ruïne bevindt zich een geheimzinnig labyrint met constant veranderende gangen. In dit labyrint liggen talloze waardevolle schatten verborgen. Vier sluwe magiërs vechten onderling uit wie het labyrint verlaat met de meeste schatten. Als beloning wordt de naam van de winnaar bijgeschreven in het Boek der Meesters.

Van bord naar beeld

Aan de ingang van het kasteel kan een taal gekozen worden: Duits, Engels, Frans en gelukkig ook Nederlands. Na het kiezen van een taal wordt de poort naar het kasteel geopend en bevinden we ons in een hal. Hier kan het aantal spelers worden geselecteerd (één tot en met vier), er kan een demo worden gestart en het is mogelijk naar een optiescherm te gaan. De demo is een goede manier om de regels van het spel te leren kennen, en komt goed van pas als je geen zin hebt om de (overigens zeer duidelijke) handleiding te lezen. Op het optiescherm kunnen twee instellingen worden gewijzigd: het totale aantal schatkisten in het labyrint (7, 13 of 21) en het spelen in twee of drie dimensies. Normaal gesproken wordt een deel van het spel in 3D gespeeld, want dat is veel spannender en grafisch bovendien zeer indrukwekkend. Beginners doen er echter goed aan om eerst het hele spel op een plat speelbord te spelen, want dan krijg je de achterliggende logica en strategie veel sneller onder de knie.

Simpele handeling met grote gevolgen

De bedoeling van het spel is dus zoveel mogelijk schatkisten te vinden. Elke kist heeft een basiswaarde van 1, 2 of 3. De werkelijke waarde van een kist is echter mede afhankelijk van de

weg die de magiër door het labyrint heeft afgelegd. Hoe meer moeite hij er voor heeft moeten doen, hoe meer punten er verdiend kunnen worden met een gevonden schat. Als vuistregel kun je echter wel aanhouden dat het verstandig is om als het even kan eerst naar de schatkist te gaan met de hoogste basiswaarde.

Zoals gezegd is het labyrint constant aan verandering onderhevig. Dat werkt als volgt. Als een speler aan zijn beurt begint, verschijnt een (tweedimensionaal) bovenaanzicht van het labyrint. Dat labyrint bestaat in feite uit 49 blokjes (zeven bij zeven). Door een extra blokje in een rij te plaatsen, kunnen de spelers het labyrint ingrijpend veranderen. Dit extra blokje bevindt zich linksboven op het scherm en kan gedraaid worden met behulp van de afstandsbediening. Vervolgens kun je het in één van de rijen blokjes plaatsen. Het gevolg is dat alle blokjes in die rij een plaats opschuiven, zodat nieuwe gangen ontstaan of bestaande gangen juist worden afgesloten. Er moet wel goed nagedacht worden over de manier waarop (en waar) een extra blokje wordt geplaatst. Deze simpele handeling kan namelijk het verschil betekenen tussen een vrije doortocht naar een schatkist, of een ontmoeting met een geest.

Medespeler of geest?

Op het scherm waarop je het labyrint wijzigt, is ook een klok zichtbaar. Deze houdt de resterende tijd per speelbeurt bij. Na het veranderen van het doolhof is het verstandig nog één keer een blik op de situatie te werpen, zodat je weet welke richting je straks op moet lopen. Het zicht verandert nu namelijk in een 3D-aanzicht, met fraai vormgegeven, foto-realistische gangen en dito monsters, schatkisten en schatten. De tijd tikt intussen gewoon door en zodra je tijd om is, mag de volgende speler een poging wagen. Waar je op het 2D-scherm ook goed op moet letten, zijn de posities van je drie medespelers (ook als je alleen speelt zijn er drie andere magiërs in het labyrint). In het 3D-doolhof zul je af en toe namelijk een vermomde gestalte tegenkomen. Je moet dan snel een beslissing nemen: is het een medespeler of een geest? In het eerste geval kun je hem vriendelijk begroeten door de cursor naar rechts te bewegen. Als het een geest is, kun je hem wegtoveren door naar links te bewegen. Als je verkeerd kiest, is je beurt echter direct afgelopen. Een goede beslissing levert een extra bonus op waarmee de basiswaarde van de volgende gevonden schat wordt vermenigvuldigd.

Het Magische Labyrint

Games/Bordspel
Nederlands
f 99,95 Bfr. 1.799
Philips Media

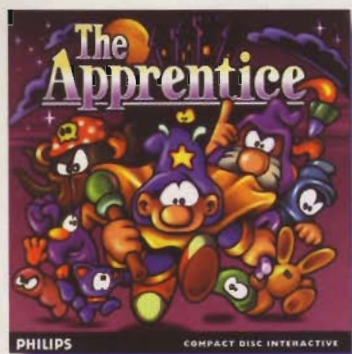
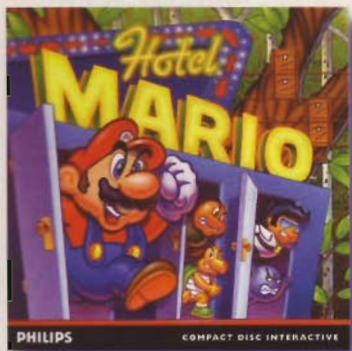
Bebloede bij

Als je je op een gegeven moment eindelijk een weg hebt gebaad naar een schatkist, ben je natuurlijk heel benieuwd wat er in zit. Ook hier heb je weer twee mogelijkheden. Door de cursor naar rechts te bewegen, neem je geen enkel risico en open je de schatkist direct. Meestal zitten er een paar munten in, die niet al teveel punten opleveren. Door de cursor naar links te bewegen, spreek je een toverspreuk uit over de schatkist. Er is dan een kans dat de inhoud opeens vele malen in waarde is gestegen. Maar er is ook een (grotere) kans dat de inhoud volstrekt waardeloos is geworden. Als je de schatkist dan opent, blijkt er opeens een bebloede bij in te zitten, of een zwaaiende hand van een skelet. Jammer, geen punten en een schatkist verspeeld. Schatkisten worden trouwens meteen vervangen op de kaart, waarop continu drie kisten zichtbaar blijven. Pas als je alle 7, 13 of 21 kisten hebt gevonden, verschijnen er geen nieuwe meer.

Conclusie

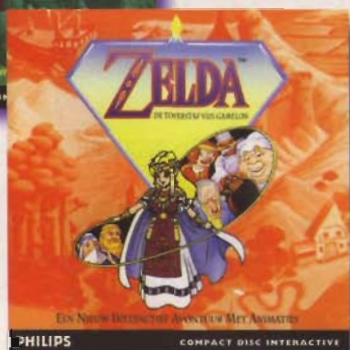
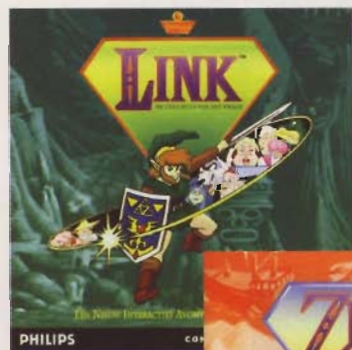
Het Magische Labyrint is een redelijk geslaagd spel, maar niet echt iets om over naar huis te schrijven. Grafisch is er niets mis mee, vooral het driedimensionale labyrint is erg mooi om te zien. Het spelen met een digital Video Cartridge is helemaal een genot voor het oog. Ook de opduikende geesten/magiërs zijn fraai vormgegeven, net als de schatten. Maar de belangrijkste vraag bij een dergelijk spel blijft natuurlijk of het ook leuk is om te spelen. Ik denk dat dit spel niet voor alle spelfanaten even interessant is. Voor de pure strategen is er namelijk weinig om over na te denken, want al vrij snel wordt duidelijk hoe je de gangen het beste kunt manipuleren. Met meerdere spelers is het overigens wel zo, dat je elkaar natuurlijk lekker kunt dwarsbomen door concurrenten vast te zetten in een gang. Voor de actie-liefhebbers onder ons is er weinig te doen, want de enige actie is het kiezen uit twee mogelijkheden: magiër of geest (en wie een beetje heeft opgelet op het 2D-scherm weet met wie hij te doen heeft) en bij het vinden van een schatkist de keus tussen betoveren of direct openmaken. Kortom, mooie verpakking, maar speltechnisch gezien is de inhoud niet voor iedereen even bijzonder.

Platformspellen vormen ditmaal het onderwerp van deze rubriek. Opvallend veel Nintendo-figuren spelen een belangrijke rol in deze categorie: Mario, Link, Zelda. De tovenaarsleerling uit The Apprentice is eigenlijk het enige originele CD-i-karakter. Maar die steelt wat ons betreft wel de show.

René Janssen

~~Drie~~ ^{VIER} op een Platform

Hotel Mario

Het Italiaanse loodgiertertje Mario heeft natuurlijk vooral bekendheid gekregen als Nintendo-mascotte en als ster in een aantal succesvolle spellen. Oorspronkelijk speelde hij trouwens een belangrijke rol in het Atari-spel Donkey Kong. Inmiddels is hij echter eigendom van Nintendo, dus het is enigszins verrassend dat hij nu ook te vinden is op CD-i.

Koopalings

Het spel begint met een intro, waarin we vernemen dat Bowser prinses Toadstool weer eens heeft ontvoerd. Hij houdt haar gevangen in een van zijn zeven hotels in Mushroom Kingdom. Mario gaat (samen met Luigi als je met z'n tweeën speelt) op zoek naar de prinses. Ieder hotel heeft een flink aantal verdiepingen, waarvan er steeds een aantal zijn verenigd in één level. In totaal zijn er maar liefst 75 levels. De verdiepingen worden van opzij bekeken en zien er uit als gangen met deurtjes en liften. Om een level verder te komen, moet Mario alle openstaande deuren sluiten. Het wemelt in de hotels echter van Bowser's handlangers, de Koopalings, wier aanraking dodelijk is. Mario kan de meeste Koopalings uitschakelen door op ze te springen. Sommigen zijn dan direct dood, voor anderen zijn twee sprongen noodzakelijk. Er zijn zelfs vijanden die helemaal onkwetsbaar zijn.

Super Mario

Mario kan de deuren niet alleen openen en sluiten, hij kan er ook in en uit lopen. Om zich tijdelijk te verstoppen voor een Koopaling bijvoorbeeld, of om te kijken of er een bonus verstopt zit. Sommige bonussen veranderen Mario in een superheld, zoals Fire Mario (kan vuurballen gooien) of Super Mario (tijdelijk onkwetsbaar). Door 30 munten te verzamelen kan een extra leven worden ver-

rj: spellen

diend. Om van verdieping naar verdieping te gaan, maak je gebruik van liften. Sommige liften veranderen constant van richting, zodat het nog een heel gedoe is om op de juiste verdieping te komen. Let echter wel op, want sommige vijanden komen je achterna als je een lift ingaat en dan kun je niet meer ontsnappen.

Tijdlimiet

Ieder level is voorzien van een tijdlimiet, en met name in de latere hotels is het een heel probleem om op tijd alle deuren gesloten te krijgen. De Koopalings hebben namelijk de vervelende gewoonte om deuren weer te openen, zodat je soms diverse keren alle verdiepingen op en neer moet lopen. Gelukkig kunnen spellen na het voltooiën van ieder hotel worden bewaard, zodat nooit helemaal vanaf het begin hoeft te worden gestart.

Conclusie

Ondanks het wat simpel uitziende spelprincipe is Hotel Mario een van de betere spellen die er tot nu toe op CD-i zijn uitgebracht. Mario is sowieso natuurlijk een karakter dat vooral kinderen zal aanspreken. Bovendien worden de 75 levels geleidelijk moeilijker, zodat het spel lang leuk blijft.

The Apprentice

De wat sullige Marvin is de leerling van tovenaars Gandorf S. Wandburner III. Deze behandelt zijn pupil als een slaafje, en hij heeft iedere dag van de week wel een nieuwe vervelende opdracht voor Marvin. The Apprentice gaat over een week uit het leven van Marvin.

Toverstaf

Op de eerste dag heeft Gandorf een toverboek nodig, en uiteraard ligt dat boven in één van de betoverde kasteeltorens, waarin het wemelt van de gevaren. De toren is verdeeld in drie stukken en Marvin heeft tien minuten de tijd om, springend van platform naar platform, de top van ieder deel te bereiken. Marvin is uitgerust met een toverstaf, waarmee hij vijanden kan betoveren die hem in de weg staan. Het is in The Apprentice echter niet alleen een kwestie van springen, schieten en bonussen verzamelen. Soms komt Marvin bijvoorbeeld voor een gesloten deur te staan en dan moet hij eerst op zoek naar de bijpassende sleutel. Er zijn sleutels in diverse kleuren, maar helaas liggen ze niet altijd in de buurt van de bijbehorende deur. Sommige sleutels zijn cruciaal om verder te komen, terwijl andere uitsluitend dienen om bonussen te ontsluiten, zoals extra levens, extra tijd, tijdelijke onkwetsbaarheid en pakjes van 10 munten. Als Marvin uiteindelijk de top van de toren bereikt, wacht nog een confrontatie met een eindbaas. Vervolgens is het tijd voor een bonusspel, waarin je al springend met behulp van springveren zoveel mogelijk munten moet zien te verzamelen, plus letters die eventueel een extra leven opleveren.

Mechanische toren

In het tweede level moet Marvin afdalen in een put vol water, waarvan hij de bodem moet zien te bereiken. In plaats van omhoog, moet je nu dus juist omlaag. Marvin is inmiddels door Gandorf veranderd in een kikker. In plaats van met zijn toverstaf neemt hij het nu met z'n uitrolbare tong op tegen zijn vijanden. De weg wordt regelmatig

geblokkeerd door walvissen, die een visje eisen voordat je er langs mag. Het derde level is een soort mechanische toren, waarin je te maken krijgt met lopende banden, bewegende stenen, springveren en een machine die schroevendraaiers op je afvuurt.

Conclusie

Het eerste dat opvalt aan dit spel zijn de grote, kleurrijke graphics. Het tweede opvallende aspect is de moeilijkheidsgraad. The Apprentice blijkt namelijk een ontzettend frustrerend spel te zijn. In totaal zijn er zes uitgestrekte levels, ieder met drie stages, een eindbaas en een bonusspel. In al die maanden dat wij het spel inmiddels hebben, zijn we er nog nooit in geslaagd het einde te halen. The Apprentice staat dan ook garant voor maandenlang speelplezier.

Link / Zelda

De spellen Link en Zelda bespreken we tegelijk, omdat het gaat om twee spellen die nauw met elkaar verweven zijn. Zelda is namelijk het vervolg op Link en de spellen zijn vrijwel identiek qua spelopzet.

Link - de Gezichten van het Kwaad

In het spel Link (er is ook een Engelstalige Link: The Faces of Evil) is het eiland Koridai in handen gevallen van Ganon en zijn boosaardige helpers. De ooit zo vriendelijke bewoners zijn veranderd in bloeddorstige krijgers in dienst van Ganon. De dappere prins Link snelt toe op een vliegend tapijt en gaat op zoek naar Ganon. Als je het spel begint, verschijnt een kaart van het eiland. Hierop kun je in eerste instantie kiezen uit drie gebieden: Nortinka, Goronu en de Kraterholte. Later kun je ook naar andere lokaties reizen.

Morshu's winkel

Link is een elf en te herkennen aan z'n grote puntoren en gifgroene pakje. Hij is bewapend met een zwaard, waarmee hij zijn vijanden kan doden. Behalve een platformspel is Link dus ook een beetje een vechtspel. Later kun je trouwens ook dodelijke vuurstoten uitdelen, maar dan moet je eerst het zogenaamde Power Sword vinden. Verder heeft Link een schild waarmee hij zich kan verdedigen. In

Morshu's winkel in Goronu kun je allerlei handige gereedschappen kopen, maar dan moet je wel voldoende robijnen hebben verzameld door Ganon's soldaten te verslaan. Je gezondheid wordt bijgehouden in de vorm van levensharten. Je begint het spel met drie harten, maar onderweg kun je er meer verzamelen. Ze zijn echter ook zo weer verdwenen, want iedere keer dat je geraakt wordt, verlies je minimaal een half en soms zelfs een heel hart. Overigens zijn niet alle inwoners van Koridai je vijandig gezind. Sommigen helpen je zelfs op je speurtocht door je aanwijzingen of gereedschap te geven.

Zelda - de toverstaf van Gamelon

Zelda is, evenals Link, volledig Nederlandstalig (zowel de handleiding als de gesproken en geschreven teksten in het spel zelf). In dit vervolg op Link verdwijnt koning Harkinian spoorloos tijdens een poging het eiland Gamelon te redden. Link gaat hem achterna, maar ook hij verdwijnt in het niets. Alleen Zelda kan haar vader en broer nu nog redden. Het spelprincipe is volstrekt gelijk. Sterker nog, de handleiding van beide spellen is vrijwel exact gelijk. Het enige verschil is dat je nu als Zelda speelt en dat de omgeving er anders uitziet.

Conclusie

Link en Zelda zijn twee al wat oudere spellen en dat is soms ook wel te zien. De hoofdrolspelers bewegen minder soepel en de onmiddellijke lol van Hotel Mario en The Apprentice ontbreekt in deze spellen. Voor degenen die Zelda en Link al kennen van diverse Nintendo-avonturen zijn het echter leuke spellen. En, pluspunt, ze zijn in het Nederlands.

Hotel Mario

Engels

f 99,95 Bfr. 1.799

The Apprentice

Engels

f 99,95 Bfr. 1.799

Link

Nederlands

f 129,95 Bfr. 2.399

Zelda

Nederlands

f 129,95 Bfr. 2.399

Philips Media Benelux

Tips Trucs

Onze oproep aan lezers om andere lezers te helpen met hun spel-problemen is duidelijk in goede aarde gevallen. De tips komen in gestaag tempo binnen, vaak vergezeld van weer nieuwe vragen! Sommige lezers klagen trouwens over het feit dat hun vraag nog niet behandeld is. Wees niet bang, we proberen iedere vraag te beantwoorden! De ruimte is echter beperkt, dus heb even geduld als je brief er niet meteen de volgende maand in staat. Maar nu snel naar de eerste tips.

René Janssen

Dimo's Quest

Martino Spee uit Budel-Dorplein

stuurde ons zijn oplossingen voor een aantal levels van dit puzzelspel. Een selectie:

Level 7: (speciaal voor Silvia Franken uit Kesteren, want die zat hier vast). Als de trein passeert, spring dan van opzij op de trein. Deze brengt je naar de andere kant van de spoorlijn. Spring daar van de trein af. Ga via de pijltjes naar de volgende spoorlijn. Spring daar ook weer op een trein, die je naar het volgende eilandje brengt. Bij de blauwe en groene punt spring je

van de trein en ga je op de groene punt staan.

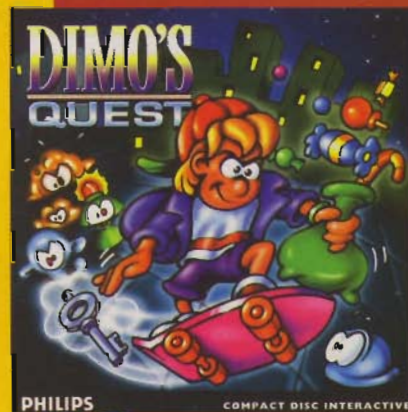
Je wordt nu verplaatst naar een ander punt.

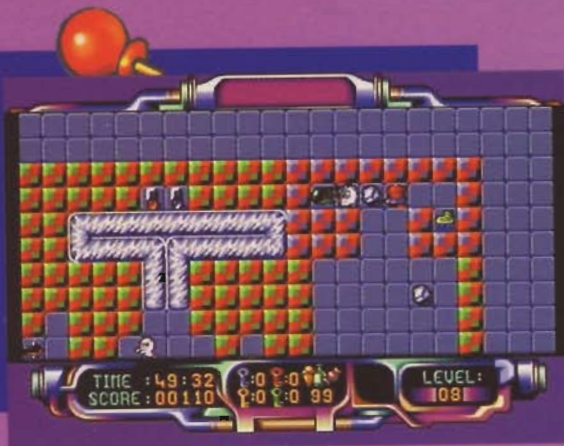
Daar pak je snoepjes en een sleutel, waarna je weer op de groene punt kunt gaan staan.

Ga nu op de blauwe punt staan en je wordt weer verplaatst. Rol nu

de twee rotsblokken in het water, zodat er drie rotsblokken achter elkaar liggen (over elkaar heen rollen). Loop over de blokken naar de andere kant, pak de snoepjes en de sleutel en ga weer terug via de blauwe punt. Ga via de trein weer naar het beginpunt, waar ook de Exit is (onderweg de laatste snoepjes meenemen).

Level 15: (naar aanleiding van de vraag van S. Ruytenbeek uit Venlo en meteen ook voor Carina van der Ende uit Maasdijk). Spring op de trein die het snelst gaat, de andere doden je. De trein brengt je naar het einde van de spoorlijn. Spring er daar vanaf. Pak de snoepjes en ontwijk het monster en de bommen. Loop naar boven, ontwijk het

kanon en haal de hendel over. Loop dan naar rechts in het midden. Hier loopt een pad dat afbrokkelt als je er over heen loopt. Het heeft bovendien enkele doodlopende aftakkingen. Er is dus maar één goede richting naar Exit, en wel: pad aflopen, einde weg links, tweede weg rechts, eerste weg rechts, einde weg links, einde rechts, eerste links, haal de hendel over, pak de schoen, ga naar boven en Exit.

Level 16: loop via de spoorlijn naar beneden (ontwijk de trein). Pak de snoepjes en de sleutel en ga weer omhoog. Spring op de trein naar rechts en spring bij het eerste eilandje van de trein. Pak de snoepjes en ga terug via de groene punt. Ga op de gele punt staan zodat je verplaatst wordt. Ga op de rode punt staan en je wordt nogmaals verplaatst. Rol het rotsblok één vakje omlaag en ga terug via de rode punt. Rol het rotsblok omlaag, dan naar rechts en gooi hem in het water. Pak een snoepje en ga via twee maal de gele punt naar Exit.

Level 44 (speciaal voor Edwin Groen). Loop naar links, daarna omlaag. Breek de zwakke plek in de muur. Pak de blauwe sleutel en de snoepjes. Loop naar boven. Ga door de blauwe deur. Ga verder naar boven en verplaats het bovenste rotsblok. Hieronder zit een rode sleutel. Open vervolgens de rode deur en rol de rest van de rotsblokken op twee na tegen de andere zwakke plek in de muur (waar eerst de blauwe sleutel lag). Rol een rotsblok daarna helemaal omlaag tegen een monster aan, dit verdwijnt dan. Loop vervolgens naar links, pak de sleutels en de snoepjes, open de deuren en ontwijk de monsters. Loop bij de groene deur omhoog, pak de sleutel en loop weer omlaag om de deur open te doen. Pak de sleutel en de brandblusser. Loop weer omhoog, ontwijk de trein, loop over lava naar het eilandje en pak de snoepjes. Verplaats met behulp van de blauwe punt, pak de zwemband en ga over het water naar de gele deur. Open de deur en loop door. Rol het rotsblok tegen het monster. Zet de hendel in de bovenste stand en houd 'm zo, pak de appel en loop over de afbrokkelende vakjes naar de snoepjes rechts. Pak daar ook de rode sleutel en kom dan weer terug, richting beginpunt. Hier is inmiddels een opening in de muur ontstaan. Ga hierin, zet de hendel om en pak met de stofzuiger alle snoepjes (rode pijlen). Ga door de opening met de stofzuiger en pak op

het gehoor alle resterende snoepjes en de sleutel. Loop terug en pak de andere opening in de muur. Blijf lopen, pak het laatste snoepje en ga naar Exit.

Er waren trouwens nog meer lezers die ons de oplossingen stuurden voor de levels 7, 15 en 44 van Dimo's Quest, waaronder Jan Lievens uit Geel en Illona van Tulden uit Lelystad. Illona en haar familie zitten zelf trouwens vast in level 46, waar ze steeds vier snoepjes overhouden. 'Op het laatst kom je bij een stukje waaronder ijs in een soort platte 0 ligt. Daarna zitten ook nog twee zwakke plekken die verdwijnen zodra je er op staat. Er zijn twee plateaus aan verbonden. Op de ene staan wij, en je moet naar de andere toe. Maar hoe komen we daar? We glijden steeds in een rondje en zakken in een van de gaten. We kunnen ook nergens spikes vinden om over het ijs te lopen, of een schakelaar die het ijs weghaalt.' Illona, het gaat als volgt: teleporteer en verzamel de snoepjes en de sleutels (neem

de snelle trein). Verzamel de snoepjes op de volgende lokaties en pak onder drie stenen verborgen sleutels weg, waarna je teleporteert. Verzamel op de nieuwe lokatie alle snoepjes, maar pas op voor de bommen onder sommige stenen (zoek een veilige route en loop alleen volgens die route). Op een gegeven moment kom je al snoepjes verzamelend bij een schakelaar. Open deze en verzamel weer alle snoepjes. Ga nu helemaal terug naar het beginpunt. Gebruik hier de teleport. Open op de nieuwe lokatie de deur, passeer de kogels, verzamel de snoepjes, open de deuren, open de schakelaars en ga dezelfde weg terug. Gebruik de teleporter en ga naar de ruimte uiterst links. Ga omlaag en verzamel de snoepjes. Neem de teleport en je komt bij een weg waar je spikes vindt (ah, daar zijn ze dus!). Pak de spikes en ga terug naar het beginpunt. Loop naar de groene teleport en gebruik deze. Verzamel de snoepjes en breek de muur met de stenen. Dood het monster met de linker van de twee naast elkaar liggende stenen. Ga over het ijs (met behulp van je spikes natuurlijk geen probleem) en verzamel de snoepjes. Dood de monsters en open de schakelaar die de Exit laat verschijnen. Ga terug over het ijs en teleporteer terug naar waar je vandaan kwam (de groene teleport). Gebruik de steen om een brug te slaan naar het laatste snoepje en loop naar de Exit.

Lemmings

In het juli/augustus nummer van CD-i Magazine publiceerden we het probleem dat J.R. Ottenhof uit Waalwijk had in Lemmings (Tricky level 19). Een aantal lezers komen hem/haar te hulp, waaronder H.D. Ottema (bijna een naamgenoot) uit Tolbert, Antoon van Mil uit Ammerzoden, M. Van der Velden uit Eindhoven en J.G. Oud uit Uithoorn.

Opvallend is trouwens dat er blijkbaar meerdere manieren zijn om dit level (met als toegangscode overigens CAKHNNKB-FP) uit te spelen. J.G. Oud doet het als volgt: je kiest eerst een klimmer. Bij het gat in de muur laat je hem op het randje omlaag graven tot ongeveer de helft van het gat. Dan neem je de bruggenbouwer. Hij bouwt de brug tot bijna bovenaan. Hierdoor loopt hij terug en vervolgens laat je hem (als miner) het hoekje van het eerste opstapje schuin afgraven met z'n houweel. De rest van de lemmings kan nu door. Denk er nog wel aan dat de eerste lemming op z'n

weg terug de linker zuil beklimt, en dus een parachute nodig heeft om weer beneden te komen. Overigens zit de heer/mevrouw Oud zelf vast in Tricky level 24, maar daar hebben wij een oplossing voor. Maak de eerste tien lemmings klimmers. Laat de elfde lemming door de zuil graven. Geef parachutes aan de tien klimmers. Als de laatste klimmer de uitgang nadert, verander je hem in een graver en laat je hem een klein stukje omlaag graven. Als het goed is draait hij zich om, omdat een bouwer die een obstakel raakt zich altijd zal omdraaien. Zodra hij zich omdraait, verander je hem in een miner en laat hem naar de bodem van het gat graven. Op die manier maak je een soort helling voor de anderen om tegen op te klimmen. De code voor dit level is trouwens FMCJNLGFJ.

Verder zit Carina v.d. Ende uit Maasdijk al maanden vast in Mayhem level 7. Niet veel langer meer, Carina, want hier is de oplossing. Laat de eerste lemming die in het gat valt een brug bouwen naar de rechtermuur. Laat een van de lemmings die hem volgen vlak voordat de brug klaar is een gat in de brug graven, zodat de bruggenbouwer geïsoleerd raakt van de rest. Als hij de muur raakt en zich omdraait,

laat je hem een brug bouwen naar de zuil met de pijlen (zorg dat de brug de zuil ook echt raakt!). Als hij zich omdraait, laat je hem naar het bovenste platform bouwen. Als hij valt, laat je hem in het gat lopen en dan recht omlaag graven. Na een tijdje verander je hem in een miner en daarna in een bouwer zodat hij stopt met graven en om hem om te draaien. Maak er weer een miner van en laat hem een brug bouwen over het gat. Nu kun je de andere lemmings hem laten volgen, door het gat op te vullen in de brug (door een andere brug te bouwen). Laat de originele lemming een brug maken over het tweede gat om de ontsnappingsroute te completeren. Het is een ingewikkelde, maar met wat oefenen lukt het je wel. De code voor dit level is GAJJLDMBIN.

Link

Als reactie op de noodkreet van mevrouw Kieboom uit Poortugaal, stuurde Christa Camphuis uit Diepenveen enkele tips. Militron kun je verslaan door hem vijf keer met het zwaard op z'n hoofd te slaan. Je krijgt dan de helm waarmee je over de kloof bij het scheepswrak kunt springen. Dit antwoord helpt Jeroen Groot uit IJmuiden waarschijnlijk ook een stuk verder. Zelf had Christa vooral problemen met het beëindigen van Ganon's schuilplaats. Hier moet je het boek gebruiken en daarna de gong raken.

Nogmaals Lital Divil

Ook R.J. Bischof uit Gouda heeft nogal wat problemen met Lital Divil's avonturen. Hij zit vast in het vierde level, in de Lava-kamer met de drijvende tegels. Hier is de oplossing:

Je staat in de Lava-kamer op een richel boven een meer van lava. Platforms zweven over het meer. Af en toe zal er een sleutel verschijnen op een platform. Je moet over de platforms springen, de sleutel pakken en de andere kant van het meer bereiken. Dat gaat zo: druk op een knop en beweeg de joystick in de richting waarmee je van de richel naar een platform kunt springen. Je zult op een platform landen in de middelste rij. De sleutels zullen verschijnen in de linker- of de rechterrij. Druk op een knop en beweeg de joystick in de benodigde richting om over de platforms te springen. Je kunt ook op een platform komen zonder te springen (gebruik gewoon je joystick). Let op: om vooruit te springen, moet je de joystick in noordoostelijke richting bewegen. Als je van het scherm af dreigt te zweven, kun je proberen terug te springen op de richel (joystick in zuidwestelijke richting). Beweeg de joystick naar het noordwesten om naar links te springen en zuidoostelijk om naar rechts te springen. Loop verder en ga de Save-kamer binnen.

Tot zover de tips voor deze maand. Succes!

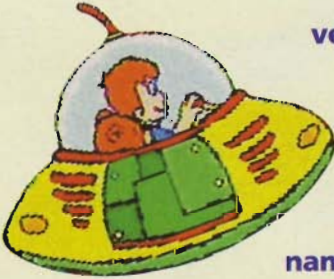
CD-i's K I N D E R S P E L

Tim en Beer komen net terug van hun logeerpartij bij oom Bob en nichtje Tina. Wat ze daar meemaakten was te beleven op de CD-i Tim en Beer bij de haven.

Daarvoor waren Tim en Beer in het ziekenhuis en op het vliegveld. Nu, op deze vierde CD-i, zijn Tim en Beer bij de film. Wanneer ze aankomen op het vliegveld en

Tim even wil gaan kijken hoe laat de bus vertrekt richting huis, gebeurt er van alles. Beer, die op

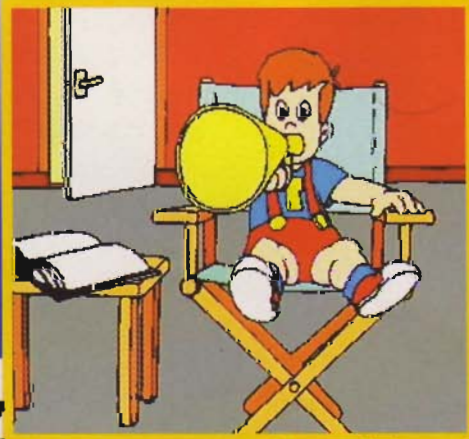
Tim stond te wachten, wordt namelijk met koffer en al achter in

een auto gegooid. Hij bonkt en schopt tegen de bovenkant van de kofferbak maar niemand hoort

hem. De filmproducer die in de auto blijkt te zitten, is aan het telefoneren en de chauffeur heeft

het veel te druk met het verkeer.

Lennie Pardoe

Tim snapt er niets van. Hij kijkt in het rond en ziet nog net dat Beer achter in een auto verdwijnt. Een fietsend jongetje botst bijna op de schreeuwende Tim. Hij biedt aan de auto te volgen. Samen racen ze door de stad. In hun vaart rijden ze zowat een vrouw met baby omver. Hier schrikt het jongetje nogal van en hij besluit de achtervolging te staken. Ze zijn trouwens het spoor bijster. Tim gaat daarom alleen verder. Ver hoeft hij niet te gaan, want de eerste plek waar hij terecht komt is de filmstudio.

Hiéhííé...

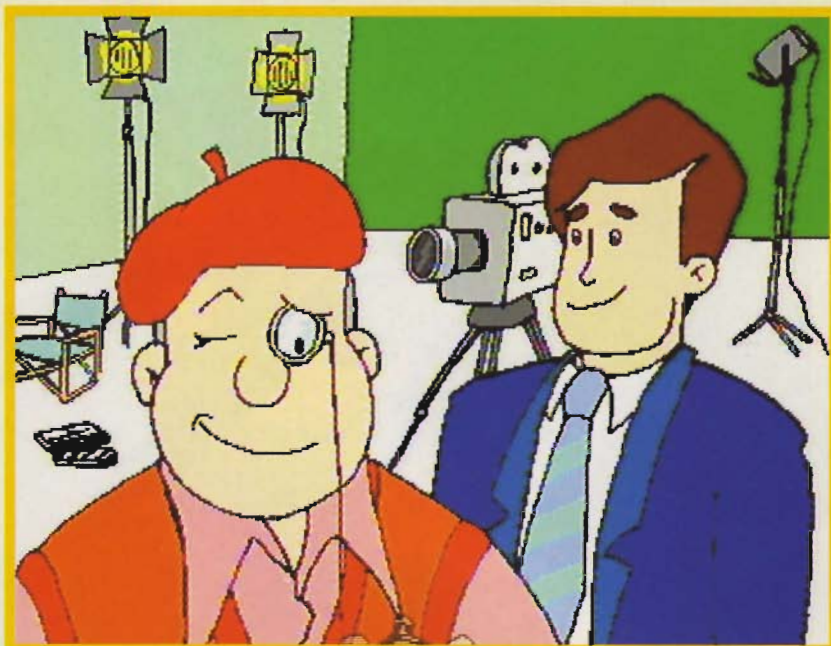
Net als op de voorgaande CD-i's is er tijdens het verhaal van alles te doen. Druk je op een aktieknop dan verschijnt er onderaan in beeld een balk met keuzemogelijkheden. Je kunt gaan puzzelen op ieder moment in het verhaal, je kunt gaan kleuren en later door op het boek in het begin-

Ik wil Tim &

menu te klikken je eigen ingekleurde film bekijken. Maar er zijn ook altijd personen aan te klikken, die dan vervolgens iets vertellen over hun beroep. Soms is er binnen zo'n verhaal nog iets extra's te beleven en dat is ook hier het geval. Toen de nieuwe CD-i van Tim en Beer uitkwam heb ik 'm onmiddellijk mee naar huis genomen. Mijn dochter had net zomervakantie en ik kon haar geen groter plezier doen dan met de nieuwste Tim en Beer. Een paar uur later kreeg ik haar gierend van de lach aan de telefoon: "Er zit een ruimteschip in! En als je nog een keer drukt ...hiihiiie... komt er een heel gek gezicht onderuit!" Of ik maar snel naar huis kwam, dan kon ik het zelf zien. Nieuwsgierig word je zo natuurlijk wel.

Tim zoekt Beer, Beer zoekt Tim

Thuis bleek Esmée inmiddels alles te weten over de filmwereld. CD-i is haar wereld en er kunnen er niet genoeg van verschijnen. Binnen enkele seconden werd Tim en Beer bij de film weer aangezet en leidde ze mij door de filmstudio. Beer was bevrijd uit zijn benarde positie en

meegegaan met de producer en Tim was de filmstudio binnengelopen. Ze weten van elkaar niet dat ze zich in hetzelfde gebouw bevinden. Soms zie je Tim voorbijkomen en daarachter loopt Beer een andere kant op. Maar ze zien elkaar niet.

Voor wie kies je?

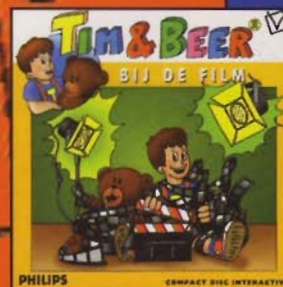
Met wie je het eerst mee wilt, mag je zelf kiezen. Kies je voor Tim dan raak je verzeild in allerlei decors. Het wordt spannend, want Tim moet kiezen uit twee gesloten deuren. Wat zou erachter zitten, je kunt er maar één opendoen. Tim kiest bij ons voor de deur waarachter filmgeluiden gemaakt worden. Er staan apparaten om bliksem te maken en nog veel meer. Hij kijkt gebiologeerd toe. Plotseling komt Beer binnen. Wat zijn ze blij elkaar weer te zien. Na stevige omhelzingen gaan ze samen verder de filmwereld in en bij de regisseur mogen ze zelfs meespelen in een echte film. Maar dat is niet het enige, ze krijgen alle fasen van de totstandkoming van de produktie te zien. Bijvoorbeeld hoe de film gemoniteerd wordt door de editor; hij plakt de opnamen aan

elkaar, snijdt eruit wat er niet in past en combineert de geluidsbanden met de opnamen. Hoe de geluidsband compleet gemaakt wordt, laat de geluidseditor hen zien. Hij vertelt dat het wel eens kan gebeuren dat er tijdens de opnamen een vliegtuig overkomt en dat de geluiden dan in de studio opnieuw toegevoegd moeten worden. Soms moeten de acteurs hun teksten dan nog een keer inspreken. Tim en Beer kijken hun ogen uit. Verderop zien ze in het laboratorium hoe de film ontwikkeld wordt. De chef laborant legt hen alles uit.

De première

Het spannendste moment komt echter nog; de première. Tim en Beer krijgen een speciale uitnodiging en worden als echte filmsterren onthaald. Hun film wordt voor het eerst vertoond. Ze hebben plaatsen op de voorste rij naast de hoofdrolspelers. Wat een belevenis, ze glunderen ervan en kunnen er niet genoeg van krijgen.

Wij thuis ook niet.

Tim & Beer bij de film
Nederlands
Kinderen 3+
f 79,95
Bfr 1.499
Philips Media

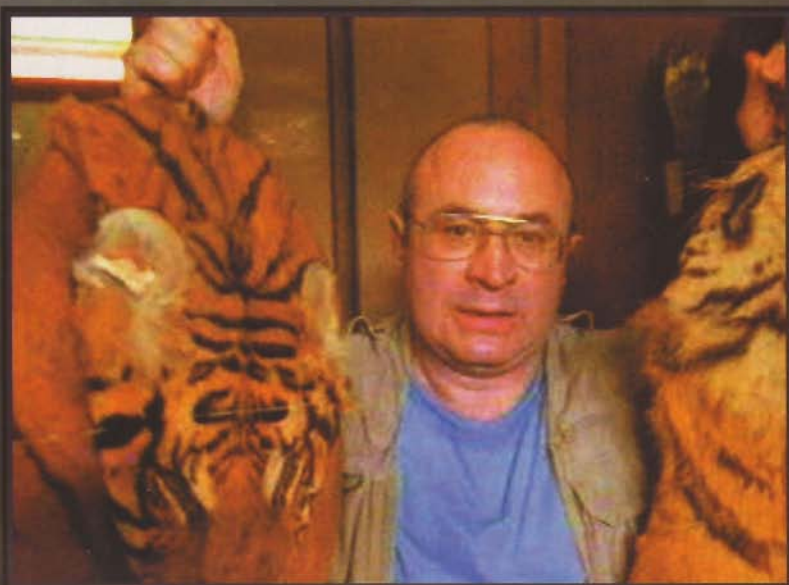
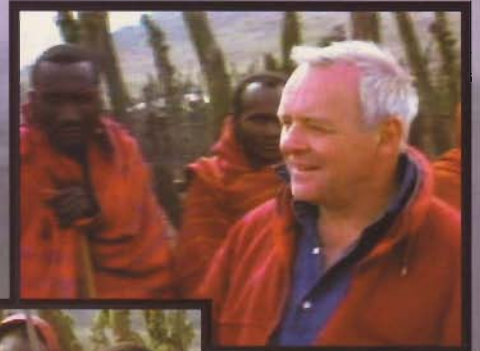
Beer doen!

Twee acteurs

in de wildernis

Natuurprogramma's staan bijna altijd garant voor schitterende filmbeelden. De Video CD's Lions - en Tigers - In the Wild vormen hierop geen uitzondering. De toegevoegde waarde is de vorm waarin deze serie is gegoten. Onze gidsen in de rimboe zijn namelijk twee bleke Hollywood-sterren. Anthony Hopkins onderzoekt in Afrika de al eeuwen bestaande fascinatie van de mens voor leeuwen, en Bob Hoskins gaat in de jungle op zoek naar het bijna uitgestorven 'vuur op vier poten', de tijger.

Foeke Collet

De natuurserie In the Wild bevat, zoals het hoort, prachtig filmwerk, volop informatie en is door de reisverslag-stijl van Hop- en Hoskins nog eens lekker spannend ook. Een beetje drama, een vleugje romantiek en een hele hoop oprechte spanning (en soms zelfs angst) bij twee stadsmensen in de wildernis, zorgen voor een heel aantrekkelijk sfeertje.

The big cats

Anthony Hopkins stapte in Londen in de taxi richting Afrika, het land van de leeuwen, om de geheimen van de koning van de dieren te ontdekken. De oude Egyptenaren verafgoden de leeuw, koningen droegen hun huiden als teken van macht en tovenaars gebruikten de leeuw om de geestenwereld te betreden. Hopkins verklaart zijn fascinatie met het feit dat leeuwen "afstandelijk en onafhankelijk zijn en geen excuses maken voor hun bestaan en hun daden". Gesproken als de ware Hannibal 'The Cannibal' Lector. Te voet door het land van 'the big cats' is Hopkins echter weer gewoon een vermoeide Brit die het warm heeft en die zich heel streng houdt aan de regels: stil zijn, langzaam bewegen, niet staren en vooral hopen dat de leeuw al gegeten heeft.

Op bezoek bij de Masai

Hopkins bezoekt tevens de stam van de Masai, een nomadisch herdersvolk dat dagelijks met leeuwen te maken heeft. Het is bij dit volk zelfs traditie dat jongens een leeuw moeten doden om een volwassen man te worden. De littekens bij de krijgers maken duidelijk dat dit met speer en zwaard niet altijd even eenvoudig is. De 'Masai warriors' moeten hun kuddes beschermen tegen de leeuwen die ze –ondanks het verlies van vee– respecteren, en waarmee ze hebben leren samenleven. Bij een lesje zelfverdediging leert Hopkins dat je met een speer moet steken en hem nooit moet gooien, want ben je je speer eenmaal kwijt, dan heb je grote narigheid.

Nobel?

Er wordt een bezoek gebracht aan een oude vulkaankrater in Tanzania waar de grootste leeuwen ter wereld leven. Deze giganten worden soms zwaarder dan 250 kilo. Hopkins ontdekt dat de leeuw niet zo nobel is als in fabels vaak wordt geschetst. De atletische vrouwtjes doen het jachtwerk en als ze de prooi eenmaal hebben geveeld, gaat het mannetje aan tafel en heeft de rest, inclusief moer en de kids, maar te wachten. Bij de leeuwenfamilie die het team volgt, doodt het mannetje zelfs een jong omdat het bij het eten te dicht in de buurt komt. Waarschijnlijk een onhandige vergissing in het donker, maar toch. Naast dramatische en indrukwekkende jachtmomenten is er ook aandacht voor de dingen van alledag, zoals stoeien, naar vogeltjes kijken en vooral heel veel slapen. Tja, en dan zien ze er ineens weer heel lief en wollig uit.

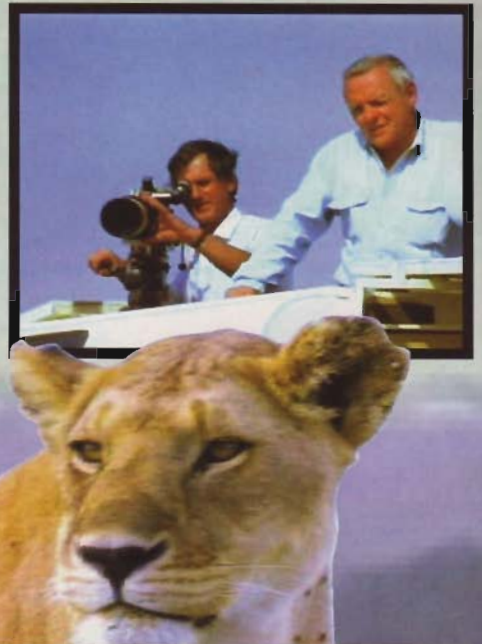
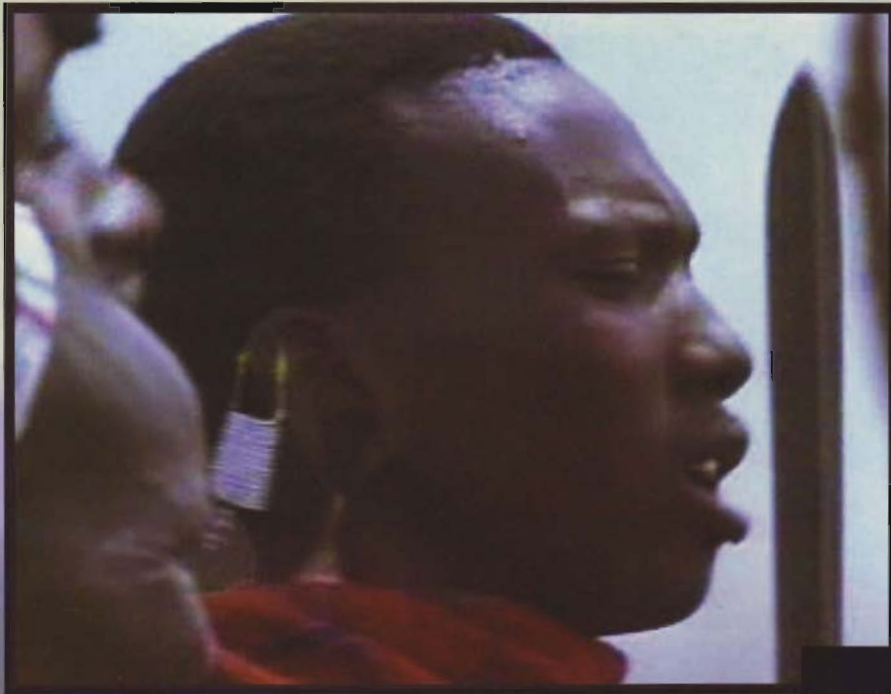
Tijger als god

Bob Hoskins zag zijn eerste tijger in het circus, en was zo onder de indruk dat hij er eenmaal één in het wild wilde zien. Zijn eerste stop is Indonesië, waar tot de jaren '80 op Bali, Java en Sumatra nog tijgers leefden. Op Bali en Java zijn de gestreepte katten van tussen de 200 en 350 kilo intussen uitgestorven. De bevolking van de eilanden gelooft dit echter nog steeds niet en beweert af en toe wilde tijgers te zien. Op Sumatra leven nog een tiental tijgers in een nationaal park. De grootste vijand van de tijger is zijn eigen huid gebleken, die meer dan 15.000 dollar opbrengt. In de bergen bezoekt Hoskins de tijger-mensen en ontdekt de invloed van de enorme kat op hun religie, hun cultuur en het dagelijks leven. Zij zien de tijger als een god. Hij beschermt hen en zorgt voor goede oogsten en als het nodig is, straft hij meedogenloos.

Menseneter

Vervolgens duikt Hoskins in de tropische jungle aan de voet van de Himalaya. Hij ontmoet een familie waarvan de moeder onlangs is gedood door een tijger, en verbaast zich over het respect dat de mensen voor het dier hebben. Ze zien de dood door een tijger als het noodlot. Het komt weinig voor dat een tijger een menseneter wordt, maar als hij eenmaal een mens gedood heeft moet het dier worden

gevangen omdat hij 'verwend' is door de makkelijke prooi en de kans op herhaling groot is. Drie weken later wordt de bewuste tijger gevangen. Hij heeft intussen drie mensen gedood en blijkt een gebroken poot te hebben, en daarom de langzame en eenvoudige te verschalken mens op zijn menu te hebben gezet.

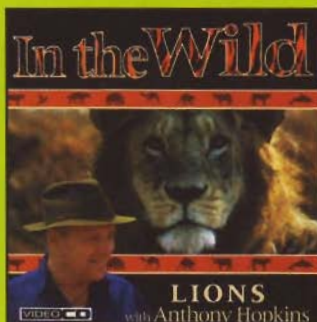
Vuur op vier voeten

In de jungle hoopt Hoskins het 'magische vuur op vier poten' in het wild te zien, voordat het dier uitsterft. De zoektocht gebeurt op een olifant, de enige manier om hier te reizen omdat het dier wordt geaccepteerd door de andere dieren. Ze volgen lange tijd een spoor en worden uiteindelijk meer dan beloond. Conclusie: af en toe is het fijn om boven op een olifant te zitten. Natuurlijk is er ook volop aandacht voor het leven en de gewoonten van de grootste katachtige ter wereld. Hoe hij zijn territorium afbakt met het besproeien en bekrassen van bomen. Hoe hij met zo'n zes vrouwtjes in zijn gebied kan wonen en dat andere mannetjes vooral een heel eind uit de buurt moeten blijven. Deze boodschap komt bij Hoskins in ieder geval duidelijk over. Hij heeft zijn wilde tijger ontmoet en daar kan-ie het de rest van zijn leven mee doen.

Zoals gezegd zijn de Video CD's *In the Wild* prima opgebouwd, en bevatten ze veel interessante informatie en prachtige beelden, hoewel de encoding heel af en toe een klein steekje laat vallen. Het commentaar van de gefascineerde leken Hop- en Hoskins geeft een extra dimensie aan het geheel, en is een prima vervanging van het bij natuurseries toch vaak wat droge commentaar.

'Hop' en 'Hos' op het doek

Op het witte doek voelen Anthony Hopkins en Bob Hoskins zich duidelijk meer op hun gemak dan tussen de leeuwen en de tijgers. Hopkins kreeg een Oscar voor zijn rol als Doctor Hannibal Lector in *The Silence of the Lambs* (1991), en werd als butler Stevens in *The Remains of the Day* (1993) genomineerd voor het felbegeerde beeldje. Hoskins schitterde in *Mona Lisa* (1986) en hield aan zijn rol als George een Golden Globe en een Oscar-nominatie over. Als Eddie Valiant in de prachtige animatiefilm *Who Framed Roger Rabbit* (1988) werd hij bekend bij het grote publiek. In *Hook* (1991) speelde hij het geniepige hulpje Smee van Captain 'Dustin Hoffman' Hook. Het tweetal stond één keer tegenover elkaar in de televisieserie *Mussolini* (1985), waar 'Hos' Mussolini speelde en 'Hop' de rol van Count Ciano voor zijn rekening nam. De heren voelen zich duidelijk thuis in de rol van 'bad guy'.

In the Wild

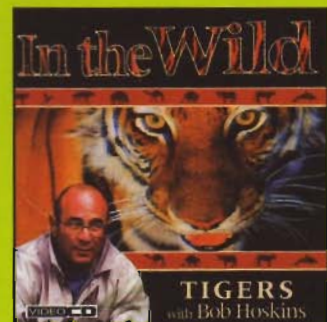
Lions with Anthony Hopkins
Tigers with Bob Hoskins

Video CD

f 49,95 Bfr. 999

CD Vision

Encoding ****

'Interactiviteit is meer dan alleen maar scherm-pje-klik-scherm-pje'

Lingo onderscheidt zich van veel andere spellen door een aparte vormgeving. CD-i Magazine wilde wel eens weten wie hiervoor verantwoordelijk zijn, dus gingen wij op onderzoek uit en stuiten op de naam MattMo. MattMo blijkt een kleine ontwerpstudio midden in de

Interactief vormgeven is een specialisme

Amsterdamse binnenstad te zijn.

Slechts met de fiets is het oude, fraai gerestaureerde pandje te bereiken.

Binnen heerst een rustige werksfeer.

Ik word in de binnentuin geïnstalleerd

aan een tafel in de schaduw van een

boom. Monique en Matthijs schuiven

aan met een verse pot thee.

M

attMo blijkt een contaminatie (samentrekking) van de voornamen van de eigenaren Matthijs en Monique. Ik had het kunnen vermoeden. In het gesprek is Monique het meest aan het woord, af en toe aangevuld door Matthijs.

Het bedrijf

Er werken hier 8 mensen, voornamelijk vormgevers. Monique Mulder is de leading lady van het bureau, ze heeft er al 7 jaar ervaring in 3D-animatie in binnen- en buitenland opzitten. En inderdaad is de lijst met werkzaamheden van Monique indrukwekkend: veel onderzoek naar interactiviteit en animatie-technieken gedaan; veel projecten geleid, waaronder spectaculaire kunstprojecten; en zo'n 3 jaar op een researchlab in Duitsland gewerkt.

Sybrand Frietema de Vries

Mattijs Tammes zorgt voor de dagelijkse gang van zaken, de financiën en dergelijke. Vroeger werkte hij bij een bank en handelde daar in effecten. Sinds hij een eigen bedrijf heeft, heeft hij naar effecten geen seconde meer omgekeken. Hij is de enige niet-ontwerper in het pand.

LINGO

CD-i Magazine:

Hoe kwamen jullie ertoe

Lingo te gaan ontwerpen?

Mattmo: De CD-i Lingo is door IDTV (de producent van Lingo op televisie, sfdv) en Philips samen bedacht. Philips vroeg toen aan ons of wij de vormgeving wilden doen. SPC Vision uit Eindhoven bleek de programmering voor zijn rekening te nemen (zie ook CD-i april '95). In nauwe samenwerking met de programmeurs van SPC Vision zijn we toen snel aan de werk gegaan. Toch kun je zeggen dat het project veel te lang heeft geduurd.

Wanneer zijn jullie dan met Lingo begonnen?

In augustus '93 hadden we het eerste gesprek over Lingo. Vrij kort daarna gingen we aan de slag. In november hadden we het

In Nederland wordt te weinig nagedacht over een interactief concept

ontwerp klaar zodat we de target van december '93 dachten te kunnen halen. Toen kwamen de besprekingen, en werd de structuur omgegooid omdat bleek dat het script niet goed was. In februari '94 hebben we een time-out (Monique maakt met haar handen het time-out teken) aangevraagd. We zijn toen, op basis van een prima script, helemaal opnieuw begonnen. Vanaf dat moment ging het in één keer heel vlot en konden we in mei '94 opleveren. We hebben veel geleerd van deze productie.

Hoezo?

Met name hoe het niet moet. Als vormgever moet je stáán op een goede voorbereiding, anders ben je in het luchtledige bezig. Je kunt wel mooie plaatjes en spannende animaties maken, maar als op een gegeven moment blijkt dat er toch een optie bij moet, of een helpfunctie, dan kun je al je werk weer opnieuw doen. Bij ons is de pre-productie nu heilig. We hebben daar een manier voor ontwikkeld en dat hebben we nu goed onder de knie. Alles, maar dan ook alles doen we nu eerst tekstmatig. Simpele schermen met de tekst erin waar de interactiviteit eerst wordt vastgelegd. Als dat uitgewerkt is en uitvoerig getest, dan pas gaan we

grafisch nadenken. Over vragen als 'Hoe kunnen we deze teksten op een leuke manier vertalen naar een grafisch spannende interface?' wordt dan pas nagedacht. Bij Lingo bleek dat al snel vruchten af te werpen. Toen we die structuur klaar hadden, ging het ontwerpen heel snel, en zonder al te veel aanpassingen is het er in een keer doorheen geramd.

CD-i is een prachtig medium

Heeft dat speciaal te maken met CD-i?

Nee, dat heeft met interactief ontwerpen te maken. Misschien wel het belangrijkste is dat je als ontwerper af moet van het idee dat alles per pagina moet, wat knopjes in de menublak en klaar. Interactiviteit is meer dan alleen maar scherm-pje-klik-scherm-pje. CD-i is een prachtig medium om voor te ontwerpen en het eindresultaat kan fantastisch zijn. CD-i is ook een goed doordacht systeem, de mogelijkheden zijn bijna oneindig en moeten beter gebruikt worden dan nu het geval is. Maar dat is bij andere nieuwe media ook zo, je moet op een nieuwe manier ontwerpen. Neem een simpel voorbeeld als HDTV. Het beeld van HDTV is zo scherp, dat alle decors opnieuw gebouwd moeten worden. Niet alleen in andere verhoudingen maar ook beter; je ziet namelijk elk nietje in dat decor zitten, je ziet echt alles.

Als jullie je gedachten laten gaan over nieuwe mogelijkheden, waar denk je dan aan?

Interactieve film is misschien wel het spannendste. Dat is echter moeilijk te maken, het is vreselijk duur door de opnames van live-action. Het kan goedkoper zijn om animaties te maken. Ook zitten er technisch een aantal haken en ogen aan. De directe response van de toeschouwer is nauwelijks onder te brengen in een systeem. En dat is het belangrijkste, de reactie van de toeschouwer, die moet je voor ogen blijven houden. Hoe ervaart de toeschouwer de interactiviteit. En natuurlijk moet het dramatisch kloppen.

Dramatisch?

Ja, je kunt een interactieve titel dramatisch maken. Je moet een spanningsboog opbouwen en niet als een dolle op knoppen hoeven drukken.

Ik proef uit jullie woorden dat niet elke titel jullie kan bekoren. Heeft dat een reden?

De output is TV, dat is iets anders dan een computerscherm. Je moet daar op een speciale manier voor ontwerpen. Het is wel verklaarbaar: in het begin van het interactieve tijdperk waren het voornamelijk technenuten die ermee begonnen te werken. Zij werkten altijd met platte computerschermen, met teksten en af en toe een plaatje. Dat zie je nog steeds vrij veel en dat is jam-

mer. Grafische ontwerpers zijn langzaam wijzer geworden en hebben de interactiviteit en de vormgeving naar zich toegetrokken. We zitten nu in de omslag, de techniek bepaalt niet langer wat de vormgeving kan doen, de vormgever geeft nu aan wat de programmeur moet doen. Een andere reden is dat het niveau op de academies hier laag is. Er wordt in Nederland te weinig nagedacht over een interactief concept.

Maar je hebt, onder andere in Utrecht, toch speciale opleidingen tot interactief ontwerper?

Het wordt wel beter, maar het is nog niet genoeg, niet op een gedegen manier.

Wat is nu in jullie ogen een leuke interactieve titel?

De MediaMatic CD-ROM disc van vorig jaar. Die was speels, je wist totaal niet wat je kon verwachten en dat maakt het interactief en spannend.

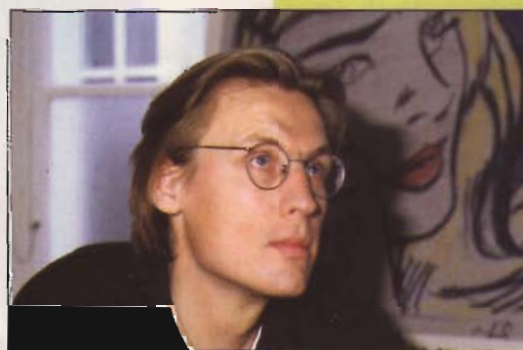
Maar dat is een CD-ROM. Hoe zit het met CD-i?

Het wordt beter. We proberen ons steentje bij te dragen.

Projecten

Met wat voor CD-i zijn jullie nu bezig?

We leggen nu de laatste hand aan een mooie, al zeggen we het zelf, astrologie disc. 'Het staat in de sterren' gaat-ie heten. Ook dit gebeurt weer in samenwerking met SPC Vision. Het

wordt een zogenaamde BaseCase CD-i, dat wil zeggen dat je de CD-i kunt afspelen zonder een Digitale Video Cartridge. Komend televisie-seizoen wordt een serie programma's over astrologie uitgezonden waar deze CD-i nauw bij aansluit.

Is het vergelijkbaar met Lingo? Een spel dat je op de TV ziet en thuis met CD-i kunt spelen?

Nee, niet direct. Het TV-programma heeft andere opzet, de CD-i wordt op TV gebruikt. Deze CD-i is geen spel maar echt entertainment met als basis serieuze informatie over astrologie. Speciaal hiervoor hebben we een nieuwe manier voor het presenteren van horoscopen en andere astrologische begrippen gecreëerd. Speelser, leuker en geestiger dan wat er op dit moment is. De gebruikelijke manier om een horoscoop te laten zien, is met huizen en dergelijke. Wij hebben ze nu op een bloemachtige wijze aanschouwelijk gemaakt. Als techniek gebruiken we aquarellen die we speciaal hebben gemaakt, maar ook 3D-animaties. Het geheel geeft meer een sprookjesachtige sfeer. Niet traditioneel, maar wel volgens de oorspronkelijk astrologische methode.

Wie heeft de inhoud van 'Het staat in de sterren' bedacht?

Het is in samenwerking met drie echte astrologen gemaakt. Eéntje heeft de teksten geschreven en de andere twee hebben de speciale astrologie-software geschreven. Dat is specialistisch werk.

En andere projecten waar jullie aan werken?

We leggen nu de laatste hand aan een schijfje over Nederlandse speelfilms. Een spoedklus, want het moet eind september tijdens het filmfestival gepresenteerd worden. Dan zijn er nog een aantal projecten die in de ontwikkelfase zitten. We kunnen daar niet veel meer over zeggen dan dat we er hard mee bezig zijn.

Kan je echt niet iets erover zeggen?

Nee, met dit soort dingen moet je voorzichtig zijn. Je wekt verwachtingen en het is soms maar de vraag of en wanneer die ingelost kunnen worden.

Programmeren jullie zelf?

Wij zijn interactief ontwerpers, geen programmeurs. Wij hebben ook geen behoefte om zelf te gaan programmeren. We werken samen met verschillende CD-i-produktie-bedrijven, die zijn daarin gespecialiseerd. Een goede taakverdeling zo.

Obstakels

Het lijkt alsof alles op rolletjes loopt. Is dat ook zo, of kennen jullie ook tegenslagen?

Bij de acquisitie lopen wij onder andere de deur plat van TV-producenten. Daar is nog steeds veel onwetendheid. Evenals bij bedrijven. Daar moet je behoorlijk doorpraten om duidelijk te maken wat er mogelijk is met interactieve projecten. Soms is er ook weinig animo omdat CD-i-projecten duur zijn, en vaak ook een behoorlijk lange productie-tijd hebben.

Een ander element waar je soms langer mee bezig bent dan gepland, zijn de rechten. Wij hebben ons uiteraard verdiept in de rechten, dat is voor bedrijven als de onze belangrijk. Dat is ook beslist een moeilijk terrein. Vaak gaan projecten niet door (niet zelden op het allerlaatste moment) omdat er problemen met de rechten zijn. Met name bij het beeld bestaan vaak problemen met de rechten. Muziek is over het algemeen goed geregeld met BUMA/STEMRA, dat levert weinig problemen op. Je betaalt ze en daarmee is die zaak geregeld. Maar beeldrecht is een verhaal apart.

Goed, de opdrachtgever heeft het geld en de rechten zijn geen probleem. Wat doen jullie dan? Achter de computer zitten en het openingsscherm vormgeven?

Nee. Voordat we ook maar een scherm gaan vormgeven, doorloopt de produktie een aantal stadia. Allereerst wordt een concept vastgelegd. Dat gebeurt slechts op papier. Daarna wordt het interactieve design uitgevoerd. Dat gebeurt op een simpele manier, de teksten en de interactiviteit worden dan op de com-

puter gesimuleerd. Werkt dat en is dat precies zoals de bedoeling is, dan pas gaan we vormgeven. Is de vormgeving compleet dan wordt het uitgevoerd, het programmeren zeg maar.

House

Werken jullie alleen in opdracht?

Naast de projecten die we in opdracht doen, hebben we vorig jaar besloten één eigen project per jaar te doen. Daarin kunnen we onze eigen ideeën kwijt en kunnen we de vormgeving helemaal zelf bepalen. We zijn nu bezig, maar hou het stil, met een CD-i/CD-ROM programma met daarin live-action en daarnaast komt er een magazine en een documentaire op TV. Dus zowel lineair als interactief. Kortom, een prachtig project.

Kan je een tipje van de sluier oplichten?

Wat we maken is een interactief kunsthistorisch overzicht van techno- en housemuziek.

Dat moeten jullie even uitleggen. House lijkt me nog springlevend. Is het nu al tijd om op housemuziek terug te kijken?

Nou, terugkijken is het woord niet, housemuziek bestaat nu al zo'n tien jaar. In die tien jaar heeft het een grote invloed gehad en dat willen we op een rijtje zetten. In samenwerking met diverse mensen uit het house-circuit maken we een overzicht van alles wat er in tien jaar house-cultuur gebeurd is. Allereerst het muzikale aspect, alle dj's en de zaken die er direct mee te maken hebben, zoals de clubs en de beroemde houseparties natuurlijk. En daarnaast additionele invloeden die house gehad heeft op mode, typografie, noem maar op. Eentje van ons is er volledig ingedoken, die heeft er nu zo'n negen maanden research en interviews opzitten, dus het is nu tijd om een demonstratie-versie te maken. (Wanneer deze schijf klaar is, is nog niet geheel duidelijk. De distributie zal waarschijnlijk gaan via clubowners. sfdv)

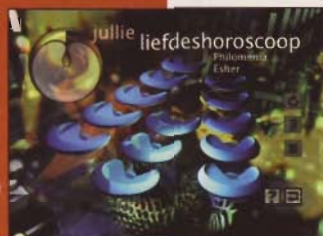
Het klinkt als een ambitieus project.

Het is een project dat we doen naast de projecten in opdracht. Maar we beschouwen dit wel als een serieus project. Met echte deadlines en dergelijke. Zoals elk project dat we aangaan.

Het lijkt me dat jullie behoorlijk in het werk zitten. Wordt hier hard gewerkt?

Er wordt hier keihard gewerkt. Zeker als we deadlines moeten halen, gaan we dag en nacht door.

Klinkt bekend.

André Rieu: Strauß en Co.

Eens in de zoveel tijd staat er weer eens een klassieke muzikant op die in staat is klassieke muziek in de hitparades te krijgen. En laten we eerlijk zijn, dat lukt je niet wanneer je je instrument niet beheerst. Geen House maar Strauß heeft lange tijd in de top tien gestaan van de Nederlandse hitlijsten. De Video CD Strauß en Co. neemt je mee naar de Weense muziek van een eeuw geleden.

Na de miljoenenverkoop van platen van Jaap van Zweden en Biedron Stenberg -in Japan alleen al heeft zij 15 miljoen CD's verkocht-, hebben we ons nu kunnen opmaken voor de Weense Walsen van André Rieu. Niet alleen dat, de polka's en de marsen zijn ook weer in. Er wordt bijna geen laatste ronde in het café geroepen zonder dat er de Schöne Blaue Donau achteraan klinkt. Misschien niet zozeer om de laatste klanten weg te jagen, maar om een mooi slot te geven aan weer een avond vol feest en bier.

House honderd jaar geleden

Rieu vertelt zelf over de muziek dat het aanvankelijk helemaal niet de bedoeling was om serieus naar een orkest te gaan zitten luisteren dat klassieke muziek ten gehore bracht. Walsen waren bedoeld als feestmuziek. Iedereen danste, maakte plezier en -elkaar het hof. Vergelijkbaar met de House van tegenwoordig. Wulpse jurken met zwiervleugels en mannen in jacquet vulden de dansvloer.

Hoewel wat meer gespeeld in gelegenheden voor de 'upper class' van Wenen, begon de hele wereld van de muziek te genieten. Zelfs in de nog jonge Verenigde Staten was de Weense cultuur doorgedrongen, maar daar moet je de CD de Strauß Dynasty nog maar eens op nakijken.

Strijk- en dirigeerstok

Wanneer je naar de Video CD kijkt, waan je je al gauw in datzelfde Wenen. Rieu staat, als ware hij de componist zelf, in rok met zijn viool voor het orkest en gebruikt zijn strijkstok als dirigeerstok. Althans, wanneer hij zelf niet speelt. Johann Strauß jr. deed dat ook. Reeds toen stond hij bekend als één van de meest virtuoze violisten van zijn tijd. Ook het orkest van Rieu is in stijl gekleed. Het is toch een beetje gek om te zien hoe een dame in een prachtige negentiende eeuwse jurk saxofoon speelt. Maar ja, het is wel in stijl.

Feestmuziek

Rieu bewijst hier in meer dan een uur live muziek dat de Weense muziek weer leeft, getuige het publiek, dat luid de stukken meezingt, en meeklapt met de Walsen en de Polka's die ooit door Strauß en zijn companen

geschreven zijn. De firma Rieu en Co. doet het uitstekend, en deze Video CD is daar het swingende bewijs van.

André Rieu - Strauß & Co
f 49,95 Bfr. 999
Polygram

Aïda

De uitvoering van Verdi's opera Aïda in de Parkhal van de Amsterdamse RAI heeft heel wat voeten in de aarde gehad. Niet in de laatste plaats door de 500 acteurs, zangers, dansers die gecast moesten worden, het immense decor dat gebouwd moest worden, de dieren die in de opera een rol spelen en ga zo maar door. Op papier zag het er allemaal fantastisch uit.

Binnenkort ook op Video CD.

De opera Aïda speelt zich af in Egypte ten tijde van de farao's. De Farao van Egypte heeft het klaarge-speeld het naburige land te veroveren en de koning gevangen te nemen. Zijn mooie dochter, Aïda, zal als sla-vin aan het hof van de farao worden ingelijfd. Zij wordt verliefd op de veldheer, die ten gunste van Aïda verraadt hoe het land veroverd kan worden. De dochter van de farao, Amneris, hoort dit, en laat de veldheer, die heimelijk haar eigen idool was, veroordelen tot de doodstraf. Geen opera zonder slecht einde.

Niet vlekkeloos

Dit spektakel, dat door zijn grootheid bijna nergens in de originele opzet uitgevoerd kon worden, werd door Verdi geschreven in opdracht van de onderkoning van Egypte. Het zou worden uitgevoerd ter ere van de opening van het Suezkanaal in 1870. Door de oorlog tussen Frankrijk en Duitsland, die zich grotendeels voltrok in de Noordelijke regionen van Afrika, werd dit een jaar uitgesteld. Uiteindelijk kon de premiere op 24

december 1871 onder leiding van Bottecini plaatsvinden aan het Suezkanaal. Ook in de RAI bleek de productie niet helemaal vlekkeloos te verlopen.

Door de plaatsing van de tribunes kon de helft van het publiek niets van de massaproductie zien of horen. Dat resulteerde in een massale leegloop van de zaal. Gelukkig was dit 'mankement' bij de volgende voorstelling verholpen. Voor al diegenen die het leeuwendeel van de opera hebben moeten missen, is de Video CD natuurlijk de uitkomst.

Spektakel

CD-i Magazine kon beslag leggen op een preview disc met een uittreksel van de hoogtepunten van de opera. Inderdaad, Video CD heeft zo zijn voordelen. Een ondertiteling in vier talen naar keuze, Dolby Surround en een aantal close ups van de hoofdrolspelers in actie. Niet te vergeten de dieren, die in parade voor het publiek langs lopen. Afgezien van alle nadelen die aan zo'n megaproductie kleven, is Aïda

natuurlijk een prachtige opera, die iedere liefhebber in huis moet hebben. Het werkelijk magistrale decor

doet de kijker zich direct in Egypte wanen, en een keur aan internationale artiesten maken Aïda tot een opera-spektakel zonder weerga. Het kundige orkest staat onder leiding van de co-producent Giuseppe Raffa.

Aïda - The Opera Spectacular
f 99,95 Bfr. 1799
Philips Media

The Grateful Dead Movie

Als ode aan Jerry Garcia

The Grateful Dead was ooit de populairste band ter wereld. Op hun concert in Watkins Glen in 1973 werd een recordaantal bezoekers geteld; 600.000 uitzinnige fans, van verstokte hippie tot zware Hell's Angel, allemaal kwamen ze voor de muziek van 'The Dead'. Zanger, gitarist en officieus leider van de band, Jerry Garcia, stierf vorige maand aan een overdosis drugs. Reden om de aandacht te vestigen op een filmdocument op Video CD: **The Grateful Dead Movie.**

De meer dan twee uur durende film bevat alles wat met The Grateful Dead te maken heeft: interviews, live-opnames, love, peace, Hell's Angels en muziek. Veel muziek. De producenten zeiden over deze film: "Wanneer de mensen over twintig jaar willen weten hoe een Rock Concert in de zeventiger jaren was, zullen ze deze film daarvoor gebruiken." Dat was waarschijnlijk ook de reden waarom Castle Multi Media deze film heeft uitgekozen om op Video CD te zetten.

Live-optreden

Jerry Garcia was de creatieve motor achter The Dead. Een verschrikkelijk kritische man die nooit helemaal tevreden was. Wat het allerbeste volgens hem echter het meest benaderde, was de spontaniteit, de energie en de intimiteit van een live-optreden. Ook toen al bestond de rage dat je als artiest een film moest maken, om het helemaal te zijn. Voor The

Grateful Dead Movie is daarom gekozen om zoveel mogelijk van het live-gebeuren te vangen.

Na een introductie van Monty Python-achtige psychedelische animatie, schakelt de film moeiteloos over naar de opnames van de Steal Your Face Tour in Winterland, San Francisco. Zoals dat in die tijd gebruikelijk was, is driekwart van het publiek in hogere sferen, en het is tot op de dag van vandaag nog niet zeker of dat alleen door de muziek kwam.

Dead Head

Eén van de leukste scènes vind ik een gesprek met een doorgewinterde Dead Head, zoals de fans zich plachten te noemen. Hij zegt dat het opnemen van zo'n film helemaal niet hoort bij The Dead. Hij vindt het

allemaal maar onzin en dat doe je niet als Dead-liefhebber. De interviewer verweert zich met: "Als deze film over vijf jaar in de bioscoop draait, betaal jij ook die vijf dollar om naar de film te kijken, dat weet ik zeker!" De jongen antwoordt: "In five years I'll be dead!" De zanger van The Dead is dood, Leve The Grateful Dead.

The Grateful Dead Movie
Castle Multi Media

Knebworth The Event

Engeland heeft nogal wat musici voortgebracht die het een behoorlijk eind geschopt hebben in de popmuziek. Om er maar een paar te noemen: Phil Collins, Elton John, Mark Knopfler, Paul McCartney of zelfs het tieneridool van de vorige generatie Cliff Richard. In 1990 kwamen ze bij elkaar op een festival dat zich kon meten met Woodstock. 120.000 bezoekers konden genieten van de grootste sterren die Engeland ooit heeft voortgebracht. Dat alles vond plaats in Knebworth. De opbrengst was voor een goed doel. Knebworth The Event is nu verkrijgbaar op een driedubbele Video CD, dus zet de volumeknop maar vast open.

Muziek als therapie

Tears for Fears, of Smith en Orzabal, openen het festival. Je mag je twijfels hebben bij de titel van de openings-song 'Everybody Wants to Rule the World', het is toch altijd heerlijk om ineens verrast te worden door de stem van Oleta Adams. Maar dan. Ik sta verstomd. Cliff Richards, vooruit; maar The Shadows? Het publiek is uit-zinnig en zingt alle liedjes van weleer mee. Daarna is het tijd voor serieuze muziek van artistieke duizendpoot Phil Collins. Niet met Genesis, althans nog niet. 'In the Air Tonight' is en blijft onovertroffen.

Paul McCartney laat ook nog even weten dat hij bestaat, en dat hij mooi wel deel uitmaakte van de meest succesvolle groep ter wereld. Het is prachtig om te zien hoe 120.000 mensen bij het horen van twee woorden helemaal uit hun dak gaan. 'Hey Jude' klonk als een frisse nieuwe stamper over het Knebworth-terrein.

Ouwe rockers

Op de tweede disc worden we geféteerd op een paar rockers van de oude stempel. Status Quo mag allang geen hardrock meer genoemd worden, toch komt er nog heel wat 'head-banging' aan te pas. Eric Clapton leidt het gitaartijdperk in, direct gevolgd

door Dire Straits en de tegen-de-country-en-western-aanhangende gitaarsound van Mark Knopfler. Echt feest wordt het pas wanneer Elton John zich bij hen voegt.

Het wordt donker

De laatste disc -we zijn inmiddels dik twee uur verder- brengt ons terug naar de psychedelische rock van de jaren zeventig. Robert Plant brengt met zijn Led Zeppelin-collega Jimmy Page opnieuw de gemoe-deren op hol. Zijn rauwe stemgeluid heeft in de loop der jaren nog niets aan volume en kwaliteit ingeboet. En daar zijn ze dan: Genesis. Een band die de symphonische rock voorgoed gestalte heeft gegeven. Als er één drumlick bekend is gebleven bij het publiek, dan is dat wel Phil Collins' break in 'Mama'. Als afsluiter is er natuurlijk geen betere act te verzinnen dan Pink Floyd. Het is inmiddels donker geworden

boven Knebworth, en dan komen de visuele effecten van deze multimedia band goed naar voren. 'Shine your Crazy Diamond' is wellicht het popnummer dat het meest gebruikt is voor films of TV-programma's.

Muziektherapie

Knebworth The Event is een initiatief van twee mensen die op het landgoed wonen, en die in de zeventiger jaren op zoek waren naar een manier om hun huis in stand te houden. Daar was veel geld voor nodig, en in die tijd deed je dat met een popfestival. Sindsdien hebben bands als de Doobie Brothers en Van Morrison het festival opgeluisterd. Deze laatste keer ging het echter om iets anders. Er moest geld ingezameld worden voor een centrum voor muzikale therapie voor kinderen. En dat zou ongeveer 3 miljoen pond gaan kosten. Wanneer het gaat om de therapeutische werking van muziek, heb je natuurlijk aan een hoop artiesten een goeie. En inderdaad. Het geld is er gekomen, maar daarnaast was er ook een fantastisch festival. Met deze driedubbele Video CD kun je nog iets meeprouwen van de sfeer, daar in Engeland.

Knebworth
The Event
f 69,95
Castle Multi Media

'Now... we get the big guns'

Rutger nieuwe

"De Nederlandse sterren stralen overal" luidt het refrein van een Nederlandse potpourri. Is dat ook werkelijk zo? Van de Nederlandse acteurs en filmmakers die hun heil in Hollywood zochten, zijn er maar een paar in geslaagd voet aan de grond te krijgen. De successen van Paul 'Robocop' Verhoeven en Jan 'Speed' de Bont zijn wereldwijd en krijgen veel aandacht. In het kielzog van Nederlands meest succesvolle regisseur en cameraman trokken ondermeer Monique van de Ven, Renée Soutendijk en Rutger Hauer naar het land van de onbegrensde mogelijkheden. Rutger Hauer bleef en vestigde een reputatie met sterke rollen in 'Blade Runner' en in 'The Osterman Weekend'. Hier bespreken we twee sterk verschillende films van Rutger Hauer die onlangs op Video CD verschenen zijn.

Lucas Bonekamp

Split Second

In de aktiethriller *Split Second* speelt Hauer de meedogenloze politiemann Stone. De locatie is Londen, het jaar 2008. Stone is op zoek naar een monsterachtige moordenaar die Londen in zijn ban houdt met een serie raadselachtige en gruwelijke moorden. Stone's partner is ten prooi gevallen aan dit monster en hij zweert wraak. In zijn jacht op het monster wordt hij geholpen door Dick Durkin, een lulletje rozewater van the Metropolitan Police. Terwijl Stone overduidelijk een type "van dik hout zaagt men planken" is, is Durkin alles wat Stone verafschuwt. Durkin heeft een universitaire graad in seriemoorden (theoretisch, uiteraard) en is een politiemann die volgens het boekje werkt. Die twee moeten dus samen de moordenaar te pakken krijgen. Daarbij speelt de weduwe van Stone's partner een niet onbelangrijke rol.

Tot de tanden bewapende vrijbuiters

Split Second is een gewelddadige film waarin Rutger Hauer een kruising speelt tussen Mad Max en Arnold Schwarzenegger. Londen staat constant onder een laag water, ratten schieten overal voorbij en in de ondergrondse heeft zich een van de wereld afgesloten samenleving gevormd. In deze omgeving opereert Stone als een tot de tanden bewapende vrijbuiters. Hij schiet op bijna alles wat beweegt en is wars van regels. In de constante blauwe schemer waar de film zich in gehuld heeft, vliegen de spatten bloed je regelmatig om de oren. In een poging de film nog enige spanning te geven is een beroemde scène uit Hitchcock's *Psycho* regelrecht gekopieerd. "Nog gevaarlijker dan een seriemoordenaar ... is de politiemann die hem op de hielen zit", willen de producenten van deze film ons

Nu gaan we grotere wapens halen.

Hauer in twee aktie-thrillers

doen geloven. Je moet er van houden, het heeft niet mijn voorkeur. Heimelijk verlang ik naar Rutger Hauer als de fiere ridder Floris die op zijn trouwe viervoeter rond het Muiderslot galoppeert.

Een explosieve reis naar de hel

Van een heel ander kaliber en zeker spannender is de thriller Voyage. In deze film speelt Rutger Hauer de architect Morgan Norvell die met zijn schoolliefde Kit na twintig jaar huwelijk een comfortabel maar saai leven leidt. Hun huwelijk heeft spannender dagen gekend en in een poging te redden wat er te redden valt, besluiten ze op Malta een vervallen hotel te kopen en opnieuw te beginnen. Hun nieuwe leven begint met een zeiltocht op de Middellandse Zee. Voor hun vertrek hebben ze op een schoolreünie het echtpaar Gil en Ronnie Freeland voor een deel van de tocht uitgenodigd. Wat een leuke reis belooft te worden, kon wel eens de hel op aarde zijn.

Een bootje midden op zee...

Als Gil en Ronnie Freeland in Monte Carlo aan boord komen van het prachtige jacht van de Norvells, kan de reis beginnen. Al snel blijkt dat de beide echtparen niet echt op elkaar afgestemd zijn. Morgan en Kit Norvell hebben nog heel wat oud zeer tussen elkaar weg te werken. Ondertussen knallen op het voordek de champagnekurken Gil en Ronnie letterlijk om de oren. Kleine voorvallen beginnen verbazing te wekken en je vraagt je af wat de werkelijke bedoelingen zijn van het echtpaar Freeland. De film is dan al bijna een uur gaande en, hoewel de prachtige plaatjes van het zeiljacht

op zee veel goed maken, wordt het zo langzamerhand tijd dat er wat gebeurt. Uiteraard worden we op onze wenken bediend en voor we het goed en wel in de gaten hebben speelt zich voor onze ogen een onderhoudende thriller af. Twee psychopaten en een van elkaar vervreemd echtpaar op een bootje midden op zee blijkt een goed uitgangspunt voor een spannend restant van de film.

Holland's glorie?

Rutger Hauer heeft zich, zoals gezegd, definitief genesteld in de Amerikaanse filmwereld. Na zijn Nederlandse successen in ondermeer Turks Fruit en Soldaat van Oranje is hij aan een Amerikaans avontuur begonnen en met redelijk succes. Hoewel hij niet de internationale status van Schwarzenegger of Van Damme heeft, timmert hij flink aan de weg. Jammer voor ons is hij echter zelden te zien in internationale releases. Hij speelt voornamelijk in films die gemaakt worden voor de Amerikaanse TV en Videomarkt en die krijgen wij niet allemaal te zien. De twee nieuwe Video CD's Voyage en Split Second, ...starring Rutger Hauer..., zijn dan ook een welkome aanvulling op het steeds groeiende assortiment Video CD's. Aan de acteerkwaliteiten van Holland's Glorie in Hollywood hoeven we immers niet te twijfelen.

Split Second Voyage

Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
Philips Media

Films op CD-i geven je het gevoel alsof je in de bioscoop zit, alleen je hoeft er de deur niet voor uit. De beeld- en geluidskwaliteit zijn dusdanig goed dat een film thuis voor de buis een extra dimensie krijgt. Gelukkig zijn er al veel speelfilms op CD-i gezet en dit aantal groeit gestaag. Wij bespreken elke maand een aantal nieuwe speelfilms die op CD-i zijn verschenen.

Dances with Wolves

Kevin Costner gold lange tijd

als het mannelijke sexsym-

bool. Een mooie man, gete-

kend gezicht en niet bang om

zijn emoties te uiten, kortom,

de man van de jaren negen-

tig. Om dan op je lauweren

te rusten zou flauw zijn.

Costner deed er dan ook een

schepje bovenop. Hij maakte

zijn regiedebuut met Dances

with Wolves, waarin hij het

Amerikaanse publiek een

boodschap meegaf over de

originele bewoners van hun

land; de indianen. De film

werd een immens succes.

John Dunbar (Costner) ontsnapt tenauwer-nood aan de amputatie van zijn been. In een poging om een zogenaamde 'eervolle zelfmoord' te plegen, raast hij te paard vlak langs de vijandelijke linies. Hij overleeft deze wandaad en krijgt speciale verzorging in de officersmess. Omdat deze aktie de vijand uit zijn tent heeft gelokt, kon de slag

worden gewonnen. Als beloning krijgt Dunbar een post naar keuze toegewezen. Hij kiest voor een stuk land aan de grens van het land. Wanneer hij op de grenspost aankomt, blijkt deze absoluut verlaten te zijn

Danst met Wolven

Dunbar ontwikkelt een grote passie voor het land, waar hij in zijn eenzaamheid heerser lijkt te zijn. Totdat hij wordt ontdekt door een paar Sioux indianen, die aanvankelijk niets van hem moeten weten. Toch krijgen de Sioux door dat hij niet komt met oorlogszuchtige bedoelingen. Zij besluiten kennis met hem te maken, wat natuurlijk niet vloeiend verloopt. Toch groeit de wederzijdse interesse met rasse schreden en een hechte band tussen de Sioux en de luitenant is het gevolg. Dunbar wordt ingewijd in de gewoonten van het trotse volk en krijgt zelfs een naam: 'Dances with Wolves', omdat een groep wolven in het gebied hem accepteert.

Identiteitscrisis?

Dunbar komt uiteindelijk toch in een conflictsituatie terecht. Hij is eigenlijk geen soldaat meer, immers, hij leeft meer met de indianen; maar hij is ook nog geen echte indiaan. Hij weet dat de blanken aan het oprukken zijn, en is zich ook bewust van alle consequenties die dat zal hebben. Toch durft hij dat aanvankelijk niet te vertellen aan de Sioux. Maar toch, de waarheid is hard, en al gauw zullen de ongerepte

natuur en haar heersers onherstelbaar veranderd worden.

Afkopen?

De film Dances with Wolves werd bekroond met maar liefst zeven Oscars. Misschien wel the American way om het schuldgevoel ten aanzien van de oorspronkelijke bewoners af te kopen. Afgezien

natuurlijk van het feit dat het een schitterende film is, waarbij op een uitmuntende manier een beeld wordt geschetst van de Verenigde Staten voordat de kolonisten zich het land toeëigenden. Dances with Wolves komt eigenlijk het beste tot zijn recht in de bioscoop, waar het extra brede beeld je hele gezichtsveld in beslag neemt. Toch is de manier waarop de film op Video CD is gezet prijzenswaardig. In plaats van een zwarte balk aan boven- en onderzijde van het beeld, is er nu een dubbele zwarte balk alleen aan de onderkant van het beeld, waarin de ondertiteling geplaatst is.

Dances with Wolves
Nederlands ondertiteld
f 69,95 Bfr. 1299
Polygram

Addams Family Values

Hoe verdorven een familie ook moge zijn, bepaalde gezinswaarden zijn universeel, daar kunnen zelfs de Addamsjes niet omheen. Huwelijksgeluk, schoonfamilie, geboorte, het zijn de normale zaken in een gezin en zo ook bij de Addams. In deze film lijkt het erop dat de familie zich eindelijk gaat gedragen als een normaal gezinnetje.

Pubert heet de nieuwste Addams. Een echte Addams, gezegend met doodsbleke bolle wangen en een lief snorretje zoals zijn vader Gomez. Een wolk van een kind, volgens de trotse ouders.

Aanslagen

De kinderen, Wednesday voorop, zijn niet echt gelukkig met deze aanwinst. Het is een eenvoudig psychologisch gegeven dat kinderen jaloers zijn op de aandacht voor de pasgeborene, maar de manier waarop Wednesday en Pugsley de baby naar het leven staan, is alleen in de Addams Family te vinden. De baby, hoe jong ook, toont zich een echte Addams en weet deze aanslagen op zijn jonge leven makkelijk te overleven.

Beroepsweduwe

Gomez en Morticia nemen daarop de beslissing dat een kinderjuf de kinderen in toom moet zien te houden. Een kinderjuf voor deze twee is vrij moeilijk te vinden; de meeste sollicitanten ontvluchten in allerijl

het spookhuis. Er is er uiteindelijk één, Debbie, die zich (verdacht) makkelijk weet aan te passen aan de toch ietwat eigenaardige familie. Oom Fester wordt ingepalmd door de mooie Debbie. Een romance bloeit op en een bruiloft is onvermijdelijk. Dat gebeurt in Addams' stijl, op het kerkhof met een keur van de meest vreemdsoortige gasten. Deze kinderjuf is echter beroepsweduwe, ze is uit op het geld van Fester en de in de liefde onervaren Fester tuint met beide ogen in deze huwelijksval. Aan diverse moordaanslagen van zijn kersverse eega

weet hij op hilarische wijze te ontkomen, maar hij blijft haar gevangene. De familie gaat op onderzoek uit, en bevrijdt de arme Fester uit de klauwen van Debbie.

Macabere humor

Het trotse ouderpaar Gomez en Morticia wordt gespeeld door Raul Julia en Anjelica Huston. Anjelica speelde in een groot aantal speelfilms en kreeg tien jaar geleden een Oscar voor haar bijrol in de door haar vader John Huston geregisseerde film Prizzi's Honor. De leiding van het zomerkamp is in handen van Peter MacNicol, die we kennen als de kruiperige assistent Bradley in de komedie-serie The Powers That Be.

Ook Thing, Lurch en Oma Addams, ze doen allemaal weer mee. De macabere grappen en grollen vliegen weer over het scherm, soms dik aangezet, soms in grapjes die op de achtergrond blijven. Mijn persoonlijke voorkeur blijft uitgaan naar het iele stemmetje van Wednesday. Met een uitgestreken, schattig smoeltje worden de grofste verwensingen uitgesproken.

Addams Family Values
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
Philips Media

Films op CD-i geven je het gevoel alsof je in de bioscoop zit, alleen je hoeft er de deur niet voor uit. De beeld- en geluidskwaliteit zijn dusdanig goed dat een film thuis voor de buis een extra dimensie krijgt. Gelukkig zijn er al veel speelfilms op CD-i gezet en dit aantal groeit gestaag. Wij bespreken elke maand een aantal nieuwe speelfilms die op CD-i zijn verschenen.

Bitter Moon

Nigel en Fiona gaan op een cruise naar India om hun huwelijk een nieuwe impuls te geven. De typische Engelse droogheid speelt ze parten. Dat deze huwelijksreis daar verandering in gaat brengen, is zeker, maar ze hadden nooit kunnen vermoeden op welke manier. Bitter Moon is een aangrijpende film van meesterfilmer Roman Polanski.

Wanneer Nigel op een avond naar de bar van het schip gaat om nog een afzakkertje te halen, wordt hij overrompeld door de prachtige Mimi. Een droomvrouw met een Frans accent. Anders dan alle andere vrouwen op het schip, kortom, Nigel raakt totaal over zijn toeren. Niet lang daarna ontmoet hij Oscar, een Amerikaanse schrijver die op slinkse wijze zijn levensverhaal aan Nigel opdringt. Een levensverhaal dat gaat over zijn liefdesperikelen met Mimi.

Openhartig maar pervers

Nigel voelt zich zeer ongemakkelijk bij de openhartige, maar perverse verhalen van Oscar, die in geuren en kleuren vertelt hoe zijn stormachtige verhouding met deze Parijse schone ontstond. Toch kan Nigel niet ontkennen dat hij geïntrigeerd raakt door de zeer erotisch geladen verhalen over de vrouw die hem de avond tevoren nog het hoofd op hol bracht. Hij voelt zich meer en meer een vreemdganger ten opzichte van Fiona, zijn vrouw. En dat terwijl hij alleen maar zit te luisteren naar verhalen die hem worden opgedrongen.

Flashbacks

Middels flashbacks krijgen we een inzicht in de verhouding tussen Mimi en Oscar. Wat begon als een stormachtige verliefdheid waarin de grenzen van de erotiek werden afgetast, mondde uit in een relatie waarin Oscar al lang weer toe was aan iets nieuws. Op alle mogelijke manieren probeert hij Mimi kwijt te raken, wat hem uiteindelijk op een verschrikkelijk vernederende manier

lukt. Mimi, verslaafd aan Oscar, zint op wraak en het lukt haar om Oscar voor altijd aan haar te binden. Nigel en Fiona raken meer en meer betrokken in het verhaal van Oscar en Mimi. Een verhaal dat hun leven voorgoed zal veranderen.

Gepaste stilte

Bitter Moon is een film die je van begin tot eind zal blijven boeien, ook al zul je best een paar momenten van afschuw meemaken. Vreemd genoeg bleef Bitter Moon een beetje steken in het alternatieve circuit. Gelukkig zegt dat niets over de kwaliteit van de film, integendeel. Bitter Moon is een film waarna je even een tijdje gepaste stilte wilt.

Roman Polanski

Roman Polanski werd in 1933 geboren in Parijs, uit Poolse ouders. Zijn grote doorbraak kwam in 1976 met Fearless Vampire Killers of Pardon me, but your Teeth are in my Neck, een vrolijke parodie op de bestaande Dracula films. Toen echter het jaar daarna de film Rosemary's Baby uitkwam, schudde de filmwereld op haar grondvesten. De film veroorzaakte ware rellen in behoudende kringen, die het onderwerp van duivelsaanbidding direct uit de bioscopen wilden bannen. Hij kwam weer in het nieuws toen zijn vrouw, de actrice Sharon Tate, op gruwelijke wijze werd vermoord door de massamoordenaar Charles Manson. Inmiddels is Polanski hertrouwd met één van de hoofdrolspelsters uit Bitter Moon; (Mimi) Emanuelle Seigner. Zijn nieuwste film, Death & The Maiden, draait nu in de bioscoop.

Bitter Moon

Nederlands ondertiteld

f 49,95 Bfr. 999

Polygram

House of the Spirits

Toen Salvador Allende als eerste marxistische president in Chili aan de macht kwam, begon de macht van de CIA in Zuid Amerika te wankelen. Een contra-revolutie van militairen maakte een einde aan zijn bewind. Toen hij zich overgaf, kwam hij als laatste van de groep bevelhebbers zijn paleis uit, en benam zichzelf ten overstaan van de nieuwe machthebbers het leven. Zijn nichtje, Isabel, heeft heel wat meegeemaakt. Eén van de vruchten die dat heeft afgeworpen is het boek *The House of the Spirits*.

Esteban Trueba (Jeremy Irons) is een man van aanzien, omdat hij veel geld heeft. Zijn kolonialistische achtergrond geeft hem de macht om eigen land te kopen. De mensen die op zijn land werken hebben geen andere keuze dan hem te dienen; ergens anders zouden ze geen werk krijgen. Dit versterkt Esteban's macht, die hij vaak op een misse-lijk makende manier misbruikt.

Paranormaal

Naast heerser over zijn land is Esteban ook dominant hoofd van een gezin. Zijn vrouw, Clara (Meryl Streep), houdt van hem ondanks al zijn uitspattingen. Niet dat zij slaafs is, integendeel, zij houdt van hem uit vrije wil en omdat zij de kracht heeft hem te vergeven. Wanneer hij echter hun dochter Blanca (Winona Ryder) straft, omdat zij een verhouding heeft met de zoon van één van Trueba's werknemers, gaat hij te ver. Clara, een vrouw met een hoge paranormale begaafdheid, besluit nooit meer tegen hem te spreken.

Militaire coup

Juist in deze periode verandert er van alles in de machtsverhoudingen in het land. Het verzet van de revolutionaire vrijheidstrijders wordt steeds grimmiger en de conservatieve partij vraagt Esteban om hulp. Wanneer de revolutionairen aan de macht komen, steunt Trueba een militaire contra-revolutie om de macht over te nemen. De gevolgen daarvan

kan hij dan nog niet overzien. Niet alleen voor het land, maar vooral ook voor zijn gezin. Het blijkt onmogelijk om trots voor de liefde te laten gaan.

Klasse-rolbezetting

Van de film gaat enorm veel zeggingskracht uit, en dat is niet in de laatste plaats te danken aan de geweldige cast. Jeremy Irons, tegenwoordig te zien in de derde episode van *Die Hard*, is specialist in het spelen van arrogante overheersers. Meryl Streep speelt een rol die haar op het lijf geschreven is (welke rol is dat niet?) en Glenn Close speelt

nou eens niet de irritante bitch, maar een aanhankelijke zuster, die van gekkigheid niet meer weet waar ze haar liefde en zelf-respect vandaan moet halen. Winona Ryder schittert op haar beurt als rebelse dochter. *The House of the Spirits* is een film die je gezien moet hebben, om hem daarna nooit meer weg te doen. Politiek, wraak, trouw en liefde gaan hand in hand in een verhaal dat je ademloos meeneemt naar een episode van deze eeuw die teveel in de vergetelheid is geraakt.

The House of the Spirits
Nederlands ondertiteld
f 59,95 Bfr. 1199
Polygram

Films op CD-i geven je het gevoel alsof je in de bioscoop zit, alleen je hoeft er de deur niet voor uit. De beeld- en geluidskwaliteit zijn dusdanig goed dat een film thuis voor de buis een extra dimensie krijgt. Gelukkig zijn er al veel speelfilms op CD-i gezet en dit aantal groeit gestaag. Wij bespreken elke maand een aantal nieuwe speelfilms die op CD-i zijn verschenen.

The Terminator

Toen Arnold Schwarzenegger

door James Cameron werd

gevraagd om in de extreem

gewelddadige film The

Terminator te spelen, kreeg

hij aanvankelijk de rol van

Kyle Reese toebedeeld.

Schwarzenegger zag zichzelf

echter meer als 'bad guy', en

voelde zich aangetrokken tot

de rol van de Terminator.

Ik hou ook van jou, schatje.

John Connor is na een aantal nucleaire vergissingen leider geworden van een guerilla tegen de Cyborgs, half robot, half mens. De Cyborgs willen de macht over de wereld en moeten daarvoor hun scheppers, de mensen, uitroeien. De guerilla slaagt er keer op keer net in om ze tegen te houden, maar de Cyborgs hebben hun laatste troef nog niet uitgespeeld. Via een tijdreismodule zenden ze een Terminator naar het verleden, waar John Connor nog geboren moet

worden. Het probleem bij de wortel aanpakken; Sarah, de toekomstige moeder van John Connor, moet dood. De specialiteit van een moordmachine bij uitstek, een verdelger, The Terminator.

How to kill a Terminator

Sarah (een ijzersterke rol van Linda Hamilton) krijgt hulp van Kyle Reese, iemand die uit de toekomst is meegekomen met de Terminator. Hij is de enige die weet hoe iemand zich tegen de Terminator moet beschermen. Wat echter niet wegneemt dat het eigenlijk volstrekt onmogelijk is om deze onkwetsbare killer uit te schakelen.

Toekomstbeeld

Op zich is het altijd leuk om te zien hoe filmers of schrijvers over de toekomst denken, vooral wanneer die toekomst erg dichtbij aan het komen is. Denk maar aan Jules Verne, die het hopelijk meer bij het rechte eind heeft dan Cameron, of George Orwell (die het met 1984 gelukkig helemaal mis had). Een beetje logisch denken doet je toch wat rustiger in je stoel zitten,

maar toch, het vooruitzicht dat deze film schetst doet je toch even slikken.

Zweetdruppeltjes

James Cameron heeft een geheel eigen invulling van het thema Science Fiction. Opvallend is wel dat hij telkens erg sterke vrouwen naar voren laat komen. The Terminator is een film die je constant op

het puntje van je stoel laat zitten en aan het einde even een paar zweetdruppeltjes laat wegvegen. Vooral het uitstekende geluid op Video CD draagt bij aan een optimale belevenis van een film als deze. Ga er maar voor zitten: Axl Rose brult in je linker oor en Schwarzenegger bromt in je rechter. Hasta La Vista, Baby.

The Terminator
Nederlands
ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
Philips Media

Revenge

Kevin Costner maakt zich de laatste tijd meer en meer onsterfelijk op Video CD. Na Dances with Wolves is het nu de beurt aan Revenge. Een spannend drama over trots, haat, trouw, passie en mischien een beetje vergiffenis. We zien Madeleine Stowe als de prachtige jonge vrouw van Anthony Quinn. Een lekkere lange film voor de romantici met gevoel voor een beetje aktie en veel spanning.

Wanneer Cochran (Costner) afzwaait als piloot bij de luchtmacht, kan hij een maand-

je tot zijn zinnen komen bij een oude kennis. Hij heeft Tiburon (Quinn) eens het leven gered en als beloning mag hij een tijdje op zijn landgoed in Mexico verblijven. De schoonheid van Tiburon's jonge vrouw, Miryea, gaat niet onopgemerkt aan hem voorbij. Helemaal niet wanneer ze zich op een feestje wel heel overtuigend aan hem opdringt.

Gimme one more night

Tiburon is echter een machtig man in de grensstaten. Die macht laat hij tevens keer op keer op niet mis te verstane wijze gelden. Cochran merkt dat en wil vertrekken, zodat hij niet voor de keuze komt te staan of hij zijn 'vriend' aan zal geven of niet. De passie voor Tiburon's vrouw zet hem echter aan het denken, en hij besluit om nog één keer met haar een weekend door te brengen in zijn vakantiehuisje aan de grens van Mexico.

Wraak

Tiburon komt daar echter achter en zweert wraak. De ergste vernedering, vooral voor een man op zijn leeftijd, is hem zijn vrouw afnemen. Hij weet dat hij haar niet zou kunnen houden, maar om haar te verliezen aan de man die zijn leven heeft gered, stelt hem voor een zwaar dilemma. Zijn wraak is

echter verschrikkelijk, en dan begint het verhaal eigenlijk pas. Hij kan ze niet om het leven brengen, maar je staat er versteld van wat er daarnaast nog overblijft.

Acteurs in topvorm

Costner speelt een rol waarin zijn fans hem graag zien. Stoer, maar toch vol emoties. Ook Stowe zien we zoals het hoort: te mooi om waar te zijn, en er ligt dan ook altijd een addertje onder het gras. Anthony Quinn is hier in topvorm. De man die de Guns of Navarone tot een succes maakte, speelt hier een maffiarol die Brando overtreft. Oud, meedogenloos en toch onder de façade van geweld een tikje gevoel. Revenge is één van die films die ik een aantal keren heb gezien, en waarbij ik iedere keer weer werd geroerd. Ligt dat aan mijn eigen naïviteit of aan de kwaliteit van de film? Dat is wellicht iets dat je zelf moet uitvinden.

Revenge

Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
Philips Media

Gratis op niveau

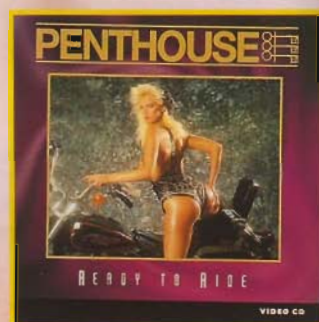

Penthouse op Video CD

Penthouse staat al sinds jaar en dag garant voor de mooiste schaars- of geheel niet geklede dames op papier. Binnenkort komen de ideale vrouwen bij u in de huiskamer met drie gloednieuwe Video CD's: Ready To Ride, Satin & Lace en Amy & Julie 1. Of er nu een rock- of een pianomuziekje op de achtergrond speelt en of er nu leren motorpakken of satijnen jurken worden uitgetrokken, de vrouwen die eronder vandaan komen, zijn een lust voor het oog. Beleef een wilde rit op een echte Harley Davidson, reis mee naar de bergen of de zee, of trek iets gemakkelijk aan en geniet op de bank van fantastische lingerie, hoge hakken en andere verrassingen. Relax in Penthouse-stijl!

Nu in de winkel : Ready to Ride
Amy and Julie

Binnenkort verkrijgbaar : Satin & Lace

©PENTHOUSE PUBLICATIONS

InterLance Productions

Philipscdi.com

PENTHOUSE

Body of Evidence

Met Body Of Evidence wilden de producer en de regisseur

waarschijnlijk iets heel anders dan er is uitgekomen.

Wellicht een beetje een kruising tussen Madonna's eigen

productie In Bed With

Madonna en de film Basic

Instinct. Het publiek stinkt

daar niet altijd in. Toch heeft

de oorspronkelijke bedoeling

haar doel niet helemaal

gemist. Body Of Evidence is

doorspekt van zinderende

erotiek. Niet banaal, maar

ook niet altijd even netjes.

Wanneer David Marsh dood wordt aangetroffen op zijn bed, valt de verdenking op zijn jonge, mooie vriendin Rebecca. David Marsh was steenrijk, en aan de symptomen te zien is hij gestorven aan een hartaanval, tijdens één van hun erotische spelletjes. Hij had al een zwak hart, en wanneer aan het

licht komt dat hij ook nog cocaïne heeft gebruikt, is het Openbaar Ministerie helemaal overtuigd van het feit dat er opzet in het spel is. Het was al bekend, dat hij daar nou net niet tegen kon.

Een leuke erfenis

Rebecca (Madonna) wordt in de rechtzaal vertegenwoordigd door Frank (een zeer aardige rol van Willem Dafoe), die zelf ook niet helemaal overtuigd is van haar onschuld. Een erfenis van 8 miljoen dollar laat mensen gekke dingen doen. Toch blijkt dat al het bewijs dat de aanklager (Joe Mantegna) aandraagt ongegrond is.

Was het een droom?

Dan is er natuurlijk ook nog zijn secretaresse, die al jaren hopeloos verliefd op Marsch was. Vond zij het dan niet heel vervelend dat ze ineens niet meer in zijn testament stond, sinds Rebecca in zijn leven kwam? De zaak lijkt meer en meer op zijn pootjes terecht te komen, maar het wordt Frank niet makkelijk gemaakt om zijn cliënte nog goed te verdedigen. Op een nacht wordt hij wakker uit een droom waarin hij met Rebecca het bed heeft gedeeld. Ze hadden niet echt geslapen, kun je wel zeggen. Ach, het was maar een droom. Maar hoe komen die brandplekken dan op zijn borst?

Rechtszaakfilm

Body Of Evidence is niet echt een thriller, maar meer een rechtszaakfilm. Dat heeft vaker succes gehad in dit OJ Simpson tijdperk en Willem Dafoe houdt de film aardig overeind als brutale advocaat. Vaak genoeg komt hij met nieuwe verrassingen, waardoor je als het ware op twee benen wordt gezet. Wat ook erg leuk is, is dat het publiek in de Oregonse rechtbank wordt toesproken als een stel gluurders door een lekker strenge vrouwelijke rechter.

Madonna

Madonna is als actrice niet echt slecht, maar ik heb haar stukken beter gezien. Ik kan me goed voorstellen dat de producer haar heeft uitgekozen, maar dat zal niet echt uit character-cast-overwegingen geweest zijn.

Ik heb 'm niet vermoord.

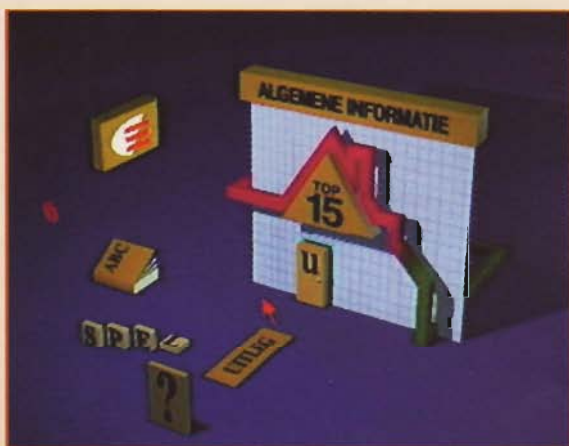
Er zijn betere fatale dames te vinden. Madonna is net iets te frivool voor de doortrapte dame die ze neer moet zetten. Toch is het best spannend om haar in actie te zien en is het, al was het alleen daarvoor, best de moeite waard de film te bekijken.

Body of Evidence
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
Philips Media

CD-i PROF

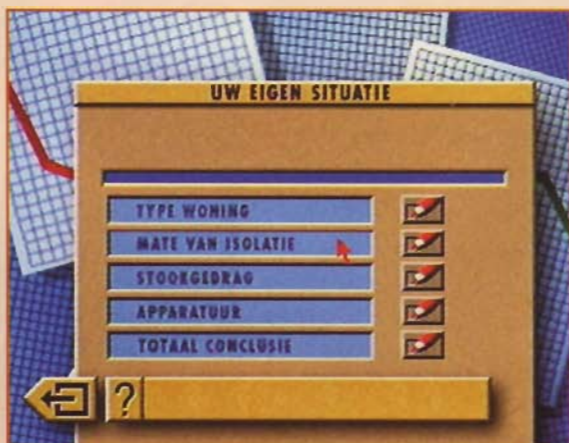
Het bedrijfsleven maakt steeds meer gebruik van CD-i. Dit medium leent zich daar uitstekend voor. De professionele toepassingen zijn zeer divers in allerlei verschillende branches. Maandelijks berichten wij in deze rubriek over de nieuwste professionele toepassingen.

Rob Smit

Comfortabel wonen met minder energie

Energiegebruik en milieu zijn twee zaken die nauw met elkaar samenhangen: het eerste heeft een negatief effect op het tweede. Aangezien de cijfers uitwijzen dat het energiegebruik in Nederland nog jaarlijks stijgt, is het de moeite waard om Nederlandse particulieren en bedrijven te stimuleren daarop te bezuinigen. Dat is de reden dat ruim 40 Nederlandse Energiebedrijven besloten hebben om, na een testfase van 6 maanden, de CD-i 'Comfortabel wonen met minder energie' uit te geven. Deze verschaft voorlichting terwijl hij tegelijkertijd als vraagbaak voor de gebruiker dient. Het idee achter de CD-i is dat vrijwillig opgenomen informatie het best blijft hangen en zelfontdekkend leren de beste leervorm is. De gebruiker verdiept zich uit nieuwsgierigheid of uit een behoefte aan informatie in een specifiek onderwerp, en doet dat ook nog eens op een zelfgekozen moment. Zo komt hij tot nieuwe inzichten, en het leuke is dat hij die als de zijne beschouwt omdat ze hem niet zijn opgelegd.

Terugverdienen

Na het opstarten begint de CD-i met allerlei zwevende objecten die uiteindelijk met elkaar het beginscherm vormen. Hier kunnen 8 onderdelen worden aangeklikt. Achter Algemene Informatie gaan vijf videofilmpljes schuil over onderwerpen als isolatie, verwarming, verlichting, warm water en milieu. De Top-15 knop roept voorbeelden op van de 15 meest efficiënte manieren om op energie te bezuinigen, van dubbel glas tot vloerisolatie. Hier kan ook allerlei achtergrondinformatie worden opgevraagd, zoals wat de maatregelen kosten en hoe snel de investering terugverdiend wordt. Het onderdeel U heeft betrekking op de specifieke situatie van de gebruiker van de CD-i. Door middel van een aantal vragen kun je je woonsituatie duidelijk maken, op basis waarvan het programma mogelijke vormen van energiebesparing adviseert. Onder de

namelijk niet alleen om dat de CD-i wordt gebruikt, maar ook dat hij met de gebruikersgroep mee verandert.'

Doeltreffender

Dank zij CD-i kan een bedrijf zich dus beter aan de markt aanpassen. Het kan zich echter ook beter profileren: CD-i kan bepaalde producten of diensten doeltreffender presenteren dan traditionele media en creëert bovendien een innoverend imago. Tot slot dwingt CD-i het bedrijf om na te denken over nieuwe vormen van informatie-overdracht. Comfortabel wonen met minder energie dient dus twee doelen. Enerzijds wordt de gebruiker geïnformeerd over en aangezet tot bezuinigingen op het gebied van energiegebruik, anderzijds doen de energiebedrijven ervaring op met het relatief jonge medium CD-i in de vorm van een lange-termijnproject dat voortdurend geëvalueerd wordt.

Of, om met de initiatiefnemers van het project te spreken: de verbruiker verdient meer aandacht, informatie halen moet leuker worden en de banden tussen leverancier en gebruiker moeten steviger aangehaald worden.

knop Energiebedrijf gaat variabele informatie schuil; ieder energiebedrijf kan hier zijn eigen promotiefilmpje laten aanbrenen. Het Woordenboek herbergt circa 150 termen met betrekking tot energiebesparing; er kan zowel op onderwerp als alfabetisch gezocht worden. Aanklikken van het betreffende onderwerp roept uitgebreide informatie op. Door middel van het Spel kan de gebruiker zijn opgedane kennis toetsen; het is een puzzel gekoppeld aan vragen over energiebesparing. Uitleg en Help tenslotte bieden informatie aan de onervaren CD-i-gebruiker.

Wie is de gebruiker?

De CD-i is in opdracht van EnergieNed en Novem ontwikkeld door Galileo. 'De nieuwe, interactieve media zoals CD-i zijn niet alleen een vorm van technologie en communicatie, maar ook strategische instrumenten,' aldus Galileo. 'Ze stellen de organisatie in staat betere beslissingen te nemen omdat ze niet alleen informatie aan kunnen bieden, maar ook het zoekgedrag van de gebruiker vast kunnen leggen - bijvoorbeeld door een ingebouwd vraag- en antwoordsysteem. Wie is de gebruiker? Wat weet hij en wat weet hij niet? En vooral: wat begrijpt hij niet? Op basis daarvan kun je als producent bekijken of de CD-i en de dienstverlening er omheen te verbeteren is. Het gaat er

Communicatie Adviesbureau
Galileo, Oosterbeek,
tel. 085-336723.
Eaglevision, Hilversum,
tel. 035-6389738

Bedrijf op Schijf

Philipscdi.com

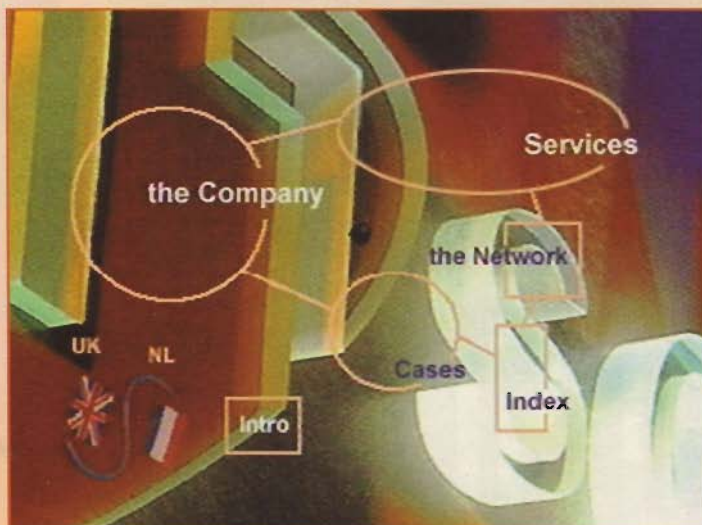

Unisource presenteert zich interactief

Onder de titel 'An interactive voyage of discovery through the unique world of Unisource' presenteert Unisource Business Networks, een vooraanstaand leverancier van telecommunicatiediensten in Europa, zich middels een CD-i aan de buitenwereld.

Over de hele wereld

UBN is een 100% dochter van Unisource, een bedrijf waar je weinig over hoort maar dat zich over de hele wereld uitstrekt. Het werd in 1992 opgericht door de Nederlandse PTT en het Zweedse Telia, terwijl later ook Swiss Telecom en het Spaanse Telefonica als partners toegetreden zijn. Omdat de capaciteit van dit kwartet niet groot genoeg was om werkelijk wereldwijde telecommunicatiediensten aan zijn klanten te kunnen aanbieden ontstond er onder de naam WorldPartners een samenwerkingsverband met drie internationaal gerenommeerde bedrijven: AT&T, KDD Japan en Singapore Telecom. Toen dit jasje na verloop van tijd nogmaals te krap bleek werd een zevental nieuwe partners aan het reeds bestaande samenwerkingsverband toegevoegd: Unitel, Korea Telecom, Hong Kong Telecom, Telstra, Telecom New Zealand, Philippines PLDT en AT&T BCS Europe.

Deze groep biedt zijn diensten aan onder de naam WorldSource. Dit jaar tenslotte is de meest indrukwekkende lijst partners tot op heden toegetreden, waardoor Unisource op bijna iedere plek ter wereld vertegenwoordigd is. Daar waar zij fysiek niet aanwezig kan zijn 'behelpt' zij zich met satellietstations. Het zal iedereen nu zo langzamerhand wel duizelen - maar ook de klanten en potentiële klanten van Unisource duizelde het.

Hapklare brokken presenteren

Wat is Unisource nu eigenlijk voor bedrijf? Welke diensten en producten worden er aangeboden? Is Unisource wel in de juiste landen vertegenwoordigd? Zou het een mogelijke partner in telecommunicatie voor ons bedrijf kunnen zijn? Dergelijke vragen zijn niet met één telefoongesprek of vertegenwoordigersbezoek te beantwoorden terwijl lijvige brochures, al zijn ze nog zo mooi vormgegeven, zelden goed worden bestudeerd. Unisource moest dus op zoek naar een manier om die com-

plexe, met elkaar verweven informatie in 'hapklare brokken' te presenteren en vanuit verschillende invalshoeken benaderbaar te maken. Het resultaat is de hier besproken CD-i, een schijfje waar 'alles' op staat en dat derhalve ingezet kan worden als informatiezuil in ontvangstruimten, als verkoop-ondersteunend middel, als marketing-instrument en als trainings- en opleidingshulpmiddel. Het bevat videofragmenten, animaties, dia's, tekst en gesproken woord die alle facetten van Unisource, haar missie en filosofie én haar diensten op een aantrekkelijke manier belichten. Het interessantste onderdeel ervan is het gedeelte met de praktijkvoorbeelden, die stap voor stap laten zien hoe de producten en diensten van Unisource oplossing hebben gediend voor bepaalde problemen. Zo'n probleem kan met internationale communicatie te maken hebben, maar evengoed met nationale logistiek. Voor het Nederlandse publiek is vooral de case-study van Albert Heijn van belang, voor welk bedrijf Unisource het traject tussen de bestelling van een artikel en de plaatsing ervan in het schap sterk wist te verkorten.

Swingend

Wat opvalt aan de CD-i is de zeer gelikte videomontage, waardoor informatie die niet altijd even 'swingend' is toch toegankelijk wordt gemaakt. Het introductiefilmpje van de CD-i vind ik zelf één van de beste die ik in het kader van deze rubriek onder ogen heb gehad. De manier waarop fragmenten van beeldmateriaal dat elders op de CD-i volledig wordt gebruikt hier tot een nieuw geheel aanéén worden gesmeed is zeer indrukwekkend, evenals de wisselwerking tussen de opvallend inventieve muziek en het beeldmateriaal. Kort, krachtig, snel en informatief - en daarmee een doeltreffend middel om indruk te maken op potentiële nieuwe klanten. Minder geslaagd vind ik het feit dat de informatie wel in erg kleine onderdelen is opgesplitst, waardoor er soms te veel vertakkingen nodig zijn om een onderdeel te bereiken. Helaas is deze structuur bijna onvermijdelijk als de informatie voor meerdere doelen ingezet moet kunnen worden. De menubalk die met knop 2 van de afstandsbediening opgeroepen kan worden, maakt het manoeuvreren tussen de verschillende onderdelen in ieder geval niet mogelijk. De CD-i is vervaardigd door Madocke Interactive Media uit Bodegraven, een producent van zakelijke interactieve multimediatechnologie op CD-i en CD-ROM. Dit bedrijf creëert zijn producten niet zozeer vanuit de techniek als wel vanuit het doel dat met behulp van het

produkt bereikt moet worden. Eén van de dingen waarmee men daarbij sterk rekening houdt, is dat mensen al erg gewend zijn door het kijken naar televisie, en dat interactieve multimediatechnologie dus minstens aan dezelfde kwaliteitseisen moeten worden voldoen. Dit weet men te realiseren door zijn klanten vanaf concept van de productie tot en met de feitelijke realisatie ervan te begeleiden.

Madocke Interactive Media,
Bodegraven, tel. 01726-51144

Bedrijf op Schijf

Philipscdi.com

büich gloaal

Melancholie, daar heb ik dikwijls last van. Vooral wanneer ik met een CD-i'tje zit te spelen en opeens in dag- of avondromerij verval. Omdat ik van de pre-televisie-generatie ben, weet ik nog van heel wat ander en inmiddels gruwelijk vermaak. Het lijkt wel of ik nagenoeg stervende ben, maar ik heb iets te vaak Halma of Ganzenbord zitten spelen om mij te realiseren hoe leuk – maar ook beklemmend – de jaren vijftig waren. Natuurlijk kon je naar de bioscoop, maar in ons dorp was dat niet zo eenvoudig. Als er al films vertoond werden, waren ze verknipt, gecensureerd en erg gedateerd. Ik heb het voorbeeld al eens eerder gebruikt: de rolprent Ben Hur (1959) ging in ons dorp in 1965 in première en Spartacus (1960) kon niet in première gaan omdat de bioscoop toen al lang failliet was verklaard. De zogenaamde 'spektakelfilms' heb ik dus pas kunnen zien toen de mode voor die drukbevolkte films al lang over was.

Mijn vader bereidde mij en mijn broers ergens in de jaren vijftig echter een verrassing: hij begon een huisbioscoop. Dat wil zeggen dat er een voor die tijd moderne toverlantaarn werd gekocht. Oorspronkelijk werden er via die toverlantaarn filmpjes op de muur vertoond, later op een gespannen laken en uiteindelijk op een scherm dat we nu een gedateerd diascherm zouden noemen. Als mijn vader thuiskwam, vroegen wij steeds: "Heeft u een nieuw filmpje

Melancholie

gekocht?", en zo ongeveer eens in de twee weken was dat inderdaad het geval. Het filmpje bestond uit een rol celluloid met daarop zo'n vijftigtal (uiteraard) stilstaande beeldjes. Onder die beeldjes stond wat tekst en die moest ik voorlezen. Waarom ik dat moest doen, weet ik eigenlijk niet precies, maar ik veronderstel dat mijn vader vond dat ik een aangename voorleesstijl en -toon had.

Ver voor de eerste maanlanding in 1969 zat ik al op de maan. Natuurlijk was het filmpje over een maanlanding dat mijn vader vertoonde pure science fiction en onwezenlijke gekkigheid, maar ik ervoer het als ongelooflijk

spannend. Vooral omdat ik van mijn vader en mijn broers dat ene regeltje (dat de maanlanders op het filmpje via de bijbehorende tekst uitspraken) steeds moest herhalen: "Oh, wat een mooi maanlandschap!"

Ik moest aan dat regeltje denken toen ik onlangs een CD-i bekeek met originele opnamen van échte maanlandingen uit 1969 en later. Deze beelden hebben een schokkend mooie kwaliteit en vormen uniek, en inmiddels dus zeer bereikbaar documentair materiaal, maar ze brachten bij mij toch niet die schok teweeg zoals ik die beleefde in de jaren vijftig.

De overstelpende hoeveelheid techniek, in het bijzonder het multimediale en interactieve geweld dat we tegenwoordig kunnen gebruiken en bekijken, doet je bijna niet meer realiseren dat we veertig jaar geleden nog met de kolenkit in de weer waren, dat een fotootje van twintig bij twintig centimeter al iets heel nieuwerwets was en dat een celluloid-filmpje bijna het top-punt van vermaak betekende in een Hollands gezin.

Eerlijk is eerlijk: het is nu een stuk leuker en spannender, maar als ik aan die lullige filmpjes van toen, pinda's pellen op een oude krant en een glaasje ranja denk, dan word ik werkelijk een beetje sentimenteel en met terugwerkende kracht toch nog een héél klein beetje gelukkig.

Boudewijn Büch

VOOR DE PASSIE VAN EEN CONCERT EN DE EMOTIE VAN EEN BIOSCOOP

HET *Nieuwe* BOSE® LIFESTYLE® 12 AUDIO HOME ENTERTAINMENT SYSTEEM

Levenschte geluidsweggeve, eenvoudige bediening en een elegant design

Het vult uw kamer met een levenschte Hi-Fi weergave én een weergave van filmgeluid zoals in een goede bioscoop. Hieronder de vele voordelen van het nieuwe Bose Lifestyle® 12 systeem.

Levenschte weergave

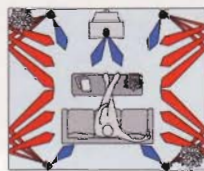
De vijf Direct/Reflecting® kubusluidsprekers en de Acoustimass® Module, die uit het zicht kan worden geplaatst, zorgen voor een geluidsweggeve die u volledig omringt.

Alle stemmen en instrumenten klinken natuurlijk en helder met een diepe krachtige lage tonen weergave zonder enige vervorming.

Waar u ook zit, u heeft overal een ruimtelijke Hi-Fi weergave, die rijk en vol blijft, zelfs indien het systeem zacht speelt.

Zo goed als onzichtbaar te plaatsen

Het systeem is zodanig ontworpen dat het in elk interieur past. Het slanke muziekcentrum heeft een radio en CD-speler en extra aansluitingen voor bijvoorbeeld uw televisie, videorecorder, of ander apparaat. De fraaie kubusluidsprekers en de Acoustimass® Module, die uit het zicht kan worden geplaatst, completeren de elegantie van het systeem.

Het Bose Lifestyle® 12 Audio Home Entertainment systeem omringt u met een natuurlijke balans van direct en gereflecteerd geluid.

Eenvoud

Voor een optimaal bedieningsgemak heeft Bose een nieuw soort afstandbediening ontwikkeld. Met slechts een druk op enkele knoppen kunt u alle functies van het systeem bedienen. U hoeft deze afstandbediening niet te richten en u kunt hem overal in huis

gebruiken. Hij werkt zelfs door wanden en vloeren heen. Voor meer informatie of het adres van de Bose dealer kunt u bellen, faxen of de bon insturen. Bezoek de dichtstbijzijnde dealer om kennis te maken met het beste voor de Hi-Fi en de Video wereld.

Jawel, ik wil meer weten.

Zend mij meer informatie over het Bose Lifestyle® 12 systeem.

Naam: _____ m/v

Telefoon: _____ overdag

_____ 's avonds

Adres: _____

Postcode: _____ xxxx

Plaats: _____

Bose B.V., Nijverheidstraat 8, 1135 GE Edam,
Telefoon 02993-69191,
Fax 02993-68166

BOSE
Better sound through research.

De Acoustimass® Module kunt u bijna overal en onzichtbaar plaats geven.

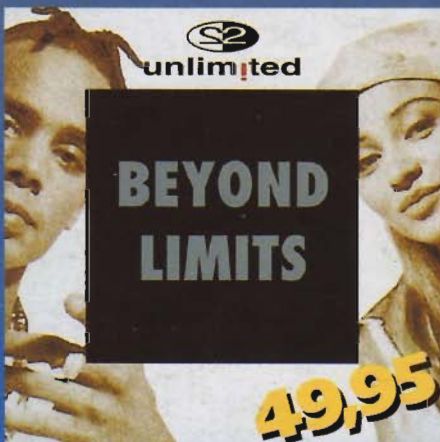
CD-i

Nederlandse sterren

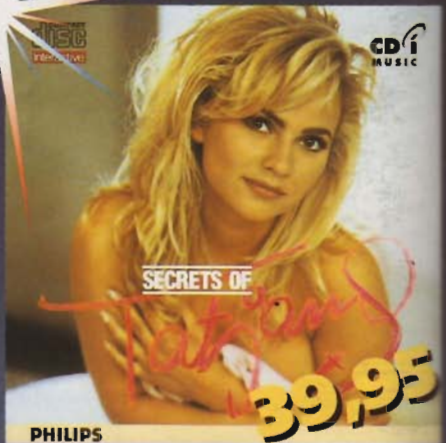
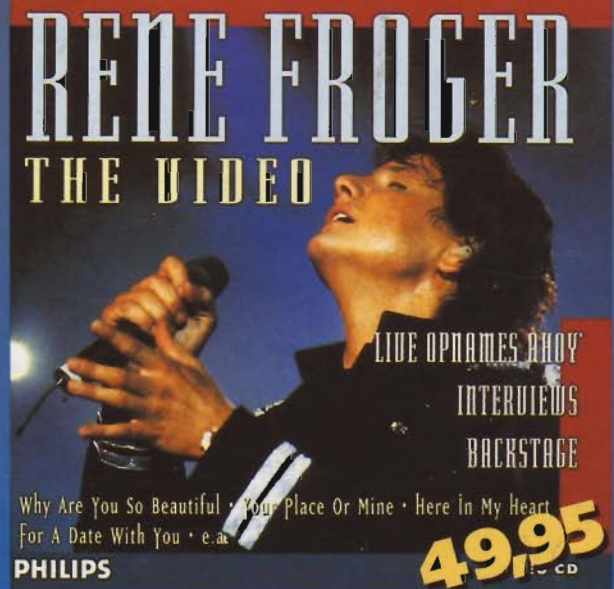
André Rieu

Strauß & Co

stralen op CD-i

Perfect beeld, Perfect geluid

Bombardeer je huiskamer tot concertzaal

PHILIPS

Philipscdi.com